
Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja Bratislavského samosprávneho kraja na roky 2021 – 2027 (s výhľadom do roku 2030)

Časť: C. Strategicko-programová časť

Verzia zo dňa 21. 2. 2021

NÁVRH

Identifikačné údaje

Obstarávateľ

Názov Bratislavský samosprávny kraj
Sídlo Sabinovská 16,
820 05 Bratislava 25
IČO 36063606
DIČ 2021608369
Web bratislavskykraj.sk

Predseda Mgr. Juraj Droba, MBA, MA
Kontaktná osoba Ing. Alžbeta Kollárová

Spracovateľ

Názov „Inštitút priestorového plánovania“
Sídlo Ľubľanská 1,
831 02 Bratislava 3
IČO 36 064 645
Web jpp-oz.sk

Predseda Ing. Ľubomír Macák
Zodpovedný riešiteľ Ing. Ľubomír Macák

Kolektív spracovateľov

Zoznam kľúčových expertov zo strany spracovateľa

Pozícia experta	Oblasť	Meno experta
Expert v oblasti regionálneho rozvoja	Koordinátor úlohy	Ing. Ľubomír Macák
Expert v tvorbe mapových podkladov	Spádovosť územia, geografické analýzy, analýzy dostupností, turizmus a kultúra, dopravná a technická infraštruktúra	Mgr. Filip Polonský, Ph.D.
Expert v oblasti ekonómie, štatistiky	Ekonomika, hospodárstvo, výskum, vývoj, kriminalita, digitalizácia	Ing. Pavol Petřík
Expert v oblasti humánnej geografie, resp. demografie	Ľudské zdroje a demografia	Mgr. Tatiana Lachová
Expert v oblasti životného prostredia	Prírodno-environmentálna oblasť	Ing. Michal Štíffel

Gestor úlohy: Ing. arch. Július Hanus, PhD.

Ďalší riešitelia: Bc. Christián Didi

Podakovanie

Autormi tohto dokumentu sú Ľubomír Macák, Filip Polonský, Pavol Petřík, Michal Štiffel a Tatiana Lachová.

Tím autorov ďakuje Ing. arch. Júliusovi Hanusovi, PhD. (gestor expertného tímu) za jeho cenné rady a pripomienky počas celého trvania realizácie tejto úlohy.

Tím autorov ďakuje Mgr. Martinovi Hakelovi, BA (vedúci Inštitútu regionálnej politiky Bratislavského kraja) a Ing. Alžbete Kollárovej (kontaktná osoba zo strany BSK) za aktívnu spoluprácu na vypracovaní dokumentu.

Autori sa chcú poďakovať zamestnancom Inštitútu regionálnej politiky Bratislavského kraja, ktorí sa podieľali na tvorbe dokumentu formou odborných konzultácií, pripomienkovaní, ako aj podpore pri organizácii a realizácii odborných stretnutí s predstaviteľmi miestnej územnej samosprávy a sociálno-ekonomickými partnermi v území.

Zoznam kľúčových expertov Inštitútu regionálnej politiky

Meno experta	Oblasť
Mgr. Mahuliena Sochorová PhD.	Regionálny rozvoj
Bc. Veronika Bruncková	Regionálny rozvoj
Mgr. Ján Stano	Životné prostredie
Ing. Marián Kupec	Energetika
Mgr. Zuzana Hradská Lacková	Sociálna inklúzia
Mgr. Peter Jesenský	Udržateľná mobilita
Mgr. Pavol Galáš	Školstvo a inovácie
Ing. Matúš Krnčok	Školstvo a inovácie
Mgr. Milan Zálešák	Kultúra, turizmus, MSP
Mgr. Veronika Ormandíková	Programy cezhraničnej spolupráce INTERREG
Mgr. Tomáš Teleky	Kancelária BSK v Bruseli, EU Affairs Officer

Ďalej sa chcú poďakovať riaditeľom jednotlivých odborov BSK a ich zamestnancom, ktorí prispeli svojimi cennými radami a pripomienkami.

Autori sú zaviazaní všetkým partnerom, ktorí sa podieľali na tvorbe dokumentu a to najmä:

- predstaviteľom miestnej územnej samosprávy,
- sociálno-ekonomickým partnerom v území,
- predstaviteľom štátnej správy, najmä Ministerstvu pre investície, regionálny rozvoj a informatizáciu SR (predtým Úrad podpredsedu vlády SR pre investície a informatizáciu) a
- predstaviteľom pracovnej skupiny JASPERS.

Autori v neposlednom rade ďakujú aj nasledujúcim inštitúciám za ich spoluprácu pri získavaní cenných podkladov a údajov:

- Štatistický úrad SR.

Prehľad najpoužívanejších skratiek

- BA – Bratislava
- B+R – Bike and Ride (doslova „príd' na bicykli a cestuj“)
- BID – Bratislavská integrovaná doprava, a.s.
- BK – Bratislavský kraj
- BSK – Bratislavský samosprávny kraj
- Centrope - Región strednej Európy skladajúci sa z ôsmich spolkových krajín, krajov a žúp
- CR – cestovný ruch, turizmus
- ČOV – čistička odpadových vôd
- DPB – Dopravný podnik Bratislava, a.s.
- EIA – Environmental Impact Assessment – Posudzovanie vplyvov na životné prostredie
- EÚ - Európska únia
- EV (EV6, EV 13) – EuroVelo, sieť medzinárodných cyklotrás
- IAD – individuálna automobilová doprava
- IDS BK – Integrovaný dopravný systém v Bratislavskom kraji
- IPP – Inštitút priestorového plánovania, o.z.
- IT – informačné technológie
- K+R – Kiss and Ride (doslova „pobozkaj a cestuj“ hromadnou dopravou)
- KOOCR – Krajská organizácia cestovného ruchu
- LED – Luminiscenčná alebo svetelná dióda
- MAS – miestne akčné skupiny
- MDaV SR – Ministerstvo dopravy a výstavby Slovenskej republiky
- MČ – mestská časť
- MHD – mestská hromadná doprava
- MŠ – materská škola
- NKP – národná kultúrna pamiatka
- OV – občianska vybavenosť
- OOCR – oblastná organizácia cestovného ruchu
- P+R – Park and Ride (doslova „zaparkuj a cestuj“ hromadnou dopravou)
- PAD – prímestská autobusová doprava
- PHD – Prímestská hromadná doprava
- RIÚS – Regionálna integrovaná územná stratégia
- SAD – Slovenská autobusová doprava
- SR – Slovenská republika
- SODB – sčítanie osôb, domov a bytov
- SOŠ – stredná odborná škola
- SSC – Slovenská správa ciest
- SŠ – stredná škola
- STN – Slovenská technická norma
- ŠÚ SR – Štatistický úrad Slovenskej republiky
- TEN-T – Trans-European Transport Networks – Transeurópska dopravná sieť
- TI – technická infraštruktúra
- TIOP – Terminál integrovanej osobnej prepravy
- TTSK – Trnavský samostatný kraj
- ÚČOV – ústredná čistička odpadových vôd
- UNESCO – United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization), v preklade Organizácia Spojených národov pre vzdelávanie, vedu a kultúru
- VŠ – vysoká škola
- ZOO – zoologická záhrada
- ZSSK – Železničná spoločnosť Slovensko, a. s.
- ZŠ – základná škola
- ŽSR – Železnice Slovenskej republiky
- ŽST – Železničná stanica

Obsah

C. STRATEGICKO-PROGRAMOVÁ ČASŤ	7
C.1 Proces tvorby	7
C.1.1 Výzvy počas tvorby strategicko-programovej časti	7
C.1.2 Intervenčná logika strategicko-programovej časti	9
C.2 Vízia rozvoja	10
C.3 Ciele rozvoja	11
C.3.1 Nevyhnutné predpoklady pre implementáciu stratégie	13
C.3.2 Národné priority implementácie Agendy 2030	13
C.4 Priority rozvoja	14
C.4.1 Priorita 1 Udržateľná mobilita	15
C.4.2 Priorita 2 Kvalitné a udržateľné životné prostredie	19
C.4.3 Priorita 3 Moderné školstvo, vzdelávanie a šport a kvalitná veda, výskum a inovácie	26
C.4.4 Priorita 4 Udržateľný turizmus a rozmanitá kultúra	30
C.4.5 Priorita 5 Kvalitná a dostupná zdravotná starostlivosť	34
C.4.6 Priorita 6 Podpora sociálnej inklúzie a dostupná sociálna starostlivosť	36
C.4.7 Priorita 7 Moderná technická infraštruktúra a účinná bezpečnosť obyvateľov	40
C.4.8 Priorita 8 Efektívne financovanie a komplexný rozvoj regiónu	43
C.5 Územná prioritizácia - územná a tematická koncentrácia	49
C.5.1 Územie hl. m. SR Bratislava	50
C.5.2 Okres Malacky	55
C.5.3 Okres Pezinok	60
C.5.4 Okres Senec	65
C.6 Prílohy	70
C.6.1 Zdôvodnenie výberu cieľov a identifikácia kľúčových problémov a výziev	70
C.6.2 Tematické priority v rámci cezhraničnej spolupráce	75
C.6.3 Národné priority implementácie Agendy 2030	76

C. Strategicko-programová časť

C.1 Proces tvorby

Samotné spracovanie tohto strategického dokumentu sa realizovalo v mimoriadne ťažkom období bezprecedentnej zdravotnej a ekonomickej krízy, ktorej čelí nielen Slovensko ale aj celý svet. No zároveň to je obdobie, ktoré so sebou prináša jedinečnú výzvu, ktorá sa už tak skoro nezopakuje. Na úrovni Európskej únie bolo predstavených niekoľko podporných finančných mechanizmov, ktoré majú za cieľ sa efektívnejšie a rýchlejšie vyrovnáť so súčasným obdobím. Množstvo finančných prostriedkov, ktoré bude určené na podporu rozvoja jednotlivých území, je násobne vyššie ako v predchádzajúcom plánovacom období (roky 2014-2020). Zámerom tohto dokumentu je prispieť k zásadnej modernizácii územia Bratislavského kraja a kvalitatívne ho pripraviť pre 21. storočie. Aj preto Bratislavský samosprávny kraj pristúpil k príprave Programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja Bratislavského samosprávneho kraja na roky 2021-2027 (s výhľadom do roku 2030).

Celý proces tvorby dokumentu prebiehal od roku 2019, kedy bola vypracovaná a prerokovaná analytická časť dokumentu a pokračoval v roku 2020, kedy bola vypracovaná a prerokovaná návrhová (strategicko-programová) a implementačná (realizačno-finančná) časť dokumentu. Na prelome rokov 2020 a 2021 zároveň prebehol proces posudzovania vplyvov na životné prostredie a zdravie.

Vypracovanie dokumentu sa v každej etape realizovalo za účasti širokej skupiny socio-ekonomických partnerov. Do prípravy dokumentu boli zapojení predovšetkým zástupcovia všetkých obcí, miest a mestských častí na území kraja. Zo strany akademického sektora a výskumu boli do prípravy zapojení aj zástupcovia univerzít, vysokých škôl a Slovenskej akadémie vied. Zo strany súkromného sektora boli do prípravy zapojení predstavitelia najväčších zamestnávateľov na území kraja, zástupcovia obchodnej komory a zväzov podnikateľských subjektov. Zo strany mimovládneho sektora boli zapojení zástupcovia cirkví, neziskových organizácií pôsobiacich v rôznych oblastiach (najmä životné prostredie, vzdelávanie, sociálna oblasť, zdravotná starostlivosť, turizmus a kultúra). Individuálne tematické rokovania boli realizované so zástupcami štátnej správy. Prostredníctvom verejných prerokovaní bol dokument k dispozícii aj pre širokú verejnosť. Svojimi postrehami a pripomienkami pri tvorbe dokumentu prispeli aj zástupcovia Európskej komisie a Európskej investičnej banky prostredníctvom pracovnej skupiny JASPERS.

Spôsob zapojenia jednotlivých aktérov sa realizoval viacerými spôsobmi, či už prostredníctvom osobných moderovaných rozhovorov, dotazníkového prieskumu, tematických pracovných skupín, ako aj individuálnej komunikácie. Špecifickou súčasťou bolo aj identifikovanie konkrétnych projektových zámerov zo strany jednotlivých aktérov. Takýmto spôsobom sa uskutočnilo **niekoľko desiatok stretnutí** a spolu bolo týmito spôsobmi zapojených **približne 300 subjektov**, ktoré aktívne prispeli do procesu tvorby tohto dokumentu, či už prostredníctvom postrehov, pripomienok alebo definovaním svojich potrieb a konkrétnych projektových zámerov.

Proces tvorby strategického dokumentu bol počas spracovania jednotlivých etáp konzultovaný so zástupcami gestora zodpovedného za regionálnu politiku Slovenska (Ministerstvo investícií, regionálneho rozvoja a informatizácie SR, predtým Úrad podpredsedu vlády pre investície a informatizáciu).

C.1.1 Výzvy počas tvorby strategicko-programovej časti

Počas tvorby tohto strategického dokumentu nastali viaceré nové skutočnosti, ktoré výrazným spôsobom zasiahli do procesu jeho tvorby. Tie najvýznamnejšie sú podrobnejšie popísané v texte nižšie.

Koronakríza a dopady na spoločnosť

Priebeh tvorby dokumentu, tak ako aj všetky ostatné aspekty nášho života, boli ovplyvnené tzv. "koronakrízou". Napriek tomu, že dopady tejto krízy sa prejavili vo všetkých oblastiach života, niektoré sektory, ako napríklad kultúra, umenie, ale aj vzdelávanie a šport boli viac zasiahnuté. Toto všetko sme museli zohľadniť pri formulovaní návrhovej časti.

Väčší balík peňazí na rozvoj a dôraz na pripravenosť a realizovateľnosť projektov

Európska únia zareagovala na vzniknutú situáciu prostredníctvom výrazného navýšenia balíka finančných prostriedkov na nasledujúce programové obdobie 2021-2027. K dispozícii bude približne 12 mld. EUR z Európskych štrukturálnych a investičných fondov. Samostatným finančným mechanizmom pre roky 2021 až 2023 je Plán obnovy, ktorý schválila Európska komisia pre Slovensko vo výške približne 6 mld. EUR. Úlohou programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja bude pripraviť návrh strategického smerovania kraja s ohľadom na vyššie očakávané finančné prostriedky, ktoré bude možné na

rozvoj regiónu využiť. S uvedeným súvisí aj väčší dôraz na identifikáciu stavu pripravenosti plánovaných projektov. Informácie o plánovaných projektových zámeroch boli zbierané s ohľadom na stav pripravenosti jednotlivých zámerov, pričom dôraz bol kladený na projekty vo vysokom stupni prípravy. Zároveň boli počas stretnutí s jednotlivými sociálno-ekonomickými aktérmi identifikované systémové problémy, ktoré obmedzujú realizovateľnosť projektov.

Integrovaný rozvoj a nové prístupy v dlhodobom plánovaní

Viacere problémy, ktorým Európa čelí v ekonomickej, environmentálnej a sociálnej oblasti poukazujú na potrebu integrovaného a územného miestneho prístupu, ktorý zabezpečí efektívnu odozvu.

Integrovaný a územný prístup ponúka viacero rozmerov a je šitý na mieru špecifickým miestnym podmienkam a výsledkom. To môže znamenať prekročenie hraníc tradičnej administratívy a môže vyžadovať väčšiu ochotu zo strany rôznych vládnych úrovní spolupracovať a koordinovať činnosti na dosiahnutie spoločných cieľov. Toto všetko je v súlade s novým cieľom územnej súdržnosti, ktorý priniesla Lisabonská zmluva potvrdzujúca, že ekonomickú a sociálnu súdržnosť na európskej úrovni nemožno dosiahnuť bez hlbšieho zamerania sa na územný vplyv politiky EÚ.

Medzi kľúčové prvky nástroja Integrovaná územná investícia (IUI) patrí:

- stanovené územie a integrovaná stratégia územného rozvoja (spoločné plánovacie regióny);
- balík činností naplánovaných na implementáciu;
- riadiace štruktúry, ktoré budú nástroj IUI spravovať (Rada partnerstva).

Spoločné plánovacie regióny pre účely PHRSR BSK sú nastavené nasledovne:

- Udržateľný mestský rozvoj (UMR): **územie hl. m. SR Bratislava**, tematická koncentrácia na aktivity v zmysle kompetencií hl. m. SR Bratislavy (magistrát);
- Spoločné plánovacie regióny (SPR): **územie okresu Malacky** (Záhorie), **územie okresu Pezinok** (Malokarpatsko), **územie okresu Senec** (Podunajsko) a **územie hl. m. SR Bratislavy mimo kompetencií hl. m. SR Bratislavy** (mestské časti hlavného mesta).

Činnosti, ktoré sa majú implementovať prostredníctvom nástroja IUI, prispejú k plneniu strategických cieľov relevantných prioritných osí, ako aj rozvojových cieľov územnej stratégie. Integrovaný prístup si vyžaduje prepojenie investícií v tzv. mäkkej a v tvrdej infraštruktúre. Toto je dôležité najmä v prípade udržateľného rozvoja miest.

Nové metodické pokyny pre tvorbu strategického dokumentu

V prvej polovici roka 2020 boli vydané nové metodické pokyny pre tvorbu programov hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja, následne boli tieto pokyny v priebehu roka spresňované. Cieľom nových metodických pokynov bolo zakomponovanie integrovaného prístupu k regionálnej politike a regionálnemu rozvoju v rámci tvorby strategického dokumentu a spresnenie jednotlivých krokov tohto procesu. Zároveň sa posilnil princíp participatívneho plánovania.

Obmedzenie osobných stretnutí

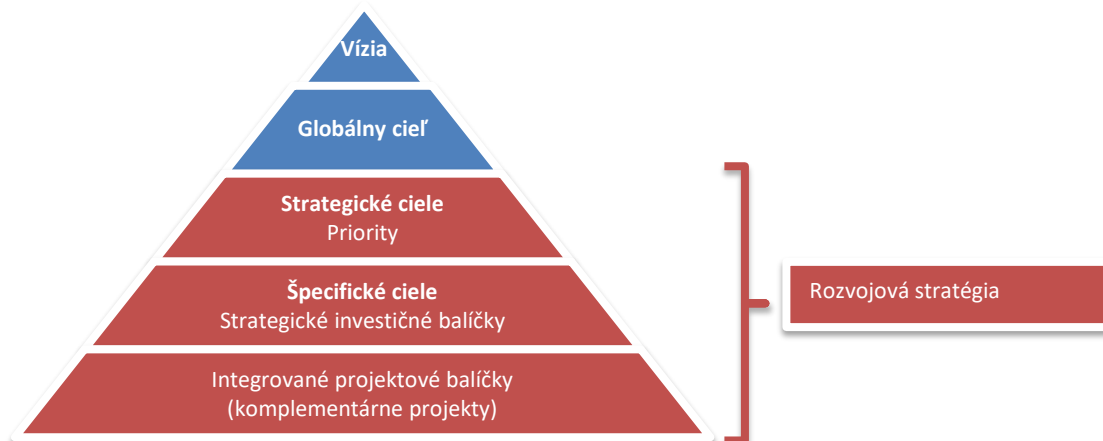
Z organizačného hľadiska sme, najmä v priebehu roka 2020, museli reagovať na vzniknutú situáciu spojenú s obmedzením osobných stretnutí. Zapojenie aktérov sa realizovalo v menších skupinách, prípadne prostredníctvom individuálnych "digitálnych stretnutí", čo so sebou prinieslo väčší počet organizovaných stretnutí a nové nároky na používané technológie a zariadenia.

Inštitút regionálnej politiky Bratislavského kraja ako nový nositeľ rozvoja kraja

V máji 2020 vznikol na pôde Bratislavského samosprávneho kraja nový subjekt s názvom „Inštitút regionálnej politiky Bratislavského kraja“ (ďalej aj ako „IRP BK“), ktorého úlohou je koordinácia a posilnenie rozvojových aktivít na území kraja. Jednou z úloh IRP BK je príprava PHRSR BSK na roky 2021-2027 (s výhľadom do roku 2030) a následné zabezpečenie jeho implementácie v praxi.

C.1.2 Intervenčná logika strategicko-programovej časti

Schematické znázornenie cieľov a intervenčnej logiky strategicko-programovej časti

Základné pojmy:

Priorita – hlavná oblasť spájajúca tematicky prepojené strategické investičné balíčky naplňajúce spoločný „strategický cieľ“, je to oblasť, kde je potrebné smerovať investície a opatrenia, ktoré povedú k eliminácii identifikovaných nedostatkov/problémov, pomôžu zlepšiť situáciu a prinesú rozvoj danej oblasti

Strategický investičný balíček – agregácia tematicky prepojených integrovaných projektových balíčkov, ktoré naplňajú spoločný „špecifický cieľ“, strategický investičný balíček predstavuje konkrétne opatrenie (súbor aktivít a projektov) na zlepšenie východiskovej situácie

Kľúčové projekty – zoznam projektov, ktorých realizácia je nevyhnutnou podmienkou pre naplnenie strategického cieľa danej priority

Integrovaný projektový balíček – prepojenie investícií v tzv. mäkkej a v tvrdej infraštruktúre rovnakého zamerania, ktoré by sa mali realizovať pre naplnenie „špecifického cieľa“ daného strategického investičného balíčka

Komplementárne projekty – zoznam indikatívnych projektov, ktorý by sa mali realizovať v rámci daného projektového balíčka

Identifikovaná investičná potreba – predstavuje sumu finančných prostriedkov identifikovaných prostredníctvom požiadaviek zo strany jednotlivých sociálno-ekonomických aktérov za danú tému plánovaných do roku 2030. Finančné požiadavky boli identifikované na základe vyplnených projektových zásobníkov za jednotlivé organizácie (najmä mestá a obce), akčných plánov VÚC, návrhov investícií a návrhových listov VÚC za územie kraja, zoznamov projektov pre IROP (školská infraštruktúra) a zoznamov projektov pre REACT EU.

C.2 Vízia rozvoja

Bratislavský kraj leží na križovatke významných európskych (dopravných) koridorov, v prihraničnej oblasti, ktorá vytvára väzby na okolité sídla aj v cezhraničnom priestore. Táto skutočnosť má konkrétny dopad na rozvoj Bratislavského regiónu, a to nielen na jeho rozvoj v rámci hraníc kraja, ale aj na rozvoj širšieho okolia. Priestor ležiaci medzi mestami Viedeň, Bratislava, severozápadnou časťou Maďarska a juhovýchodnej časti Moravy predstavuje významné centrum osídlenia aj v rámci európskeho priestoru.

Rozhodujúcim faktorom rozvoja Bratislavského kraja je hl. m. SR Bratislava - centrum osídlenia najvyššieho významu, resp. v ňom prebiehajúci suburbanizačný proces, ktorý výrazne ovplyvňuje rozvoj nielen celého osídlenia Bratislavského kraja, ale aj susediacich krajov a prihraničných regiónov Rakúska, Maďarska a Česka. Tak ako inde vo svete, suburbanizačný proces predstavuje zmenu funkčného a priestorového usporiadania sídelného prostredia v území, čo vyvoláva množstvo problémov pri zabezpečovaní kvalitného životného prostredia v území a obzvlášť jeho hlavnej funkcionality byť kvalitným sídelným prostredím pre čo najväčšie množstvo obyvateľov. Vzhľadom na geografickú polohu Bratislavského kraja a jeho medzinárodné väzby je potrebné mnohé súčasné, ale aj budúce problémy riešiť v spolupráci so susediacimi zahraničnými regiónmi a štátmi, prípadne s vrcholnými orgánmi EÚ.

Z ekonomického pohľadu patrí Bratislavský kraj medzi najvýkonnejšie regióny v Európe. Z pohľadu výšky HDP na obyvateľa mu patrí 10. miesto (rok 2019). V praxi sa však ekonomické bohatstvo neodrkadľuje v úrovni kvality života jeho obyvateľov. Z pohľadu sociálneho rozvoja (ktorý je v rámci EÚ meraný napríklad prostredníctvom indexu sociálneho pokroku) mu v roku 2016 patrilo až 181 miesto (z celkového počtu 272 regiónov v Únii). Výsledný index hovorí o naplnení základných ľudských potrieb, životného blaha a možnosti realizácie sa. Dlhodobým cieľom kraja by preto malo byť výraznejšie zlepšenie sociálneho rozvoja a tým aj výraznejší posun v hodnotení indexu sociálneho pokroku (minimálne do prvej stovky regiónov).

Definovanie vízie Programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja Bratislavského samosprávneho kraja na roky 2021 – 2027 (s výhľadom do roku 2030) vychádza z identifikovaných najproblémovnejších oblastí vyžadujúcich si riešenie na úrovni kraja.

Vízia rozvoja samosprávneho kraja

„Bratislavský samosprávny kraj ako moderný región s vysokou kvalitou života a životného prostredia, atraktívnou a ekologickou verejnou dopravou, kvalitnou zdravotnou starostlivosťou, dostupnými sociálnymi službami, moderným školstvom a špičkovým výskumom aj v medzinárodnom porovnaní, ktorý pri rozvojových aktivitách využíva najmodernejšie technológie a riešenia šetrné voči životnému prostrediu.“

C.3 Ciele rozvoja

Pre naplnenie dlhodobej vízie rozvoja kraja bola stanovená štruktúra cieľov zahŕňajúca hlavný (globálny) cieľ rozvoja a ďalšie strategické (na úrovni priorít) a špecifické ciele (na úrovni strategických investičných balíčkov).

Globálny cieľ samosprávneho kraja

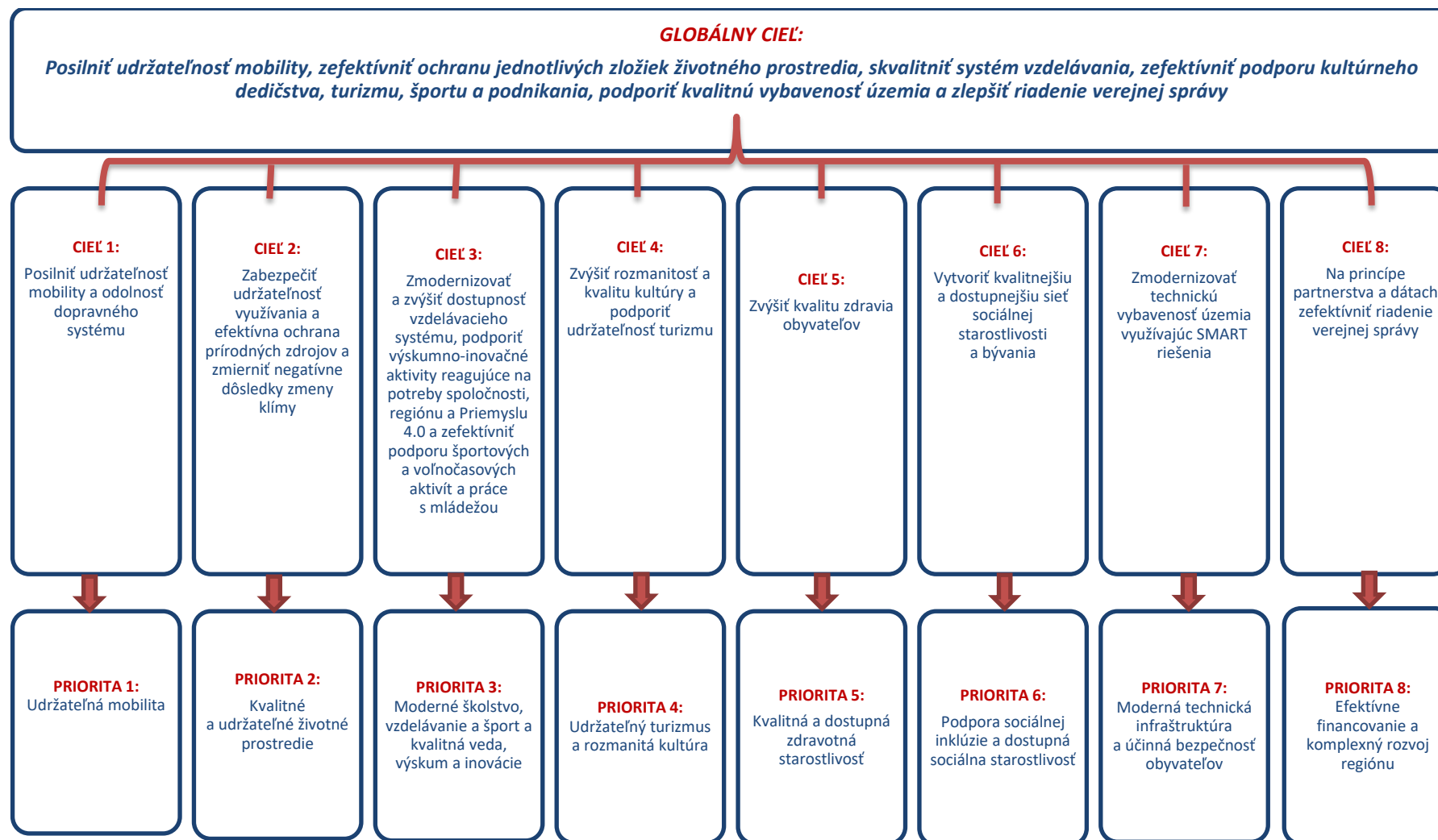
„Posilniť udržateľnosť mobility, zefektívniť ochranu jednotlivých zložiek životného prostredia, skvalitniť systém vzdelávania, zefektívniť podporu kultúrneho dedičstva, turizmu, športu a podnikania, podporiť kvalitnú vybavenosť územia a zlepšiť riadenie verejnej správy“

Globálny cieľ znamená v jednotlivých prioritných (rozvojových) oblastiach uplatňovať princípy udržateľného využívania prírodných zdrojov s čo najmenšími negatívnymi dopadmi na životné prostredie a zdravie obyvateľov a zároveň využívať najnovšie poznatky, metódy a technológie pri dosahovaní cieľov rozvoja.

Rozvojová stratégia v plnej miere zohľadňuje výsledky socioeconomickej analýzy súčasného stavu na území kraja, analýzu potrieb najvýznamnejších kľúčových aktérov pôsobiacich na území kraja (územná samospráva, asociácie, zväzy a združenie podnikateľov a štát) ako aj známe východiská spoločného strategického rámca európskej regionálnej politiky na roky 2021 až 2027 a aktuálne výzvy s ohľadom na reakciu na hospodársku krízu spôsobenú aktuálnou epidemiologickou situáciou.

Stratégia zvolená na dosiahnutie globálneho cieľa vychádza z poznania komplexných potrieb kraja a ich dôležitosti pre zabezpečenie kvality života jeho občanov. Do riešenia relatívne širokého spektra existujúcich rozvojových potrieb aktívne vstupujú viacerí aktéri (štát, miestna samospráva, súkromný sektor, mimovládne organizácie atď.) s rôznymi kompetenciami, záujmami a finančnými zdrojmi. Preto stratégia vychádza z predpokladu, že príslušné orgány verejnej správy na národnej a lokálnej úrovni zabezpečia koordinovaný a partnerský prístup pri realizácii intervencií na území kraja, ktorého predpokladom je vzájomná spolupráca a informovanosť kľúčových aktérov jeho rozvoja. Špecifická pozornosť bude venovaná koordinácii intervencií spolufinancovaných zo zdrojov európskych fondov smerujúcich do územia Bratislavského kraja cez relevantný schválený operačný program a hospodárskej obnovy po pandémie COVID-19. Pre napĺňanie globálneho cieľa bolo stanovených **8 strategických cieľov**.

Schéma prepojenia globálneho cieľa a strategických cieľov a priorít

C.3.1 Nevyhnutné predpoklady pre implementáciu stratégie

Treba však spomenúť, že pre úspešné naplnenie cieľov rozvoja je potrebné splniť **niektoré nevyhnutné podmienky**, resp. realizovať niektoré systémové zmeny. Jednou z týchto podmienok, ktorá by do značnej miery prispela k efektívnejšiemu naplneniu očakávaných výsledkov stratégie, patrí aj využitie princípu verejno-súkromného partnerstva pri realizácii významných projektov (najmä dopravných, ku ktorým bezpochyby patrí kompletne dobudovanie diaľnice D4 (nultý obchvat), skapacitnenie diaľničnej a železničnej siete a pod.). Využitie súkromných zdrojov by mohlo výrazne skrátiť dĺžku realizácie týchto významných dopravných projektov, stimulovať rozvoj ekonomiky v regióne. Významným podporným prvkom by bolo aj zjednodušenie celého procesu súvisiaceho s vysporiadaním vlastníckych vzťahov a vydaním stavebného povolenia (napríklad po vzore z Českej republiky). Problém nevysporiadaných vlastníckych vzťahov (pozemkov) patrí k ďalšiemu systémovému problému, s ktorým sa nielen štát, ale aj zástupcovia obcí aj miest a samosprávneho kraja dennodenne stretávajú. Tento stav je dlhodobo neudržateľný a predstavuje veľkú brzdu v rozvoji kraja a budovaní novej infraštruktúry. Medzi ďalšie nevyhnutné predpoklady patrí aj zmena financovania a kompetencií územnej samosprávy, zjednodušenie procesov a administratívnej náročnosti prípravy a implementácii projektov financovaných prostredníctvom EŠIF a problematika verejné obstarávania.

Uvedený popis predstavuje prehľad iba tých najvýznamnejších podmienok. Kompletnou problematikou systémových zmien sa zaoberá samostatný strategický balíček v rámci **Priority 8 Efektívne financovanie a komplexný rozvoj regiónu**.

C.3.2 Národné priority implementácie Agendy 2030

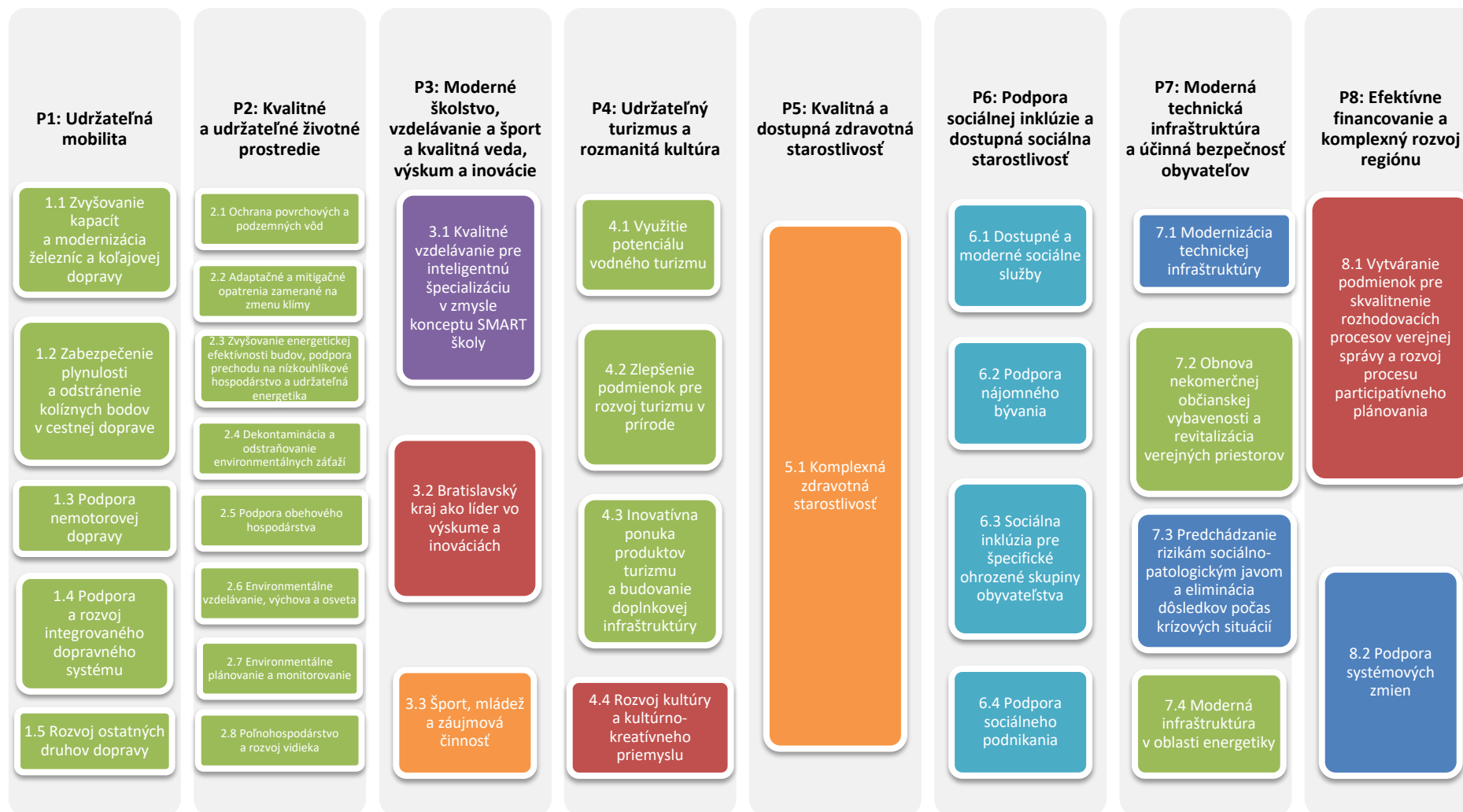
Na národnej úrovni bolo definovaných 6 priorít implementácie cieľov Agendy 2030. Ich prehľad je uvedený nižšie. Podrobnejšie informácie týkajúce sa jednotlivých národných priorít sú uvedené aj v prílohách tohto dokumentu.

Grafický prehľad národných priorít implementácie Agendy 2030

C.4 Priority rozvoja

Schéma priorit a strategických investičných balíčkov PHRSR BSK 2021-2027 (s výhľadom do roku 2030) v kontexte národných priorit implementácie Agendy 2030

C.4.1 Priorita 1 Udržateľná mobilita

Strategický cieľ 1: Posilniť udržateľnosť mobility a odolnosť dopravného systému

Kľúčový výkonnostný ukazovateľ: **nárast počtu cestujúcich vo VOD**

Identifikovaná investičná potreba: **4,3 mld. EUR**

Špecifický cieľ 1.1: Podporiť rozvoj železničnej siete v dopravnom systéme kraja v nadväznosti na rozvoj dopravy a mobility

Strategický investičný balíček 1.1 Zvyšovanie kapacít a modernizácia železníc, koľajovej a dráhovej dopravy

Prehľad integrovaných projektových balíčkov realizovaných v rámci daného strategického investičného balíčka:

1.1.1. Integrovaný projektový balíček - Rozvoj železničnej infraštruktúry vrátane budovania prestupných terminálov

Komplementárne projekty: rekonštrukcia a modernizácia železničných tratí (vrátane mimoúrovňových priechodov), dobudovanie nových úsekov, rekonštrukcia a budovanie železničných staníc (vrátane podchodov), modernizácia hlavnej železničnej stanice, budovanie terminálov integrovanej osobnej prepravy (tzv. TIOP)

1.1.2. Integrovaný projektový balíček - Budovanie, rekonštrukcia a modernizácia električkových tratí

Komplementárne projekty: modernizácia existujúcich električkových tratí (radiál), predĺženie existujúcich tratí, budovanie a modernizácia súvisiacej infraštruktúry)

1.1.3. Integrovaný projektový balíček - Rozvoj trolejbusovej dopravy

Komplementárne projekty: rozširovanie trolejbusových úsekov

Identifikovaná investičná podpora: 2,6 mld. EUR

Nositelia projektov: MDV SR, ŽSR, Hlavné mesto SR Bratislava, DPB, a. s.

Predpokladané finančné zdroje: Európske štrukturálne a investičné fondy, Nástroj na prepájanie Európy (CEF), Fond spravodlivej transformácie (JTF), štátny rozpočet, rozpočet hl. m. SR Bratislavy a iné

Špecifický cieľ 1.2: Odľahčiť zaťaženie a zvýšiť bezpečnosť cestných komunikácií

Strategický investičný balíček 1.2 Zabezpečenie plynulosti a odstránenie kolíznych bodov v cestnej doprave

Prehľad integrovaných projektových balíčkov realizovaných v rámci daného strategického investičného balíčka:

1.2.1. Integrovaný projektový balíček - Rozširovanie infraštruktúry diaľnic a ciest I. triedy

Komplementárne projekty: budovanie nových úsekov diaľnic (rýchlostných ciest) a ciest I. triedy, skapacitnenie (rozšírenie) úsekov diaľnic a ciest I. triedy, budovanie nových diaľničných križovatiek

1.2.2. Integrovaný projektový balíček - Modernizácia a výstavba infraštruktúry ciest II. a III. triedy

Komplementárne projekty: modernizácia úsekov ciest, rekonštrukcia a budovanie mostov, budovanie obchvatov okresných miest a preložiek

1.2.3. Integrovaný projektový balíček - Bezpečnostné úpravy cestnej infraštruktúry a odstraňovanie nehodových lokalít

Komplementárne projekty: budovanie bezpečných priechodov pre chodcov, osvetlenie priechodov, spomaľovacie ostrovčeky, úprava nehodových križovatiek, odstránenie vizuálneho smogu (odstránenie billboardov, reklamných tabúľ)

1.2.4. Integrovaný projektový balíček - Realizácia aktivít organizačného charakteru zameraných na dopravu a mobilitu

Komplementárne projekty: rozšírenie informačnej základne o mestskom zásobovaní, zlepšenie systému zberu dát o doprave a mobilite, obnova vozidlového parku pre správcu cestnej siete

1.2.5. Integrovaný projektový balíček - Modernizácia a výstavba miestnych komunikácií, riešenie statickej dopravy

Komplementárne projekty: rekonštrukcia, modernizácia, rozširovanie a budovanie miestnych komunikácií, systém parkovacej politiky, budovanie záchytných parkovísk a parkovacích/garážových domov

Identifikovaná investičná podpora: 1,2 mld. EUR

Nositelia projektov: MDV SR, NDS, SSC, hlavné mesto SR Bratislava, BSK, obce a mestá, mestské časti, súkromný sektor (v prípade niektorých projektov ako napr. budovanie garážových domov)

Predpokladané finančné zdroje: Európske štrukturálne a investičné fondy, štátny rozpočet, rozpočet hlavného mesta SR Bratislavy, rozpočty miest a obcí a mestských častí, rozpočet BSK, súkromný sektor (v prípade realizácie projektov cez verejno-súkromné partnerstvá) a iné

Špecifický cieľ 1.3: Rozvinúť systém nemotorového spôsobu dopravy

Strategický investičný balíček 1.3 Podpora nemotorovej dopravy

Prehľad integrovaných projektových balíčkov realizovaných v rámci daného strategického investičného balíčka:

1.3.1. Integrovaný projektový balíček - Rozvoj cyklistickej infraštruktúry

Komplementárne projekty: dobudovanie siete hlavných cyklo dopravných trás (radiál, okruhov) prioritne v intravilánoch miest a ich priamom spojení s okolitými obcami v súlade s prijatými strategickými dokumentmi na úrovni BSK, ako aj na úrovni jednotlivých miest (dopravné generely, miestne stratégie rozvoja cyklo dopravy a iné) ako aj identifikovanými dôležitými dochádzkovými trasami mimo tohto územia (napojenie priemyselných parkov), zriaďovanie bezpečných odstavných zariadení pre bicykle, zriadenie služby zdieľaných bicyklov v ostatných mestách územia BSK a jej integráciu do IDS, vrátane rozšírenia do okolitých okresov a území, podpora „mikromobility“ hlavne pri budovaní integrovaných miest na zdieľanie dopravných prostriedkov, zber a vyhodnocovanie súvisiacich dát

1.3.2. Integrovaný projektový balíček – Opatrenia na upokojenie dopravy

Komplementárne projekty: modernizácia a rekonštrukcia chodníkov pre peších, revitalizácia peších zón, výstavba chodníkov pre peších, tvorba nízkoemisných a bezemisných zón

Identifikovaná investičná podpora: 133 mil. EUR

Nositelia projektov: MDV SR, hlavné mesto SR Bratislava, BSK, obce a mestá, mestské časti, súkromní investori (napr.: Slovnaft, ANTIK Telecom), občianske iniciatívy

Predpokladané finančné zdroje: Európske štrukturálne a investičné fondy, štátny rozpočet, rozpočet hlavného mesta SR Bratislavy, rozpočet BSK, rozpočty obcí a miest, mestských častí, súkromný sektor a iné

Špecifický cieľ 1.4: Zabezpečiť rozvoj integrovaného systému verejnej osobnej dopravy

Strategický investičný balíček 1.4 Podpora a rozvoj integrovaného dopravného systému

Prehľad integrovaných projektových balíčkov realizovaných v rámci daného strategického investičného balíčka:

1.4.1. Integrovaný projektový balíček - Zlepšenie integrovaného systému dopravy a modernizácia vozového parku

Komplementárne projekty: posilnenie dopravnej autority, rozvoj tarifného systému IDS BK, zlepšiť nadväznosť spojov, skrátenie intervalu spojov, preferencia verejnej osobnej prepravy, propagácia, rozvoj infraštruktúry s ohľadom na bezbariérovosť, rozšírenie IDS BK vrátane rozšírenia na územie okolitých regiónov (vrátane územia Rakúska a Maďarska), budovanie autobusových/prestupných terminálov, modernizácia prestupných uzlov vrátane záchytných parkovísk, zaradenie pravidelnej osobnej lodnej dopravy po Dunaji do IDS, zosúladienie grafikonov MHD a prímestskej dopravy s prihladením na potreby turizmu a pravidelnou dochádzkou za prácou a službami, modernizácia vozidlového parku verejnej osobnej dopravy, zlepšenie informovania cestujúcich priamo na zastávkach prostredníctvom elektronických informačných panelov (zastávkových tabúľ), modernizáciu/budovanie údržbových základní na území mesta Bratislava, modernizáciu zastávok verejnej osobnej dopravy

Identifikovaná investičná podpora: 345 mil. EUR

Nositelia projektov: MDV SR, hlavné mesto SR Bratislava, BSK, obce a mestá, súkromní investori, BID, jednotliví dopravcovia (DPB)

Predpokladané finančné zdroje: Európske štrukturálne a investičné fondy, štátny rozpočet, rozpočet hlavného mesta SR Bratislava, rozpočet BSK, rozpočty obcí a miest, mestských častí, súkromný sektor a iné

Špecifický cieľ 1.5: Podporiť rozvoj kľúčových projektov v dopravnom systéme kraja v nadväznosti na rozvoj dopravy a logistiky

Strategický investičný balíček 1.5 Rozvoj ostatných druhov dopravy

Prehľad integrovaných projektových balíčkov realizovaných v rámci daného strategického investičného balíčka:

1.5.1. Integrovaný projektový balíček - Rozvoj vodnej, leteckej a ostatných druhov prepravy

Komplementárne projekty: vybudovanie zázemia pre plavidlá vo verejnom prístave Bratislava, vybudovanie terminálu LNG vo verejnom prístave Bratislava, elektrifikácia verejného prístavu Bratislava, presun prekládkových kapacít zo Zimného Prístavu do bazénu Pálenisko, modernizácia a dobudovanie bazénu Pálenisko, rozšírenie osobného prístavu – promenáda Eurovea, vybudovanie monitorovacieho systému prístavov a implementácia havarijných opatrení, modernizácia vytyčovacej techniky a plavebného značenia vodnej cesty Dunaj, zavedenie pravidelnej osobnej lodnej dopravy po Dunaji, rozvoj športových letísk v kraji, rozvoj nákladnej dopravy, investície do nákladných terminálov, budovanie osobných lodných nástupísk

Identifikovaná investičná podpora: 137 mil. EUR

Nositelia projektov: MDV SR, NDS, ŽSR, BSK, Verejné prístavy a. s., Slovenský vodohospodársky podnik, š. p., Vodohospodárska výstavba, š. p., Letisko Bratislava, súkromný sektor v oblasti dopravy a logistiky

Predpokladané finančné zdroje: Európske štrukturálne a investičné fondy, Nástroj na prepájanie Európy (CEF), štátny rozpočet, súkromné zdroje a iné

Kľúčové projekty na úrovni priority

Na úrovni priority boli zadefinované kľúčové projekty, bez ktorých nie je možné dosiahnuť strategický cieľ danej priority.

- A. **Modernizácia a skapacitnenie koľajovej dopravy na území mesta Bratislava** (modernizácia ŽST Bratislava hl. st., modernizácia úseku Devínska Nová Ves – Bratislava-Lamač a Bratislava-Lamač - Bratislava hl. st., elektrifikácia a skapacitnenie železničnej trate na úseku Devínska Nová Ves – Marchegg, prestavba prestupového uzla Vinohrady/predmestie, skapacitnenie úseku Bratislava hl. st. - Bratislava-Nové Mesto, Bratislava-Nové Mesto – Podunajské Biskupice [skapacitnenie], Bratislava hl. stanica – Bratislava-Rača/Bratislava-Vajnory, odb. Vinohrady - Bratislava predmestie, odb. Močiar - Bratislava predmestie, Bratislava predmestie-Bratislava Filiálka (s prepojením na Nivy, resp. do Petržalky), Bratislava-Nové Mesto – Bratislava-Petržalka, skapacitnenie úseku Petržalka – hranice AT, Bratislava-Petržalka – Rusovce – Rajka, napojenie letiska M.R. Štefánika novým traťovým úsekom, vybudovanie TIOP Vračuňa, Ružinov, Lamačská brána [Bory], Patrónka/Železná studnička,)

Zodpovedný: ŽSR

Suma: 824 mil. EUR

- B. **Modernizácia a skapacitnenie koľajovej dopravy na tratiach 120 (smer Pezinok), 130 (smer Senec) a 131 (smer Dunajská Streda) vrátane budovania TIOPov** a nadväznej infraštruktúry (modernizácia trate, zmena zabezpečovacieho zariadenia; budovanie ostrovných nástupíšť s mimoúrovňovým bezbariérovým prístupom pre cestujúcich; budovanie bezkolíznych križení železnice s cestami – nadjazdy, podjazdy; zvyšovanie kapacity formou budovania nových koľají, budovanie TIOPov na trati 110 – Zohor, Plavecký Štvrtok, Závod)

Zodpovední: ŽSR, obce (TIOPy)

Suma: 654 mil. EUR

- C. **Rozširovanie existujúcej siete električkovej dopravy** (predĺženie Ružinovskej radiály na TIOP Ružinov, predĺženie Karlovesko-dúbravskej radiály na TIOP Bory, vybudovanie trate Šafárikovo nám. - Košická - Saleziáni a Biskupickej radiály s napojením na TIOP Podunajské Biskupice)

Zodpovedný: Hl. m. SR Bratislava

Suma: 250 mil. EUR

Definovanie strategických investičných balíčkov pre napĺňanie strategického cieľa zohľadňuje aj ciele a opatrenia definované v rámci strategického dokumentu „*Regionálny plán udržateľnej mobility Bratislavského samosprávneho kraja*“.

Priorita nadväzuje na **národné priority** „*Smerovanie k znalostnej a environmentálne udržateľnej ekonomike pri demografických zmenách a meniacom sa globálnom prostredí*“ a „*Udržateľné sídla, regióny a krajina v kontexte zmeny klímy*“ v zmysle implementácie (napĺňania cieľov) Agendy 2030, ku ktorej sa Slovenská republika prihlásila.

Nevyhnutnými podmienkami financovania definovaných kľúčových a komplementárnych projektov v oblasti dopravy, pri ktorých sa ako zdroj financovania predpokladajú Európske štrukturálne a investičné fondy, je existencia relevantnej štúdie realizovateľnosti, posúdenie investície zo strany Ministerstva financií SR (Útvaru hodnoty za peniaze) a dostatok disponibilných zdrojov. Podpora z EŠIF 2021-2027 projektov vodnej dopravy bude závisieť na základe výsledkov CBA, pripravenosti projektov a disponibilnej alokácie.

Všetky projekty v oblasti verejnej dopravy na území pokrytom IDS BK sa majú realizovať v súlade s dokumentom Technické a prevádzkové štandardy IDS BK.

Zároveň všetky projekty v rámci tejto priority by sa mali realizovať s ohľadom na prístupnosť (bez bariér), vytváranie bezbariérových trás, prípadne odstraňovanie bariér.

C.4.2 Priorita 2 Kvalitné a udržateľné životné prostredie

Strategický cieľ 2: Zabezpečiť udržateľnosť využívania a efektívnu ochranu prírodných zdrojov a zmierniť negatívne dôsledky zmeny klímy

Kľúčový výkonnostný ukazovateľ: **nižšia produkcia CO2/nižšie emisie znečisťujúcich látok**

Identifikovaná investičná potreba: **1,8 mld. EUR**

Špecifický cieľ 2.1: Posilniť ochranu vôd a zvýšiť podiel obyvateľov napojených na modernú a efektívnu kanalizačnú a vodovodnú sieť

Strategický investičný balíček 2.1 Ochrana povrchových a podzemných vôd

Prehľad integrovaných projektových balíčkov realizovaných v rámci daného strategického investičného balíčka:

2.1.1. Integrovaný projektový balíček - Ochrana podzemných vôd

Komplementárne projekty: zmapovanie smerov prúdenia podzemných vôd, zmien smeru prúdenia podzemných vôd a transport znečistenia v podzemných vodách (v lokalitách environmentálnych záťaží a v lokalitách, kde sa preukáže alebo je podozrenie na nadmerné znečistenie vôd), vybudovanie monitorovacej siete na sledovanie obsahu znečisťujúcich látok vo vode

2.1.2. Integrovaný projektový balíček - Ochrana povrchových vôd

Komplementárne projekty: ochrana vodných tokov a budovanie účelných protieróznych priekop na doplnenie hydrografickej siete v povodiach (záchytné, zberné, zvodné), spoločný manažment vôd v cezhraničnom priestore

2.1.3. Integrovaný projektový balíček - Budovanie zariadení verejnej kanalizačnej siete a ČOV

Komplementárne projekty: dobudovanie chýbajúcej kanalizačnej siete a súvisiacej infraštruktúry najmä s ohľadom na budovanie čistiarní odpadových vôd (s ohľadom na vylúčenie zaústenia vodných tokov do verejnej kanalizácie s ohľadom na minimalizáciu odvádzania dažďovej vody do kanalizácie formou retenčných opatrení), podpora budovania decentralizovaných čističiek (napr. koreňové čističky), modernizácia existujúcej kanalizačnej siete a modernizácia a zvýšenie kapacít existujúcich čistiarní odpadových vôd

2.1.4. Integrovaný projektový balíček - Budovanie vodovodnej siete

Komplementárne projekty: dobudovanie chýbajúcej vodovodnej siete a súvisiacej infraštruktúry, modernizácia existujúcej vodovodnej siete a súvisiacej infraštruktúry

Identifikovaná investičná podpora: 433 mil. EUR

Nositelia projektov: MŽP SR, Hl. m. SR Bratislava, BVS, a. s., SVP, š. p., BSK, obce a mestá, mestské časti

Predpokladané finančné zdroje: Európske štrukturálne a investičné fondy, štátny rozpočet (Envirofond), rozpočty obcí a miest, mestských častí, rozpočet BSK a iné

Špecifický cieľ 2.2: Obnoviť a revitalizovať prírodné aj sídelné územie kraja

Strategický investičný balíček 2.2 Adaptačné a mitigačné opatrenia zamerané na zmenu klímy, udržateľné využívanie lesov a protipovodňová ochrana a podpora biodiverzity

Prehľad integrovaných projektových balíčkov realizovaných v rámci daného strategického investičného balíčka:

2.2.1. Integrovaný projektový balíček - Udržateľné využívanie lesov, adaptačné a mitigačné opatrenia a budovanie modrých a zelených prvkov (verejné priestranstvá)

Komplementárne projekty: obnova, revitalizácia a udržiavanie historických parkov a záhrad, protierózne opatrenia, revitalizácia a budovania prvkov zelenej a modrej infraštruktúry na verejných priestranstvách, komplexná revitalizácia verejných priestranstiev, zmena zanedbaných a nevyužívaných území („brownfields“) na nové zelené plochy, vodozádržné opatrenia a využívanie zadržanej vody (s cieľom vylúčenia ich odtoku do verejnej kanalizácie), budovanie zelených prvkov v krajine (najmä stromoradia, remízky, biokoridory a biocentrum, revitalizácia vodných tokov a príľahlých brehových pásov a riečnej krajiny), prechod na prírode blízke hospodárenie v lesoch, aktívny manažment poľovných revírov v záujme zabezpečenia zníženia škôd poľnou zverou a na samotnej zveri, odstraňovanie invázných drevín, aktivity podporujúce rozvoj Bratislavského dunajského parku, podpora a rozvoj mestských lúk a iné*

2.2.2. Integrovaný projektový balíček - Protipovodňová ochrana

Komplementárne projekty: budovanie komplexného systému protipovodňovej ochrany

Identifikovaná investičná podpora: 118 mil. EUR

Nositelia projektov: SVP š. p., Lesy SR, Hl. m. SR Bratislava (podnik Mestské lesy), BSK, obce a mestá, mestské časti, občianske iniciatívy

Predpokladané finančné zdroje: Európske štrukturálne a investičné fondy, štátny rozpočet, rozpočty miest a obcí, rozpočet BSK, súkromné zdroje a iné

***Pozn.:** Aktivity realizované v rámci 2.2.1. Integrovaný projektový balíček - Udržateľné využívanie lesov, adaptačné a mitigačné opatrenia a budovanie modrých a zelených prvkov (verejné priestranstvá) je nevyhnutné realizovať v súlade s odporúčaniami definovanými v súvisiacich koncepčných a strategických materiáloch ako najmä Katalóg adaptačných opatrení miest a obcí BSK na nepriaznivé dôsledky zmeny klímy, Adaptačný plán Bratislavského samosprávneho kraja na nepriaznivé dôsledky zmeny klímy (rok 2022), Koncepcia revitalizácie krajiny s ohľadom na dôsledky klimatických zmien v regióne BSK (rok 2022), Stratégia adaptácie na nepriaznivé dôsledky zmeny klímy na území hlavného mesta SR Bratislavy alebo Akčný plán adaptácie na zmenu klímy hlavného mesta SR Bratislavy.

Špecifický cieľ 2.3: Znížiť emisie skleníkových plynov

Strategický investičný balíček 2.3 Zvyšovanie energetickej efektívnosti budov, podpora prechodu na nízkouhlíkové hospodárstvo a udržateľná energetika

Prehľad integrovaných projektových balíčkov realizovaných v rámci daného strategického investičného balíčka:

2.3.1. Integrovaný projektový balíček - Rekonštrukcia a modernizácia budov, podpora opatrení na budovanie nízkouhlíkového hospodárstva

Komplementárne projekty: zvyšovanie energetickej efektivity budov formou hĺbkovej a komplexnej obnovy budov (zatepľovanie budov, modernizácia zdrojov tepla a chladu a izolácia rozvodov, úsporné osvetlenie, využívanie lokálnych obnoviteľných zdrojov energia, využívanie smart technológií na riadenie spotreby a zmena správania užívateľov)

2.3.2. Integrovaný projektový balíček - Podpora využívania obnoviteľných zdrojov energie

Komplementárne projekty: podpora využívania a odstraňovanie bariér zavádzania obnoviteľných zdrojov energie (slnko, vietor, voda, biomasa, geotermálna voda), podpora využívania OZE v domácnostiach formou priamych dotácií (Zelená v domácnostiach)

2.3.3. Integrovaný projektový balíček - Energeticky efektívne verejné osvetlenie

Komplementárne projekty: modernizácia existujúcej infraštruktúry verejného osvetlenia (s využitím smart riešení), budovanie nových bodov úsporného verejného osvetlenia

2.3.4. Integrovaný projektový balíček - Energetická transformácia

Komplementárne projekty: transformácia energeticky náročných odvetví, výskumno-aplikačné projekty v oblasti vodíka, batérií a skladovania elektriny, koordinácia a budovanie kapacít pre rozvoj regionálnej a lokálnej udržateľnej energetiky

2.3.5. Integrovaný projektový balíček - Obnova a modernizácia zariadení tepelného hospodárstva

Komplementárne projekty: modernizácia plynových zariadení a súvisiacej infraštruktúry, modernizácia a rekonštrukcia infraštruktúry rozvodov tepla

Identifikovaná investičná podpora: 385 mil. EUR

Nositelia projektov: vlastníci nehnuteľností, spoločenstvá vlastníkov, domácnosti, obce a mestá, mestské časti, HI. m. SR Bratislava, BSK, miestne akčné skupiny, súkromný sektor, MH SR, SIEA, Regionálne centrá udržateľnej energetiky (RCUE)

Predpokladané finančné zdroje: Európske štrukturálne a investičné fondy, štátny rozpočet, rozpočty obcí, rozpočet BSK, Envirofond, ŠFRB, súkromné zdroje a iné

Špecifický cieľ 2.4: Odstrániť environmentálne záťaž

Strategický investičný balíček 2.4 Dekontaminácia a odstraňovanie environmentálnych záťaží

Prehľad integrovaných projektových balíčkov realizovaných v rámci daného strategického investičného balíčka:

2.4.1. Integrovaný projektový balíček - Odstraňovanie environmentálnych záťaží (najmä v nadväznosti na ochranu CHVO Žitný ostrov)

Komplementárne projekty: dekontaminácia a odstraňovanie záťaží na území priemyselných, chemických, vojenských areálov, železničných dep, lokalít nezabezpečených skladov pesticídov, pohonných hmôt a iných chemických látok, odstraňovanie nelegálnych skládok odpadu, odstraňovanie environmentálnej záťaže CHZJD vo Vrakuni (skládku odpadu) a v oblasti Istrochemu, monitoring odpadových vôd, rekultivácia a monitoring uzavretých skládok odpadu, monitoring podzemných vôd

Identifikovaná investičná podpora: 514 mil. EUR

Nositelia projektov: HI. m. SR Bratislava, obce a mestá, mestské časti, BSK, pôvodca znečistenia

Predpokladané finančné zdroje: Európske štrukturálne a investičné fondy, štátny rozpočet (Envirofond), rozpočet BSK, súkromné zdroje a iné

Špecifický cieľ 2.5: Znížiť množstvo komunálneho odpadu, zvýšiť mieru recyklácie a zhodnocovania odpadu

Strategický investičný balíček 2.5 Podpora obehového hospodárstva

Prehľad integrovaných projektových balíčkov realizovaných v rámci daného strategického investičného balíčka:

2.5.1. Integrovaný projektový balíček - Podpora modernej infraštruktúry a vybavenia pre odpadové hospodárstvo

Komplementárne projekty: výstavba a modernizácia zberných dvorov, modernizácia a rozširovanie kontajnerových stanovišť a budovanie polopodzemných kontajnerísk, vrátane smart systémov monitoringu, podpora separácie a recyklácie odpadu, organizovaný zber nebezpečného odpadu, podpora vytvárania zariadení na dočasné uloženie nebezpečného odpadu, výstavba a modernizácia infraštruktúry na energetické zhodnocovanie odpadov, vybudovanie zariadenia na zhodnocovanie biologicky rozložiteľného komunálneho odpadu, budovanie a modernizácia dotriedňovacích liniek, budovanie a modernizácia zariadení na úpravu, predúpravu odpadu pred skládkovaním, parkovisko pre autovraky, zavádzanie systémov sledujúcich naplnenie kontajnerov a individuálne váženie odpadu, modernizácia vozidlového parku pre nakladanie a zvoz odpadu (s ohľadom na nízkoohlukové vozidlá)

2.5.2. Integrovaný projektový balíček - Podpora obehového hospodárstva a predchádzanie vzniku odpadov

Komplementárne projekty: propagácia obehového hospodárstva – výchova a osвета obyvateľov, predchádzanie vzniku odpadov a budovanie infraštruktúry pre alternatívne druhotné spracovanie odpadov, zariadenia na prípravu odpadu na opätovné použitie, investície do liniek na drvenie, pranie a dotriedňovanie odpadu ako aj do liniek na jeho recykláciu - so zameraním na plast, papier, tetrapaky, podpora financovania triedeného zberu biologicky rozložiteľných odpadov z domácností, elektroodpadu, textílií a veľkorozmerného odpadu

Identifikovaná investičná podpora: 184 mil. EUR

Nositelia projektov: obce a mestá, mestské časti, Hl. m. SR Bratislava, BSK, OLO, a. s., subjekty pôsobiace v odpadovom hospodárstve, súkromný sektor

Predpokladané finančné zdroje: Európske štrukturálne a investičné fondy, štátny rozpočet (Envirofond), rozpočty obcí a miest, mestských častí, rozpočet hl. m. SR Bratislava, rozpočet BSK a iné (súkromné zdroje)

Špecifický cieľ 2.6: Zvýšiť environmentálne povedomie v oblasti životného prostredia

Strategický investičný balíček 2.6 Environmentálne vzdelávanie, výchova a osвета

Prehľad integrovaných projektových balíčkov realizovaných v rámci daného strategického investičného balíčka:

2.6.1. Integrovaný projektový balíček - Budovanie ekocentier a podpora environmentálneho vzdelávania

Komplementárne projekty: budovanie environmentálnych edukačných centier (v súlade s Konceptiou budovania siete environmentálno-vzdelávacích centier v Bratislavskom samosprávnom kraji), podpora environmentálnej výchovy a vzdelávania detí, mládeže i dospelých, osвета a vzdelávanie (smerom k obehovému hospodárstvu) - krajský koordinátor ekovýchovy (OLO v spolupráci s BSK), tvorba prístupných vzdelávacích materiálov pre žiakov i dospelých obyvateľov, kurzov a ich distribúcia (najmä školské zariadenia), regionálna koordinácia a iniciovanie dobrovoľníckych aktivít v spolupráci so zamestnávateľmi na úpravu svojho okolia, likvidáciu nelegálnych skládok, obnovu areálov škôl

Identifikovaná investičná podpora: 31 mil. EUR

Nositelia projektov: obce a mestá, mestské časti, Hl. m. SR Bratislava, BSK, OLO, a. s., školy a školské zariadenia (napr. Centrá voľného času) občianske iniciatívy pôsobiace v oblasti envirovýchovy a environmentálneho vzdelávania a ochrany prírody

Predpokladané finančné zdroje: Európske štrukturálne a investičné fondy, štátny rozpočet, rozpočty obcí a miest, mestských častí, rozpočet hl. m. SR Bratislavy, rozpočet BSK, súkromné zdroje a iné

Špecifický cieľ 2.7: Zlepšiť monitorovanie a plánovanie v oblasti životného prostredia

Strategický investičný balíček 2.7 Environmentálne plánovanie a monitorovanie

Prehľad integrovaných projektových balíčkov realizovaných v rámci daného strategického investičného balíčka:

2.7.1. Integrovaný projektový balíček - Inovatívne metódy monitorovania a komplexné plánovanie v oblasti životného prostredia

Komplementárne projekty: budovanie nových monitorovacích staníc a plánovanie protihlukových opatrení (nezávislé monitorovacie stanice v okolí hlavných zdrojov znečistenia životného prostredia ako emisie a hluk), vytvorenie pozície - manažér kvality ovzdušia ("climate resilience officer") a energetický manažér, posilnenie regionálnych kapacít v oblasti energetiky a energetickej transformácie, spolupráca chránených krajinných oblastí v cezhraničnom priestore

Identifikovaná investičná podpora: 13 mil. EUR

Nositelia projektov: obce a mestá, mestské časti, Hl. m. SR Bratislava, BSK, SHMÚ, ŠGÚDŠ

Predpokladané finančné zdroje: Európske štrukturálne a investičné fondy, štátny rozpočet, rozpočet miest a obcí, rozpočet BSK a iné

Špecifický cieľ 2.8: Podporiť rozvoj poľnohospodárstva a lokálnych produktov

Strategický investičný balíček 2.8 Poľnohospodárstvo a rozvoj vidieka

Prehľad integrovaných projektových balíčkov realizovaných v rámci daného strategického investičného balíčka:

2.8.1. Integrovaný projektový balíček - Obnova a zachovanie tradičných poľnohospodárskych kultúr regiónu a rozvoj vidieka

Komplementárne projekty: podpora materiálno-technického vybavenia a doplnkovej infraštruktúry v poľnohospodárstve, budovanie a rozširovanie skladových priestorov pre skladovanie poľnohospodárskej produkcie (s ohľadom pre malých farmárov), podpora menších produkčných plôch (malí farmári, vyššia rozmanitosť produkcie), podpora sociálneho poľnohospodárstva, podpora rodinných fariem a podnikov, osвета a podpora vzniku odbytových družstiev/priestorov, ktoré budú nakladať s produkciou malých producentov a môžu ich zastupovať pri vyjednávaní lepších výkupných cien, podpora krátkych odberateľsko-dodávateľských vzťahov - prepájanie aktivít malých a stredných poľnohospodárov (lokálnych producentov) a aktérov v oblasti turizmu, podpora tradičnej a regionálnej potravinárskej a poľnohospodárskej výroby (a remesiel), podpora chovu hospodárskych zvierat, zavádzanie inovácií a inteligentných riešení v oblasti poľnohospodárskej činnosti (vrátane digitalizácie), podpora fungovania a rozvoj miestnych akčných skupín (MAS), podpora tradičného a ekologického hospodárenia na poľnohospodárskej a zavedenie postupov zvyšujúcich odolnosť lesných porastov, resp. ochranu lesnej pôdy, obnova a zachovanie vinogradov (Malokarpatskej vinohradníckej oblasti) a tradičných odrôd ovocných stromov, podpora tvorby neproduktívnych krajinných prvkov, lesného hospodárstva a rybného hospodárstva, podpora biodiverzity – výsadba krajnotvorných prvkov, remízok, vetrolamov, znižovanie výmery poľnohospodárskych lánov, podpora regionálnych produktov a značiek, aktivity v oblasti marketingovej komunikácie a propagácie, organizovanie tematických medzinárodných výstav a konferencií, osвета a podpora aktivít v oblasti zníženia používania chémie, hnojív a pesticídov v poľnohospodárstve, podpora odborného vzdelávania v oblasti poľnohospodárskej produkcie

Identifikovaná investičná podpora: 105 mil. EUR (pozn.: suma zahŕňa, okrem identifikovaných projektov, aj odhad ďalších budúcich finančných požiadaviek na základe skúseností z predchádzajúceho obdobia)

Nositelia projektov: obce a mestá, mestské časti, Hl. m. SR Bratislava, BSK, MAS, KOOCR, OOCR, subjekty pôsobiace v odvetví poľnohospodárstva (SHR, MSP, družstvá, záujmové združenia)

Predpokladané finančné zdroje: Európske štrukturálne a investičné fondy, Európsky poľnohospodársky fond pre rozvoj vidieka (EPFRV), štátny rozpočet, rozpočet miest a obcí, rozpočet BSK, súkromné zdroje a iné

Kľúčové projekty na úrovni priority

Na úrovni priority boli zadefinované kľúčové projekty, bez ktorých nie je možné dosiahnuť strategický cieľ danej priority.

- A. **Ochrana povrchových a podzemných vôd na území kraja v lokalitách nad 2 000 EO** (budovanie, skapacitnenie a obnova verejnej kanalizácie [oddelenie splaškovej a dažďovej kanalizácie] vrátane ČOV a vodovodnej siete, vrátane súvisiacej infraštruktúry, ekologizácia spracovania odpadových vôd a dodávok vody, monitorovanie a hodnotenie odpadových vôd a dodávok vody, vrátane skvalitňovania monitorovacej siete)

Zodpovední: BVS, a. s., obce a mestá, HI. m. SR Bratislava

Suma: 220 mil. EUR

- B. **Dekontaminácia a odstraňovanie veľkých environmentálnych záťaží na územiach s dopadom na územia chránených vodohospodárskych zdrojov** (skládky odpadu vo Vrakuni, areál chemických závodov Istrochem a iné)

Zodpovední: MŽP SR, pôvodca znečistenia

Suma: 350 mil. EUR

- C. **Budovanie a modernizácia infraštruktúry odpadového hospodárstva na území kraja a podpora prechodu na obehové hospodárstvo** (budovanie zberných dvorov a zberných miest vrátane vybavenia, budovanie polopodzemných kontajnerísk, moderná a ekologická likvidácia tuhého komunálneho odpadu, zhodnocovanie odpadov so zameraním na recykláciu, predchádzanie vzniku biologicky rozložiteľného komunálneho odpadu (BRO) a jeho zhodnocovanie, odklon od skládkovania a riešenia prevádzky/sanácie a rekultivácie skládok odpadov po ukončení prevádzky)

Zodpovední: obce a mestá, OLO, a.s., HI. m. SR Bratislava

Suma: 180 mil. EUR

- D. **Ochrana prírody, biodiverzity a krajiny, mitigačné a adaptačné opatrenia na zmenu klímy v oblastiach najviac postihnutých negatívnymi dopadmi zmeny klímy** (podpora biodiverzity, revitalizácia vodných tokov, udržateľný spôsob manažmentu, konzervačný manažment, ochrana druhov, zonácia, zelená infraštruktúra a vodozádržné opatrenia, koncepcná výsadba stromov a zelene, aktivity podporujúce rozvoj Bratislavského dunajského parku)

Zodpovední: mestá, obce, mestské časti HI. m. SR Bratislava, HI. m. SR Bratislava, Bratislavský samosprávny kraj, MŽP SR

Suma: 128,4 mil. EUR

- E. **Zvyšovanie energetickej efektívnosti** (modernizácia verejného osvetlenia, hĺbková a komplexná obnova budov, modernizácia rozvodov tepla a podpora využívania OZE a nízkoúhlíkových technológií)

Zodpovední: štát, SIEA, súkromné spoločnosti, mestá, obce, mestské časti HI. m. SR Bratislavy, HI. m. SR Bratislava, Bratislavský samosprávny kraj

Suma: 223,7 mil. EUR

- F. **Kvalita ovzdušia** (monitoring ovzdušia a opatrenia na zlepšenie kvality ovzdušia na území kraja)

Zodpovední: SHMÚ, Bratislavský samosprávny kraj

Suma: 1 mil. EUR

Priorita nadväzuje na **národné priority** „Udržateľné sídla, regióny a krajina v kontexte zmeny klímy“ v zmysle implementácie (napĺňania cieľov) Agendy 2030, ku ktorej sa Slovenská republika prihlásila.

C.4.3 Priorita 3 Moderné školstvo, vzdelávanie a šport a kvalitná veda, výskum a inovácie

Strategický cieľ 3: Zmodernizovať a zvýšiť dostupnosť vzdelávacieho systému, podporiť výskumno-inovačné aktivity reagujúce na potreby spoločnosti, regiónu a Priemyslu 4.0 a zefektívniť podporu športových a voľnočasových aktivít a práce s mládežou

Kľúčový výkonnostný ukazovateľ: **zvýšenie inovačnej výkonnosti kraja**

Identifikovaná investičná potreba: **1,2 mld. EUR**

Špecifický cieľ 3.1: Zvýšiť uplatniteľnosť a vedomostnú úroveň žiakov a študentov a zvýšiť kapacity a zmodernizovať školskú infraštruktúru (v súlade s konceptom budovania SMART škôl na území BSK, t. j. s ohľadom na adaptáciu na zmenu klímy, digitalizáciu, koncept otvorenej a inkluzívnej školy a komplexný rozvoj územia)

Strategický investičný balíček 3.1 Kvalitné vzdelávanie pre inteligentnú špecializáciu v zmysle konceptu SMART školy

Prehľad integrovaných projektových balíčkov realizovaných v rámci daného strategického investičného balíčka:

3.1.1. Integrovaný projektový balíček - Zvyšovanie kvality a dostupnosti predprimárneho vzdelávania

Komplementárne projekty: budovanie nových a rozširovanie a modernizácia existujúcich kapacít MŠ, budovanie novej a modernizácia zastaranej infraštruktúry školských zariadení MŠ (najmä jedálne, kuchyne a areály), zvyšovanie atraktivity učiteľského povolania, vytváranie možností pre zvyšovanie kvalifikácie a ďalšieho vzdelávania pedagogických a odborných zamestnancov a dostupnejšie bývanie (nájomné bývanie) pre pedagogických a odborných zamestnancov škôl, spolupráca medzi materskými školami v regióne a SOŠ a fakultami VŠ pripravujúcimi učiteľov, aktívna náborová politika, zabezpečenie asistentov a iného podporného personálu pre vzdelávací proces a modernizácia priestorov pre inkluzívne vzdelávanie (triedy, učebne, spoločné priestory)

3.1.2. Integrovaný projektový balíček - Zvyšovanie kvality a dostupnosti výchovy a vzdelávania na základných školách

Komplementárne projekty: budovanie nových a rozširovanie a modernizácia existujúcich kapacít ZŠ, budovanie novej a modernizácia zastaranej infraštruktúry školských zariadení ZŠ (najmä jedálne, kuchyne, telocvične, ŠKD a areály), vytváranie možností pre zvyšovanie kvalifikácie a ďalšieho vzdelávania pedagogických a odborných zamestnancov, dostupnejšie bývanie (nájomné bývanie) pre pedagogických a odborných zamestnancov škôl, spolupráca medzi školami v regióne a fakultami pripravujúcimi učiteľov, aktívna náborová politika, vzdelávacie aktivity zamerané na transverzálnu a mäkkú zručnosť, kariérové poradenstvo, zabezpečenie asistentov a iného podporného personálu pre vzdelávací proces a modernizácia priestorov pre inkluzívne vzdelávanie (triedy, učebne, spoločné priestory), regionálna koordinácia exkurzií a workshop pre žiakov základných škôl u zamestnávateľov

3.1.3. Integrovaný projektový balíček - Zvyšovanie kvality výchovy a vzdelávania na stredných školách

Komplementárne projekty: modernizácia stredných škôl a súvisiacej infraštruktúry (najmä odborné učebne a ich vybavenie, telocvične, jedálne, internáty), budovanie centier odborného vzdelávania a prípravy (COVP), optimalizácia a modernizácia štruktúry študijných odborov, budovanie integrovaných špecializovaných vzdelávacích centier - "kampusov", podpora zavádzania študijných a učebných odborov zameraných na odvetvia RIS3, príp. iné odvetvia žiadané na regionálnom trhu práce, podpora duálneho vzdelávania, podpora užšej spolupráce SŠ so zamestnávateľmi, regionálna koordinácia exkurzií a workshop pre žiakov stredných škôl u zamestnávateľov, vzdelávacie aktivity zamerané na transverzálnu a mäkkú zručnosť, vytvorenie platformy na pravidelnú výmenu informácií o potrebe zručností a vzdelávania, podpora projektov realizovaných študentmi SŠ, podpora neformálneho vzdelávania zameraného na profesie, ktoré sú žiadané na trhu práce, propagačné aktivity na podporu stredoškolského vzdelávania, vytváranie možností pre zvyšovanie kvalifikácie a ďalšieho vzdelávania pedagogických a odborných zamestnancov a dostupnejšie bývanie (nájomné bývanie) pre pedagogických a odborných zamestnancov škôl, spolupráca medzi fakultami pripravujúcimi učiteľov a školami v regióne, aktívna náborová politika, zabezpečenie asistentov a iného podporného personálu pre vzdelávací proces a modernizácia priestorov pre inkluzívne vzdelávanie (triedy, učebne, spoločné priestory)

Identifikovaná investičná podpora: 530 mil. EUR

Nositelia projektov: obce a mestá, mestské časti, BSK, cirkevní a súkromní zriaďovatelia škôl, štát

Predpokladané finančné zdroje: Európske štrukturálne a investičné fondy, štátny rozpočet, rozpočty obcí, miest a mestských častí, rozpočet BSK, súkromné zdroje a iné

Špecifický cieľ 3.2: Zlepšiť inovačnú úroveň regiónu a vytvoriť lepšie podmienky pre uplatnenie absolventov VŠ

Strategický investičný balíček 3.2 Bratislavský kraj ako líder vo výskume a inováciách

Prehľad integrovaných projektových balíčkov realizovaných v rámci daného strategického investičného balíčka:

3.2.1. Integrovaný projektový balíček - Modernizácia a propagácia vysokého školstva a výskumu

Komplementárne projekty: budovanie novej a modernizácia existujúcej infraštruktúry vysokých škôl a výskumných inštitúcií, vrátane súvisiacej infraštruktúry (najmä internáty, športoviská, jedálne), nové prístrojové a materiálno-technologické vybavenie, podpora výskumných aktivít v oblastiach RIS3, doménach inteligentnej špecializácie a v ďalších oblastiach, zabezpečenie elektronických prístupov do medzinárodných vedeckých databáz, podpora účasti subjektov v európskom výskume, popularizácia vedy, výskumu a umenia, podpora platforiem propagujúcich využívanie moderných technológií, sieťovanie Slovákov žijúcich v zahraničí, riešenie aktuálnych problémov a výziev samosprávy (mesto, kraj) v spolupráci so študentami, zabezpečenie adekvátneho bývania pre zahraničných študentov a hosťujúcich vedeckých a pedagogických pracovníkov, prezentácia kraja ako inovačného a výskumného lídra v zahraničí, podpora a vytvorenie grantových programov zameraných na prilákanie a udržanie výskumníkov zo zahraničia, vytvorenie "international welcome" centra, štipendijný fond pre špičkových študentov, minigranty na riešenie výskumných úloh pre študentov, prilákanie medzinárodných konferencií, vytváranie možností pre zvyšovanie kvalifikácie, pedagogických a iných zručností a ponuka dostupnejšieho bývania (nájomné bývanie) pre vysokoškolských učiteľov a výskumných a vedeckých pracovníkov vysokých škôl, prepojenie fakúlt pripravujúcich budúcich učiteľov s regionálnym školstvom najmä pri realizácii praxí, výmena know-how v cezhraničnom priestore, podpora tvorby vzdelávacích príležitostí pre dospelých a seniorov, digitalizácia vzdelávania online vzdelávanie, online kurzy), aktivity podporujúce internacionalizáciu výskumu

3.2.2. Integrovaný projektový balíček - Podpora transferu technológií a sieťovania medzi univerzitami, vedeckými ústavmi a inovatívnymi podnikmi

Komplementárne projekty: zriadenie centra špičkového výskumu pokrývajúc základný aj aplikovaný výskum (napr. regionálne inovačný klaster), vybudovanie inovačného hubu, podpora investícií podnikov do výskumu a inovácií (modernizácia technológií, procesov a postupov), podpora inovačných kapacít podnikov, IT vzdelávanie, digitalizácia podnikania (tvorba a modernizácia eshopov, podpora samoprezentácie v online prostredí), podpora podnikateľských zručností, podpora účasti vedecko-výskumných inštitúcií a MSP v schémach Európskej rady pre inovácie (EIC), programu Horizont Európa vrátane programu Digitálna Európa

3.2.3. Integrovaný projektový balíček - Podpora mikropodnikov, malých a stredných podnikateľov

Komplementárne projekty: mikropôžičkové centrum, vzdelávacie podujatia, podnikateľský inkubátor, internacionalizácia MSP, revitalizácia nevyužívaných objektov na nový účel pre podnikateľov, vznik „co-workingových“ priestorov, vytváranie a podpora dodávateľsko-odberateľských vzťahov v rámci mikroregiónov, propagácia, podpora účasti na podujatiach, realizácia špecializovaných podujatí, podpora pri zvyšovaní kvalifikácie a zručností, podpora začínajúcich podnikateľov - podpora start-upov a spin-offov

Identifikovaná investičná podpora: 532 mil. EUR

Nositelia aktivít: univerzity, vysoké školy, SAV, súkromný sektor (najmä MSP), hl. m. SR Bratislava, BSK, SBA, MH SR, MŠ SR, CVTI

Predpokladané finančné zdroje: Európske štrukturálne a investičné fondy, Horizon Europe, štátny rozpočet, rozpočet hl. m. SR Bratislavy, rozpočet BSK a iné

Špecifický cieľ 3.3: Zvýšiť úroveň zdravia obyvateľov (prostredníctvom podpory športových, pohybových a záujmových aktivít)

Strategický investičný balíček 3.3 Šport, mládež a záujmová činnosť

Prehľad integrovaných projektových balíčkov realizovaných v rámci daného strategického investičného balíčka:

3.3.1. Integrovaný projektový balíček - Podpora športových aktivít

Komplementárne projekty: výstavba, rekonštrukcia a modernizácia športových plôch a zariadení, viacúčelových ihrísk pre profesionálny aj amatérsky šport (plaváreň, zimný štadión, multifunkčná hala, atletický štadión, športový areál zameraný na rodiny), komunikačná platforma medzi aktérmi v športe, podpora talentovanej mládeže, podpora športových klubov združujúcich profesionálnych aj amatérskych športovcov, vypracovanie koncepcie rozvoja športu na území kraja, podpora športových podujatí všetkých úrovní od lokálnych po medzinárodné, podpora spoločných športovo-kultúrnych podujatí (zreteľ na viacdňové podujatia spojené s prezentáciou kraja), podpora oddychových zón pri športovej infraštruktúre

3.3.2. Integrovaný projektový balíček - Podpora voľnočasových, záujmových aktivít a práca s mládežou

Komplementárne projekty: rozširovanie využívania škôl a školských zariadení pre záujmovú činnosť a voľný čas a mládeže mimo vyučovacieho procesu (rekonštrukcia a modernizácia priestorov vrátane nevyhnutného materiálovo technického zabezpečenia), rozširovanie využívania zariadení organizácií, ktoré sa venujú mládeži a dobrovoľníctvu (rekonštrukcia a modernizácia priestorov vrátane nevyhnutného materiálovo technického zabezpečenia), podpora mobility mládeže a rozvoj spolupráce škôl (vrátane medzinárodnej), výmenné programy zamerané na prácu s mládežou (vrátane medzinárodných), vzdelávanie v oblasti zdravia, podpora voľnočasových aktivít a záujmových činností mládeže (ZUŠ a CVČ a iné inštitúcie), podpora činnosti subjektov zameraných na mládež v regióne, podpora záujmovo – prospešných programov pre rôzne vekové skupiny (ZUŠ a CVČ a iné inštitúcie), realizácia programov pre mladých ľudí pri príprave na ich spoločenský i pracovný život, revitalizácia sídliskových športovísk a plôch určených na rekreačný šport

Identifikovaná investičná podpora: 125 mil. EUR

Nositelia projektov: obce a mestá, mestské časti, BSK, cirkevní a súkromní zriaďovatelia, štát, Hl. m. SR Bratislava, športové kluby

Predpokladané finančné zdroje: Európske štrukturálne a investičné fondy, štátny rozpočet, rozpočty obcí a miest, mestských častí, rozpočet BSK, rozpočet Hl. m. SR Bratislava, súkromné zdroje a iné

Kľúčové projekty na úrovni priority

Na úrovni priority boli zadefinované kľúčové projekty, bez ktorých nie je možné dosiahnuť strategický cieľ danej priority.

- A. **Rozširovanie a modernizácia kapacít materských škôl a im príslušnej infraštruktúry so zavedením prvkov "SMART" školy** (zelené, digitálne, inkluzívne opatrenia a opatrenia zamerané na otvorenosť a využiteľnosť areálov)

Zodpovední: mestá, obce, mestské časti Hl. m. SR Bratislava, súkromní zriaďovatelia škôl

Suma: 15 mil. EUR

- B. **Rozširovanie a modernizácia kapacít základných škôl a im príslušnej infraštruktúry so zavedením prvkov "SMART" školy** (zelené, digitálne, inkluzívne opatrenia a opatrenia zamerané na otvorenosť a využiteľnosť areálov)

Zodpovední: mestá, obce, mestské časti Hl. m. SR Bratislava, súkromní zriaďovatelia škôl

Suma: 65 mil. EUR

- C. **Podpora budovania centier odborného vzdelávania a prípravy** (predpoklad 7 nových a podpora 5 existujúcich COVP)

Zodpovední: Bratislavský samosprávny kraj, súkromní zriaďovatelia

Suma: 41,5 mil. EUR

- D. **Optimalizácia a modernizácia štruktúry študijných odborov na stredných školách** (budovanie integrovaných špecializovaných vzdelávacích centier "kampusov" - predpoklad 5 kampusov, podpora špecializácie gymnázií - budovanie odborných a jazykových učební; zavádzanie nových ŠO; rozširovanie duálneho vzdelávania)

Zodpovední: Bratislavský samosprávny kraj, súkromní zriaďovatelia

Suma: 50 mil. EUR

- E. **Komplexná modernizácia a dobudovanie vzdelávacej a inej infraštruktúry vysokých škôl a zavádzanie prvkov "SMART" školy** (zelené, digitálne, inkluzívne opatrenia a opatrenia zamerané na otvorenosť a využiteľnosť areálov) na území Hl. mesta Bratislava, vrátane modernizácie a doplnenia materiálovo-technického vybavenia

Zodpovední: vysoké školy a univerzity, štát (MH SR, MŠ SR, CVTI)

Suma: 150 mil. EUR

- F. **Vybudovanie a podpora Regionálneho inovačného klastra**

Zodpovední: Bratislavský samosprávny kraj, Hl. m. Bratislava, vysoké školy a univerzity, SAV, súkromný sektor, CVTI, MH SR, MŠ SR

Suma: 5 mil. EUR

- G. **Dobudovanie, modernizácia a dovybavenie siete výskumných centier, technologických centier, inovačných hubov a vedeckých parkov a laboratórií vysokých škôl a vedeckých ústavov vrátane podpory ich výskumných aktivít v oblastiach RIS3, doménach inteligentnej špecializácie a internacionalizácia výskumu**

Zodpovední: vysoké školy a univerzity, SAV, SIEA, MH SR, MŠ SR

Suma: 140 mil. EUR

- H. **Posilnenie rastu a konkurencieschopnosti malých a stredných podnikov, zlepšenie inovačných kapacít podnikov a podpora zvýšenia produktivity podnikateľského sektora a investícií podnikov do výskumu a inovácií**

Zodpovední: súkromné spoločnosti (najmä MSP), SIEA, SBA, CVTI, MH SR, MŠ SR

Suma: 110 mil. EUR

Priorita nadväzuje na **národné priority** „Vzdelanie pre dôstojný život“, „Smerovanie k znalostnej a environmentálnej udržateľnej ekonomike pri demografických zmenách a meniacom sa globálnom prostredí“ a „Dobré zdravie“ v zmysle implementácie (napĺňania cieľov) Agendy 2030, ku ktorej sa Slovenská republika prihlásila.

C.4.4 Priorita 4 Udržateľný turizmus a rozmanitá kultúra

Strategický cieľ 4: Zvýšiť rozmanitosť a kvalitu kultúry a podporiť udržateľnosť turizmu

Kľúčový výkonnostný ukazovateľ: **zvýšiť podiel odvetví cestovného ruchu a kreatívneho priemyslu na tvorbe HDP kraja**

Identifikovaná investičná potreba: **568 mil. EUR**

Špecifický cieľ 4.1: Podporiť rozvoj vodnej turistiky a rekreácie

Strategický investičný balíček 4.1 Využitie potenciálu vodného turizmu

Prehľad integrovaných projektových balíčkov realizovaných v rámci daného strategického investičného balíčka:

4.1.1. Integrovaný projektový balíček - Skvalitňovanie infraštruktúry pre motorové plavidlá

Komplementárne projekty: posilnenie výletnej lodnej dopravy (výletné lode, malé motorové plavidlá a pod.), budovanie a modernizácia prístavísk, modernizácia súvisiacej infraštruktúry (vrátane parkovísk pre autobusy a karavany), zabezpečiť možnosť tankovania pre malé motorové plavidlá s prihliadnutím na potreby turizmu

4.1.2. Integrovaný projektový balíček – Skvalitňovanie infraštruktúry pre nemotorové plavidlá

Komplementárne projekty: budovanie a modernizácia prístavísk a súvisiacej infraštruktúry pre rafty, pramice, kajaky a pod, podpora budovania kempov a táborísk, úprava brehov a zlepšovanie prístupu k vode, budovanie nástupných a výstupných rámp a splavných hatí, budovanie a modernizácia sociálnych zariadení, mobiliáru a ďalšej doplnkovej infraštruktúry vrátane parkovísk pre autobusy a odstavných miest pre karavany

4.1.3. Integrovaný projektový balíček – Rekreácia a športové vyžitie na vode, kúpeľný a wellness turizmus

Komplementárne projekty: úpravy brehov a dna riek, štrkovísk, jazier a pod., podpora fungovania vodáckych klubov, udržiavanie ramien pre možnosť rekreácie, budovanie a skvalitňovanie kempov, táborísk a prístavísk, budovanie sociálnych zariadení, mobiliáru a ďalšej doplnkovej športovo-rekreačnej infraštruktúry (vrátane odstavných miest pre karavany) v blízkosti vodných plôch (vodné vleky), rozvoj akvaparkov, kúpalísk, rekreačných wellness zariadení a kúpeľov, rozvoj produktov vodnej turistiky a rekreácie vrátane rozvoja cezhraničných produktov, podpora nautického turizmu, podpora turizmu pre zdravie

Identifikovaná investičná podpora: 29 mil. EUR

Nositelia projektov: obce a mestá, mestské časti, BSK, MSP v oblasti vodnej turistiky, vodácke kluby

Predpokladané finančné zdroje: Európske štrukturálne a investičné fondy, štátny rozpočet, rozpočty obcí, miest a mestských častí, rozpočet Hl. m. SR Bratislava, rozpočet BSK, súkromné zdroje, CEF a iné

Špecifický cieľ 4.2: Podporiť rozvoj udržateľného turizmu v prírode

Strategický investičný balíček 4.2 Zlepšenie podmienok pre rozvoj turizmu v prírode a na vidieku

Prehľad integrovaných projektových balíčkov realizovaných v rámci daného strategického investičného balíčka:

4.2.1. Integrovaný projektový balíček - Rozvoj ekoturizmu a geoturizmu

Komplementárne projekty: budovanie a revitalizácia turistických chodníkov a trás; budovanie a revitalizácia doplnkovej turistickej infraštruktúry (altánky, ohniská, vyhliadky, ubytovacie domčeky v korunách stromov a pod.); podpora tvorby produktov spojených so zážitkovými aktivitami v prírode; rozvoj a podpora ekoturizmu (budovanie ekocentier), rozvoj geoturizmu a banského turizmu (Geopark Malé Karpaty, Malokarpatská banská cesta), rozvoj pamiatok spojených s historickou komunitou huncokárov na území Malých Karpát

4.2.2. Integrovaný projektový balíček - Rozvoj turizmu v prírode a „eko“agroturizmu

Komplementárne projekty: rozvoj a skvalitňovanie agroturistických zariadení a ich doplnkovej infraštruktúry (farmy, ranče, vinárstva, pivnice a pod.); rozvoj špecifických služieb v sektore turizmu na vidieku a agroturizmu (jazda na koňoch, účasť na poľnohospodárskych prácach, rybolov a pod.); podpora lokálnych remeselných výrobcov; podpora a rozvoj gastronomického turizmu, podpora a rozvoj vinárskeho a vinohradníckeho turizmu; rozvoj a skvalitňovanie podujatí naviazaných na turizmus na vidieku (vinobrania, deň otvorených búd na Víinnej ceste Záhorie, folklórne slávnosti, remeselné trhy a pod.), budovanie parkovísk pre autobusy a odstavných miest pre karavany

Identifikovaná investičná podpora: 27 mil. EUR

Nositelia projektov: obce a mestá, mestské časti, BSK, súkromný sektor, MSP, MAS, OOCR, KOČR

Predpokladané finančné zdroje: Európske štrukturálne a investičné fondy, štátny rozpočet, rozpočty obcí, miest a mestských častí, rozpočet BSK, rozpočet Hl. m. SR Bratislavy, súkromné zdroje a iné

Špecifický cieľ 4.3: Modernizovať turistickú ponuku so zameraním na udržateľný turizmus

Strategický investičný balíček 4.3 Inovátna ponuka produktov turizmu a budovanie doplnkovej infraštruktúry

Prehľad integrovaných projektových balíčkov realizovaných v rámci daného strategického investičného balíčka:

4.3.1. Integrovaný projektový balíček - Zlepšovanie manažmentu, propagácie a služieb udržateľného turizmu, rozvoj doplnkovej infraštruktúry

Komplementárne projekty: zefektívnenie destinačného manažmentu v BSK; podpora tvorby unikátnych regionálnych produktov a ich marketingu; zvyšovanie kvalifikácie pracovníkov v oblasti turizmu; skvalitňovanie služieb turizmu; podpora inovácií a „smart“ riešení pri tvorbe a modernizácii produktov turizmu; kvalitnejšie poskytovanie informácií o jednotlivých turistických atraktivitách prostredníctvom podpory digitalizácie, interaktivity a využívania nových médií; spoločná cezhraničná propagácia produktov turizmu; dobudovanie doplnkovej turistickej a cyklistickej infraštruktúry pri významných atraktivitách turizmu; rozvoj unikátnej turistickej architektúry, podpora a rozvoj zážitkového turizmu, podpora spoločných kultúrno-športových produktov

4.3.2. Integrovaný projektový balíček – Podpora udržateľnej mobility v nadväznosti na rozvoj turizmu

Komplementárne projekty: zlepšovanie dopravnej dostupnosti turistických atraktivít; rozvoj športovo-rekreačnej infraštruktúry (in-line trasy, bike-parky, single tracky, bežkárske/lyžiarske rekreačné trasy), podpora špecifických dopravných projektov zameraných na turizmus (cyklobusy, sezónne autobusové a vlakové spojenia, parkovacie miesta pre autobusy a odstavné miesta pre karavany a pod.), zefektívnenie využívania verejnej dopravy pre potreby turizmu; budovanie a rekonštrukcia cykloturistických trás vrátane doplnkovej infraštruktúry

4.3.3. Integrovaný projektový balíček - Tematické cesty na území kraja vrátane ich cezhraničného presahu

Komplementárne projekty: rozvoj siete tematických ciest zameraných na kultúrno-historické a prírodné pamätihodnosti (Cesta šľachtických rodov, Cesta Železnej opony, Cyrilo-metodská cesta, Danube Islands – Dunajské ostrovy, Geopark Malé Karpaty, židovské pamiatky kraja a ďalšie); podpora cezhraničnej spolupráce; marketing a propagácia, inovatívne online riešenia (napr. storymapa)

Identifikovaná investičná podpora: 9 mil. EUR

Nositelia projektov: obce a mestá, mestské časti, Hl. m. SR Bratislava, BSK, KOČR, OOCR, MAS

Predpokladané finančné zdroje: Európske štrukturálne a investičné fondy, štátny rozpočet, rozpočty obcí, miest a mestských častí, rozpočet BSK, rozpočet Hl. m. SR Bratislavy a iné

Špecifický cieľ 4.4: Chrániť a rozvíjať potenciál kultúrneho dedičstva a vytvoriť vhodné podmienky pre rast kreatívneho priemyslu

Strategický investičný balíček 4.4 Rozvoj kultúry a kultúrno-kreatívneho priemyslu

Prehľad integrovaných projektových balíčkov realizovaných v rámci daného strategického investičného balíčka:

4.4.1. Integrovaný projektový balíček – Zachovanie a rozvoj kultúrneho dedičstva, podpora súčasného umenia

Komplementárne projekty: ochrana, obnova a rozvoj pamiatkového fondu vrátane nového využitia pamiatok; ochrana, obnova a nové využitie technických pamiatok; modernizácia existujúcich a budovanie nových pamäťových inštitúcií (múzeá, galérie, knižnice); rozvoj kultúrnych inštitúcií v oblasti scénického umenia - hudobné, tanečné a divadelné telesá, modernizácia a dobudovanie kultúrnych domov, koncertných sál, divadelných priestorov a ostatných priestorov pre zriadené aj nezávislé umelecké telesá; zefektívnenie a posilnenie dotačnej schémy pre nezriaďovanú kultúrnu scénu, podpora kultúrnych podujatí všetkých úrovní od lokálnych po medzinárodné

4.4.2. Integrovaný projektový balíček – Rozvoj kultúrneho a kreatívneho priemyslu

Komplementárne projekty: podpora aktivít rozvíjajúcich podnikanie v oblasti KKP vrátane rozvoja fyzickej infraštruktúry (inkubátory, technologické dielne, poradenstvo, propagácia atď.); rozvoj projektu Nová Cvernovka ako regionálneho kreatívneho centra; podpora vzdelávacích programov súvisiacich s kultúrno-kreatívnym priemyslom; profesionalizácia ľudských zdrojov; podpora rozvoja špecifických segmentov KKP s veľkým potenciálom vzhľadom na podmienky v regióne (architektúra, dizajn, herný priemysel, nové médiá a ďalšie.); podpora rozvoja filmového priemyslu v regióne; vypracovania regionálneho satelitného účtu kultúrno-kreatívneho priemyslu, vznik ucelenej Konceptie rozvoja kultúrno-kreatívneho priemyslu v BSK; propagácia a marketing

4.4.3. Integrovaný projektový balíček – Rozvoj kultúrneho a kongresového turizmu

Komplementárne projekty: digitalizácia a sprístupnenie kultúrneho bohatstva; dobudovanie doplnkovej infraštruktúry pre návštevníkov (vrátane parkovísk pre autobusy a odstavných miest pre karavany); zlepšovanie dostupnosti a bezbariérovosti kultúrnych pamiatok; podpora vzniku a rozvoja kreatívnych centier ako nových atraktivít turizmu; podpora umeleckých rezidencií; podpora a skvalitňovanie lokálnych kultúrnych podujatí (festivalov, trhov, slávností a pod.); podpora vzdelávacieho rozmeru podujatí, produkty mestského turizmu - City Break, produkty kongresového a konferenčného turizmu, skvalitnenie a zvýšenie interaktivity expozícií kultúrnych zariadení

Identifikovaná investičná podpora: 503 mil. EUR

Nositelia projektov: obce a mestá, mestské časti, BSK, SBA, neziskový sektor, MSP, OOCR, KOČR

Predpokladané finančné zdroje: Európske štrukturálne a investičné fondy, štátny rozpočet, rozpočty obcí, miest, mestských častí, rozpočet BSK, rozpočet Hl. m. SR Bratislavy, súkromné zdroje a iné

Kľúčové projekty na úrovni priority

Na úrovni priority boli zadefinované kľúčové projekty, bez ktorých nie je možné dosiahnuť strategický cieľ danej priority.

- A. Záchrana, obnova a nové využitie národných kultúrnych pamiatok na území kraja** (historická budova SND, SNM v Bratislave, Kúpele Grössling, Hrad Devín, Múzeum Antickej Gerulaty, Georgievičov palác, Koloničova kúria v Rači, Katedrála sv. Martina v Bratislave, Ortodoxná synagóga v Sv. Jure, Pezinok - Holubyho dom, Rodný dom J. Palkoviča a skanzen dediny v Doľanoch, Pálffyovský kaštieľ v Malackách, Múzeum Ferdiša Kostku v Stupave, Kaštieľ a park Malinovo, sídelná budova SNM v Bratislave, Horná brána v Modre ako súčasť jedinečného fortifikačného systému a historická radnica v Modre)

Zodpovední: mestá, obce, Hl. m. SR Bratislava, mestské časti Hl. m. SR Bratislava, rozpočet Bratislavského samosprávneho kraja, cirkvi, štát

Suma: 186 mil. EUR

- B. Využitie potenciálu vodného bohatstva kraja na rozvoj turizmu, predovšetkým prostredníctvom budovania a modernizovania infraštruktúry vodného turizmu** (doplnková infraštruktúra CR na rieke Morava, Malého Dunaja a Dunaja, Senec - Slnčné jazerá, Malé Leváre - Jazero Rudava, Dunajská Lužná - Košariská, Bratislava/Vajnory – Vajnorské jazerá, Bratislava/Ružinov - Zlaté Piesky, Bratislava/Nové Mesto – Kuchajda a projekty na Malom Dunaji)

Zodpovední: mestá, obce, mestské časti Hl. m. SR Bratislava, súkromný sektor, MAS, OOCR, KOCR

Suma: 30 mil. EUR

- C. Nová budova pre kongresy/konferencie a kultúru v Bratislave** (nové veľkokapacitné kultúrno-kongresové centrum)

Zodpovední: Hl. m. SR Bratislava, súkromný sektor, štát, mestské časti hl. m. SR Bratislavy

Suma: 75 mil. EUR

- D. Zlepšovanie podmienok pre rozvoj kultúrneho a kreatívneho priemyslu na území mesta Bratislava** (na území mestských častí Bratislava-Nové Mesto, Bratislava- Ružinov, Bratislava-Petržalka a Bratislava-Rača)

Zodpovední: mestské časti hl. m. SR Bratislavy, Nadácia cvernovka, súkromný sektor

Suma: 30,4 mil. EUR

- E. Rozvoj ekoturizmu, turizmu v prírode, turizmu na vidieku a agroturizmu** (ekocentrum Čunovo, informačno-turistické včelárske centrum v Kráľovej pri Senci, Huncokárska škola v Modre-ekocentrum, infocentrum Geopark Malé Karpaty, Modernizácia lanovej dráhy Železná studnička – Snežienka na Kamzík - Koliba, výstavba siete ubytovacích domčekov v korunách stromov v Malých Karpatoch)

Zodpovední: mestá, obce, súkromný sektor, rozpočet Bratislavského samosprávneho kraja, MAS, OOCR, KOCR

Suma: 10 mil. EUR

Priorita nadväzuje na **národnú prioritu „Smerovanie k znalostnej a environmentálne udržateľnej ekonomike pri demografických zmenách a meniacom sa globálnom prostredí“** v zmysle implementácie (napĺňania cieľov) Agendy 2030, ku ktorej sa Slovenská republika prihlásila.

C.4.5 Priorita 5 Kvalitná a dostupná zdravotná starostlivosť

Strategický cieľ 5: Zvýšiť kvalitu zdravia obyvateľov

Kľúčový výkonnostný ukazovateľ: **dĺžka dožitia / počet rokov v zdraví**

Identifikovaná investičná potreba: **280 mil. EUR**

Špecifický cieľ 5.1: Zvýšiť kvalitu zdravia obyvateľov

Strategický investičný balíček 5.1 Komplexná zdravotná starostlivosť

Prehľad integrovaných projektových balíčkov realizovaných v rámci daného strategického investičného balíčka:

5.1.1. Integrovaný projektový balíček - Komplexná ústavná starostlivosť

Komplementárne projekty: budovanie nových a nadstavba, prístavba a modernizácia existujúcich zariadení ústavnej starostlivosti vrátane prístrojového vybavenia (nová nemocnica na území hl. m. SR Bratislavy), vybudovanie zariadení poskytujúcich ústavnú paliatívnu starostlivosť, vybudovanie systému starostlivosti pre ľudí bez domova na sprístupňovanie zdravotníckej infraštruktúry, podpora zdravotníckych zariadení na prijatie pacienta s ťažkým zdravotným postihnutím, zriadenie pobytovej služby pre klientov, ktorí sú v domácej ošetrovateľskej starostlivosti a vyžadujú vysoko odborný prístup (ľudia na umelej pľúcnej ventilácii, ALS a pod.), cezhraničná spolupráca v oblasti poskytovania zdravotnej starostlivosti, zvýšenie kvality fungovania sociálneho poradenstva v nemocnici, intervencie zamerané na dobudovanie špecializovaných centier (poskytujúcich priestor pre interdisciplinárnu spoluprácu), intervencie v oblasti preventívnych programov a opatrení

5.1.2. Integrovaný projektový balíček - Komplexná ambulatná starostlivosť

Komplementárne projekty: budovanie nových, nadstavba, prístavba a modernizácia existujúcich zdravotných stredísk a ambulancií, finančná podpora pre zriaďovanie ambulancií, organizačná podpora pre zriaďovanie ambulancií (podpora združených praxí), informačné, propagačné a rezidenčné programy pre absolventov na zdravotníckych školách a univerzitách, informačné, propagačné a rezidenčné programy pre absolventov zdravotníckych škôl a univerzít, projekty zamerané na poskytovanie domácej ošetrovateľskej služby a služieb ADOS (odborné ošetrovanie a liečebná rehabilitácia u pacientov a pod.), vybudovanie siete zariadení poskytujúcich paliatívnu starostlivosť ambulatnou formou (napr. mobilné hospice), zriadenie záchytných izieb (záchytky), podpora psychologického poradenstva, podpora zriaďovania psychiatrických ambulancií pre dospelých; intervencie zamerané na dobudovanie špecializovaných centier (poskytujúcich priestor pre interdisciplinárnu spoluprácu), intervencie v oblasti preventívnych programov a opatrení

5.1.3. Integrovaný projektový balíček - Komplexná lekárenská starostlivosť

Komplementárne projekty: organizačná podpora pre zriaďovanie zariadení lekárenskej starostlivosti, komplexná podpora aktivít zameriavajúcich sa na práva pacientov, aktivity spojené s prevenciou pred ochoreniami

Identifikovaná investičná podpora: 280 mil. EUR (pozn.: suma zahŕňa, okrem identifikovaných projektov, aj odhad ďalších budúcich finančných požiadaviek)

Nositelia aktivít: obce a mestá, mestské časti, BSK, UNB, združenia lekárov, MVO, SZU, ďalší poskytovatelia zdravotnej starostlivosti

Predpokladané finančné zdroje: Európske štrukturálne a investičné fondy, štátny rozpočet, rozpočty obcí, miest a mestských častí, rozpočet BSK a iné

Kľúčové projekty na úrovni priority

Na úrovni priority boli zadefinované kľúčové projekty, bez ktorých nie je možné dosiahnuť strategický cieľ danej priority.

- A. **Zlepšovanie zdravotnej starostlivosti v nemocniciach s regionálnou / celoštátnou pôsobnosťou** (Univerzitná nemocnica Bratislava)

Zodpovedný: štát (UNB)

Suma: 250 mil. EUR (odhad)

- B. **Zlepšovanie dostupnosti zdravotnej starostlivosti v regiónoch** (ústavná a ambulantná starostlivosť, domáca ošetrovateľská starostlivosť, sieť mobilných zariadení)

Zodpovední: obce a mestá, mestské časti hl. m. SR Bratislavy, Bratislavský samosprávny kraj, združenia lekárov, MVO, SZU, ďalší poskytovatelia zdravotnej starostlivosti

Suma: 30 mil. EUR

Priorita nadväzuje na **národnú prioritu** „Dobré zdravie“ v zmysle implementácie (napĺňania cieľov) Agendy 2030, ku ktorej sa Slovenská republika prihlásila.

C.4.6 Priorita 6 Podpora sociálnej inklúzie a dostupná sociálna starostlivosť

Strategický cieľ 6: Vytvoriť kvalitnejšiu a dostupnejšiu sieť sociálnej starostlivosti a bývania

Kľúčový výkonnostný ukazovateľ: **znižiť podiel populácie ohrozenej chudobou a sociálnym vylúčením**

Identifikovaná investičná potreba: **377 mil. EUR**

Špecifický cieľ 6.1: Zvýšiť dostupnosť služieb sociálnej starostlivosti

Strategický investičný balíček 6.1 Dostupné a moderné sociálne služby

Prehľad integrovaných projektových balíčkov realizovaných v rámci daného strategického investičného balíčka:

6.1.1. Integrovaný projektový balíček - Podpora deinštitucionalizácie a transformácie sociálnych služieb vrátane sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately (SPODaSK)

Komplementárne projekty: realizácia deinštitucionalizácie a transformácie zariadení sociálnych služieb vrátane SPODaSK (nákup nehnuteľností, výstavba, rekonštrukcia a modernizácia objektov, zabezpečenie materiálno-technického vybavenia), podpora pre ďalšie využitie objektov zariadení sociálnych služieb, ktoré prešli deinštitucionalizáciou a transformáciou, tvorba pracovných miest a benefitov pre zamestnancov pracujúcich v rámci sociálnych služieb (ubytovanie, vyššie odmeňovanie, celoživotné vzdelávanie), opatrenia na elimináciu nepriaznivých vplyvov pôsobiacich na deti a rodiny v rámci SPODaSK, podpora pilotných projektov sociálnych inovácií, aktivity spojené s prevenciou pred ochoreniami a sociálnym vylúčením osôb v seniorskom veku a/alebo osôb so zdravotným postihnutím, podpora aktivít aktívneho starnutia, zvýšenie možností vzdelávania pre zamestnancov v službách, zavedenie a zvýšenie možností supervízie a intervízie v službách a zariadeniach, poradenských a psychologických služieb pre zamestnancov pre podporu duševného zdravia a prevencie vyhorenia

6.1.2. Integrovaný projektový balíček - Dostupnejšie a kvalitnejšie sociálne služby a podpora rozvoja ľudských zdrojov

Komplementárne projekty: budovanie nových a modernizácia existujúcich zariadení sociálnych služieb na komunitnej úrovni (najmä špecializované zariadenia – napr. pre dospelých s pervazívnou vývinovou poruchou [autisti]), zariadenia pre seniorov, krízové centrá pre obeť násillia, nízkoprahové centrá, útulky, komunitné centrá, integračné centrá pre ľudí bez domova (vrátane tých so zdravotným znevýhodnením, pod vplyvom návykovej látky), ľudí so znevýhodneniami, závislých, a iných), vytváranie podmienok pre vznik a podporu ambulantných a terénnych sociálnych služieb, vrátane služieb pre ohrozené skupiny (nízkopríjmoví, drogovovo závislí, ľudia bez domova, obeť násillia, sexbiznisu, ľudia z vylúčených komunit, atď.), zmapovanie sociálne vylúčených lokalít a lokalít ohrozených sociálnym vylúčením na území BSK, získavanie presnejších informácií o počte ľudí bez domova; vzdelávanie odborníkov pre pervazívne vývinové poruchy (autizmus) pre oblasť sociálnych služieb v zmysle práce s klientom, podpora pilotných projektov sociálnych inovácií, podporu alternatívnych foriem podpory (ako napr. osobnej asistencie), podpora inovatívnych foriem podpory nezávislého a aktívneho života (napr. prostredníctvom e-mobility, zdokonaľovaním kompenzačných pomôcok, rozvojom robotizácie, a pod.)

Identifikovaná investičná podpora: 179 mil. EUR

Nositelia projektov: obce a mestá, mestské časti, BSK, HI. m. SR Bratislava, cirkvi, ďalší poskytovatelia sociálnych služieb (verejní aj neverejní)

Predpokladané finančné zdroje: Európske štrukturálne a investičné fondy, štátny rozpočet, rozpočty obcí, miest a mestských častí, rozpočet BSK, rozpočet HI. m. SR Bratislavy, súkromné zdroje a iné

Špecifický cieľ 6.2: Zvýšiť dostupnosť nájomného bývania

Strategický investičný balíček 6.2 Podpora nájomného bývania

Prehľad integrovaných projektových balíčkov realizovaných v rámci daného strategického investičného balíčka:

6.2.1. Integrovaný projektový balíček - Podpora nájomného bývania

Komplementárne projekty: nákup nehnuteľností, výstavba, rekonštrukcia a modernizácia objektov za účelom tvorby nájomného bývania, kde časť bytového fondu bude vyčlenená na zabezpečenie dostupného bývania pre ohrozené skupiny (medzi ohrozené skupiny patria ženy a deti zažívajúce násilie, osoby bez domova, osoby so zdravotným znevýhodnením a pod.), podpora nájomného bývania pre zamestnancov mestských podnikov

Identifikovaná investičná podpora: 153 mil. EUR

Nositelia projektov: obce a mestá, mestské časti, Hl. m. SR Bratislava, BSK, sociálne podniky (bývanie), štát (MDaV SR)

Predpokladané finančné zdroje: Európske štrukturálne a investičné fondy, štátny rozpočet (ŠFRB), rozpočty obcí, miest a mestských častí, rozpočet Hl. m. SR Bratislavy, rozpočet BSK a iné

Špecifický cieľ 6.3: Zvýšiť dostupnosť služieb sociálnej starostlivosti pre špecifické ohrozené cieľové skupiny

Strategický investičný balíček 6.3 Sociálna inklúzia pre špecifické ohrozené skupiny obyvateľstva

Prehľad integrovaných projektových balíčkov realizovaných v rámci daného strategického investičného balíčka:

6.3.1. Integrovaný projektový balíček - Zabezpečenie dostupných sociálnych služieb pre špecifické skupiny obyvateľstva

Komplementárne projekty: podpora centier včasnej intervencie, podpora materských a rodinných centier, programová podpora detí a mládeže, programová a osvetová podpora dospelých ohrozených sociálnym vylúčením, podpora rozvoja služieb starostlivosti o dieťa do veku troch rokov (jasle), vytvorenie informačného centra pre cudzincov, zvýšenie dostupnosti inštitucionálnej pomoci pre cudzincov, odstraňovanie jazykovej bariéry cudzincov (poskytovanie informácií vo viacerých jazykoch, výučba slovenčiny a reálií, kariérové poradenstvo k získaniu potrebných zručností), sociálne služby pre ľudí bez domova a služby na prevenciu straty bývania, podpora analýz na mapovanie potrieb ohrozených domácností a sociálneho začleňovania, podpora pilotných projektov sociálnych inovácií, podpora dostupného právneho poradenstva pre obyvateľov (pre oblasti dlhov, bývania, pracovno-právnych vzťahov apod.) a podpora advokátskych organizácií venujúcich sa témam pracujúcich chudobných, nedostupného bývania a pod., podpora ambulantných a terénnych sociálnych služieb pre osoby so zdravotným postihnutím

Identifikovaná investičná podpora: 25 mil. EUR

Nositelia projektov: obce a mestá, mestské časti, Hl. m. SR Bratislava, BSK, cirkvi, ďalší poskytovatelia sociálnych služieb, materské a rodinné centrá, občianske iniciatívy, nadácie a ďalšie neziskové organizácie

Predpokladané finančné zdroje: Európske štrukturálne a investičné fondy, štátny rozpočet, rozpočty obcí, rozpočet BSK, rozpočet Hl. m. SR Bratislavy, súkromné zdroje a iné

Špecifický cieľ 6.4: Zlepšiť podmienky v oblasti sociálneho podnikania

Strategický investičný balíček 6.4 Podpora sociálneho podnikania

Prehľad integrovaných balíčkov realizovaných v rámci daného strategického investičného balíčka:

6.4.1. Integrovaný projektový balíček - Sociálne podnikanie

Komplementárne projekty: modernizácia objektov a nákup materiálovo-technického vybavenia pre fungovanie sociálnych podnikov a chránených dielní, podpora vzniku sociálnych podnikov

Identifikovaná investičná podpora: 20 mil. EUR

Nositelia projektov: obce a mestá, mestské časti, BSK, cirkvi, neziskové organizácie, sociálne podniky

Predpokladané finančné zdroje: Európske štrukturálne a investičné fondy, štátny rozpočet, rozpočty obcí, miest a mestských častí, rozpočet BSK, rozpočet Hl. m. SR Bratislavy a iné

Kľúčové projekty na úrovni priority

Na úrovni priority boli zadané kľúčové projekty, bez ktorých nie je možné dosiahnuť strategický cieľ danej priority.

- A. **Deinštitucionalizácia a transformácia zariadení sociálnych služieb a SPODaSK** (nákup nehnuteľností, výstavba, rekonštrukcia a modernizácia objektov, zabezpečenie materiálovo-technického vybavenia, podpora pre ďalšie využitie pôvodných zariadení sociálnych služieb, ktoré prešli deinštitucionalizáciou a transformáciou, tvorba pracovných miest a benefitov pre zamestnancov zariadení sociálnych služieb [ubytovanie, vyššie odmeňovanie, celoživotné vzdelávanie], zvýšenie možností vzdelávania pre zamestnancov v službách, zavedenie a zvýšenie možností supervízie a intervízie v službách a zariadeniach, poradenských a psychologických služieb pre zamestnancov pre podporu duševného zdravia a prevencie vyhorenia)

Zodpovední: štát, obce a mestá, mestské časti hl. m. SR Bratislavy, Bratislavský samosprávny kraj

Suma: 87,6 mil. EUR

- B. **Zvýšenie dostupnosti sociálnych služieb** (sociálne služby poskytované na komunitnej úrovni rôzneho druhu a najmä terénnou a ambulantnou formou, nákup nehnuteľností, výstavba, rekonštrukcia a modernizácia objektov, zabezpečenie materiálovo-technického vybavenia, zariadenia pre ciele skupiny obyvateľov [ľudia bez domova] aj iné cieľové skupiny [deti, mladí ľudia a rodiny v núdzi, osoby zažívajúce násilie, osoby s rizikovým užívaním návykových látok...])

Zodpovední: obce a mestá, mestské časti, Bratislavský samosprávny kraj, verejní a neverejní poskytovatelia sociálnych služieb

Suma: 118,1 mil. EUR

- C. **Podpora nájomného bývania** (výstavba a rekonštrukcia nájomných bytov)

Zodpovední: Hl. m. SR Bratislava, obce a mestá, mestské časti hl. m. SR Bratislavy

Suma: 153 mil. EUR

Definovanie strategických investičných balíčkov pre napĺňanie strategického cieľa zohľadňuje aj ciele a opatrenia definované v rámci strategických dokumentov kraja zameraných na oblasť sociálnej inklúzie a to „Konceptie sociálnej inklúzie Bratislavského samosprávneho kraja na roky 2020-2030“ a „Konceptie rozvoja sociálnych služieb v kompetencii Bratislavského samosprávneho kraja na roky 2018 – 2023“.

Priorita nadväzuje na **národnú prioritu** „Znižovanie chudoby a sociálna inklúzia“ v zmysle implementácie (napĺňania cieľov) Agendy 2030, ku ktorej sa Slovenská republika prihlásila.

C.4.7 Priorita 7 Moderná technická infraštruktúra a účinná bezpečnosť obyvateľov

Strategický cieľ: Zmodernizovať technickú vybavenosť územia využívajúc SMART riešenia

Kľúčový výkonnostný ukazovateľ: **znižiť počet trestných činov**

Identifikovaná investičná potreba: **103 mil. EUR**

Špecifický cieľ 7.1: Zvýšiť kvalitu vybranej technickej infraštruktúry a zariadení (s ohľadom na realizáciu SMART riešení a bezpečnosť)

Strategický investičný balíček 7.1 Modernizácia vybranej technickej infraštruktúry

Prehľad integrovaných projektových balíčkov realizovaných v rámci daného strategického investičného balíčka:

7.1.1. Integrovaný projektový balíček - Modernizácia kamerového systému, rozvoj a rozširovanie informačno-komunikačných technológií a zabezpečenie digitálnej bezpečnosti

Komplementárne projekty: modernizácia existujúceho kamerového systému, rozširovanie kamerového systému, budovanie a rozširovanie verejných wifi sietí, modernizácia a budovanie optických sietí, informačné tabule, vzdelávanie a školiace aktivity pre obyvateľov v oblasti digitálnych zručností a digitálnej bezpečnosti, digitalizáciu technických budov a tratí

Identifikovaná investičná podpora: 21 mil. EUR

Nositelia projektov: obce a mestá, mestské časti, BSK, súkromný sektor, BTB

Predpokladané finančné zdroje: Európske štrukturálne a investičné fondy, štátny rozpočet, rozpočty obcí, miest a mestských častí, rozpočet BSK, súkromné zdroje a iné

Špecifický cieľ 7.2: Zvýšiť kvalitu špecifickej občianskej vybavenosti

Strategický investičný balíček 7.2 Obnova špecifickej občianskej vybavenosti a revitalizácia verejných priestorov

Prehľad integrovaných projektových balíčkov realizovaných v rámci daného strategického investičného balíčka:

7.2.1. Integrovaný projektový balíček - Obnova a modernizácia špecifických objektov pre nekomerčné využitie a rozširovanie a revitalizácia cintorínov a súvisiacej infraštruktúry

Komplementárne projekty: rekonštrukcia špecifických objektov nekomerčnej vybavenosti (najmä obecný úrad, hasičská zbrojnica, obecná polícia) a ich okolia, rozširovanie existujúcich areálov cintorínov, výstavba urnových hájov, budovanie a obnova súvisiacej infraštruktúry

Identifikovaná investičná podpora: 81 mil. EUR

Nositelia projektov: obce a mestá, mestské časti, Hl. m. SR Bratislava, BSK

Predpokladané finančné zdroje: Európske štrukturálne a investičné fondy, štátny rozpočet, rozpočty obcí, miest a mestských častí, rozpočet Hl. m. SR Bratislavy, rozpočet BSK a iné

Špecifický cieľ 7.3: Zmodernizovať špecifické zariadenia občianskej vybavenosti

Strategický investičný balíček 7.3 Predchádzanie rizikám sociálno-patologickým javom a eliminácia dôsledkov počas krízových situácií

Prehľad integrovaných projektových balíčkov realizovaných v rámci daného strategického investičného balíčka:

7.3.1. Integrovaný projektový balíček - Obnova a modernizácia zariadení civilnej ochrany a ďalších zariadení pre účely ochrany zdravia, životov a majetku reagujúce na súčasné bezpečnostné riziká

Komplementárne projekty: obnova CO krytov, zabezpečenie vybavenia potrebného pre zabezpečovacie a záchranné práce pri záplavách, zosuvoch pôdy a iných haváriách, ktoré ohrozujú obyvateľstvo, nová komunikačná bezpečnostná infraštruktúra, technických a logistických kapacít pre komunikáciu a krízové riadenie, včasné varovanie a vyzrozumievanie (IMOS)

Identifikovaná investičná podpora: neurčená

Nositelia projektov: obce a mestá, mestské časti, BSK

Predpokladané finančné zdroje: Európske štrukturálne a investičné fondy, štátny rozpočet, rozpočty obcí, miest a mestských častí, rozpočet BSK a iné

Špecifický cieľ 7.4: Zmodernizovať špecifickú technickú infraštruktúru územia

Strategický investičný balíček 7.4 Moderná infraštruktúra v oblasti energetiky

Prehľad integrovaných projektových balíčkov realizovaných v rámci daného strategického investičného balíčka:

7.4.1. Integrovaný projektový balíček – Obnova a modernizácia zariadení pre distribúciu elektriny

Komplementárne projekty: modernizácia infraštruktúry pre distribúcia elektriny a budovanie a modernizácia súvisiacej infraštruktúry v nadväznosti na budúci rozvoj elektromobility

7.4.2. Integrovaný projektový balíček - Obnova a modernizácia zariadení pre distribúciu plynu

Komplementárne projekty: modernizácia zariadení a súvisiacej infraštruktúry

7.4.3. Integrovaný projektový balíček - Obnova a modernizácia zariadení ropovodov a produktovodov

Komplementárne projekty: modernizácia zariadení a súvisiacej infraštruktúry

Identifikovaná investičná podpora: neurčená

Nositelia projektov: súkromný sektor (v oblasti energetiky), obce a mestá, mestské časti, hl. m. SR Bratislava

Predpokladané finančné zdroje: Európske štrukturálne a investičné fondy, štátny rozpočet, rozpočty obcí, miest a mestských častí, rozpočet BSK, súkromné zdroje a iné

Kľúčové projekty na úrovni priority

Na úrovni priority boli zadané kľúčové projekty, bez ktorých nie je možné dosiahnuť strategický cieľ danej priority.

A. Modernizácia kamerového systému (budovanie, modernizácia a rozširovanie)

Zodpovední: obce, mestá a mestské časti hl. m. SR Bratislavy

Suma: 19 mil. EUR

B. Obnova krytov civilnej ochrany

Zodpovední: obce, mestá a mestské časti hl. m. SR Bratislavy, Bratislavský samosprávny kraj

Suma: neurčená

C. IMOS – Integrovaný metropolitný operačný systém

Zodpovední: Hl. m. SR Bratislava

Suma: neurčená

Priorita nadväzuje na **národné priority** „Udržateľné sídla, regióny a krajina v kontexte zmeny klímy“ a „Právny štát, demokracia a bezpečnosť“ v zmysle implementácie (napĺňania cieľov) Agendy 2030, ku ktorej sa Slovenská republika prihlásila.

C.4.8 Priorita 8 Efektívne financovanie a komplexný rozvoj regiónu

Strategický cieľ: „Na princípe partnerstva a dátach zefektívniť riadenie verejnej správy“

Kľúčový výkonnostný ukazovateľ: **zvýšiť objem financií smerujúcich do územia kraja**

Identifikovaná investičná potreba: **22 mil. EUR**

Špecifický cieľ 8.1: Skvalitniť rozhodovacie procesy verejnej správy

Strategický investičný balíček 8.1 Vytváranie podmienok pre skvalitnenie rozhodovacích procesov verejnej správy a rozvoj procesu participatívneho plánovania

Prehľad integrovaných projektových balíčkov realizovaných v rámci daného strategického investičného balíčka:

8.1.1. Integrovaný projektový balíček - Vytváranie a udržiavanie analyticko-strategických kapacít

Komplementárne projekty: tvorba, implementácia a vyhodnocovanie plnenia analytických, strategických a koncepčných dokumentov (v oblasti zdravotníctva, civilnej ochrany, smart riešení, športu, kultúry, turizmu, nízkouhlíkového hospodárstva a pod.), monitorovanie a hodnotenie PHRSR, podpora pri zvyšovaní kvalifikácie a zručností, personálne posilnenie sektorových špecialistov na úrovni regionálnej a miestnej samosprávy a štátnej správy

8.1.2. Integrovaný projektový balíček - Posilnenie procesu participatívneho plánovania a sieťovanie aktérov z verejného, občianskeho a súkromného sektora za účelom rozvoja ekonomických a sociálnych aktivít

Nosné projekt: vytvorenie platformy na pravidelnú výmenu informácií (formou webinárov, info mailov a pod.), realizácia podujatí a stretnutí, správne nastavenie procesov vo verejných politikách, podpora vzniku a fungovania MAS, KOOCR, OOCR, klastrov, výskumných, kreatívnych centier a partnerstiev vrátane medzinárodnej spolupráce

8.1.3. Integrovaný projektový balíček - Elektronizácia a digitalizácia verejných služieb a podpora v oblasti získavania a zverejňovania „big data“

Komplementárne projekty: elektronické služby miest, obcí a VÚC, tvorba špecializovaných portálov určených na publikáciu dát vrátane geografických údajov a územnoplánovacích dokumentov založených na GIS

Identifikovaná investičná podpora: 20 mil. EUR

Nositelia projektov: obce a mestá, mestské časti, Hl. m. SR Bratislava, BSK, štát, sociálno-ekonomickí partneri, MAS, KOOCR, OOCR

Predpokladané finančné zdroje: Európske štrukturálne a investičné fondy, štátny rozpočet, rozpočty obcí, miest a mestských častí, rozpočet BSK, rozpočet Hl. m. SR Bratislavy a iné

Špecifický cieľ 8.2: Podporiť zavádzanie systémových zmien v jednotlivých rozvojových oblastiach

Strategický investičný balíček 8.2 Podpora systémových zmien

Prehľad integrovaných projektových balíčkov realizovaných v rámci daného strategického investičného balíčka:

8.2.1. Integrovaný projektový balíček - Podpora systémových zmien v oblasti udržateľnej mobility

Komplementárne projekty:

- vznik dopravnej autority za účelom efektívnejšej koordinácie regionálnej železničnej a autobusovej dopravy,
- posilnenie kompetencií samosprávnych krajov ohľadom objednávanie regionálnej koľajovej dopravy,
- vytvorenie fondu určeného na obnovu ciest II. a III. triedy a miestnych komunikácií,
- presadzovanie nízkoúhlíkových foriem dopravy vo verejnej osobnej doprave ako aj v individuálnej automobilovej doprave (alternatívny pohon, nízkoemisné zóny, autonómne vozidlá).

8.2.2. Integrovaný projektový balíček - Podpora systémových zmien v oblasti udržateľného životného prostredia

Komplementárne projekty:

- riešenie majetkových vzťahov kanalizačnej siete na území miest a obcí mimo územia hl. m. SR Bratislavy,
- nové nastavenie kompetencií a zodpovedností v oblasti odpadového hospodárstva na úrovni kraja-vytvorenie dlhodobého plánu za účasti relevantných partnerov pôsobiach v oblasti odpadového hospodárstva,
- spoločný postup (štát-samospráva-výskumný ústav-pôvodca znečistenia) na riešenie environmentálnych záťaží (Vrakuňa, Istrochem, Apollo a iné)-vytvorenie dlhodobej stratégie odstraňovania environmentálnych záťaží,
- nové nastavenie kompetencií a zodpovedností v oblasti životného prostredia na úrovni kraja (ako napríklad kvalita ovzdušia, environmentálna výchova),
- komplexný servis pri príprave, realizácii a financovaní projektov kanalizačnej a vodovodnej infraštruktúry obcí a miest, ktorú vlastní, spravuje alebo plánuje vybudovať BVS,
- spoločný postup (vrátane cezhraničnej koordinácie) pri riešení problematiky výskytu komárov,
- podpora legislatívy, ktorá upravuje reguláciu v súvislosti s dovážaním produktov (napr. vín) zo zahraničia,
- podpora finančných a podporných opatrení, ktoré zabránia likvidácii slovenských vinárov kvôli prebytkom vína vo svete,
- podpora legislatívy, ktorá zabráni neúmernej a nekontrolovanej výstavbe na vinohradníckych svahoch v Malokarpatskej oblasti (vo vinárskych oblastiach vo všeobecnosti),
- podpora legislatívy, ktorá rozumnejšie reguluje vtáky a zvieratá – ničenie úrod poľnohospodárom.

8.2.3. Integrovaný projektový balíček - Podpora systémových zmien v oblasti školstva, výskumu, inovácií a športu

Komplementárne projekty:

- nový mechanizmus financovania výskumu a vývoja a podpory inovatívnych firiem (inovačný fond na úrovni kraja),
- zjednodušenie procesu obstarávania inovatívnych riešení (výskumné úlohy), vrátane zelených riešení, najmä pri projektoch financovaných zo zdrojov EÚ,
- riešenie problematiky systému financovania a riadenia vysokých škôl zmenou Zákona o vysokých školách a metodiky rozpisu dotácií,
- zjednotenie inštitúcií a organizácií, ktoré rozdeľujú dotácie na vedu, výskum a inovácie,
- vytvorenie podmienok na udržateľnosť a ďalší rozvoj vedeckých a výskumných projektov vysokých škôl a vedeckých inštitúcií z verejných alebo štrukturálnych zdrojov,
- riešenie rozdelenia kompetencií a zodpovedností v rámci regionálneho školstva medzi rezortami vnútra a školstva ich zjednotením pod jeden rezort a zmenou príslušnej legislatívy,
- riešenie problematiky financovania originálnych kompetencií samospráv v školstve (MŠ, ZUŠ, školské zariadenia),
- zrovnoprávnenie súkromných a verejných zriaďovateľov škôl pri poskytovaní verejných služieb vo vzdelávaní,
- zvyšovanie finančného ohodnotenia pedagogických, odborných aj nepedagogických zamestnancov v pomere k priemernej mzde v regionálnom hospodárstve a atraktivity učiteľského povolania,
- riešenie problematiky nesystematického financovania športu,
- začlenenie detí a mladých ľudí so znevýhodnením do existujúceho systému základných umeleckých škôl - profesionálny rozvoj ich kreativity a talentov a rozšírenie možností celoživotného vzdelávania a zvyšovania kvalifikácie pre osoby so znevýhodnením,
- zatriktívnenie systému duálneho vzdelávania pre všetky skupiny zamestnávateľov (vrátane mestských podnikov) a rozšírenie odborov zapojených do duálneho vzdelávania,

- zvyšovanie motivácie pre účasť zamestnávateľov, škôl a študentov v duálnom vzdelávaní,
- nastavenie dlhodobého systému financovania práce s mládežou, športu a športovej infraštruktúry,
- rozšírenie ponuky a zatraktívnenie celoživotného vzdelávania a celej šírky vzdelávacích príležitostí, vo formálnom, neformálnom i informálnom učení obyvateľov.

8.2.4. Integrovaný projektový balíček - Podpora systémových zmien v oblasti turizmu, kultúra a kreatívny priemysel

Komplementárne projekty:

- Vytvorenie legislatívneho prostredia, umožňujúceho vznik nového typu kultúrnych inštitúcií, ktoré by boli zriaďované rôznymi subjektami (kraj, mestá, obce, tretí sektor a súkromný sektor);
- umožnenie tvorby zisku pre kultúrne inštitúcie; úprava zákona o sponzoringu a podpora investovania peňazí do oblasti kultúry;
- rozvoj viaczdrojového financovania kultúry aj zo súkromných zdrojov (napr. prostredníctvom daňových úľav);
- vytvorenie klasifikácie NKP podľa ich významu a dôležitosti;
- posilnenie grantového systému podpory začínajúcich aktérov kultúrno-kreatívneho priemyslu;
- vytvorenie dlhodobého plánu obnovy hmotného kultúrneho dedičstva;
- aktívne pôsobenie inštitúcií kraja pre vytvorenie fondu na obnovu NKP;
- podpora a rozvoj odborného vzdelávania v oblasti turizmu, predovšetkým na úrovni stredného školstva, prehlbovanie spolupráce so zamestnávateľmi v oblasti turizmu;
- presadenie novej právnej úpravy pre sprievodcov v oblasti prírodného turizmu – odstránenie legislatívnych obmedzení;
- satelitný účet cestovného ruchu - zabezpečenie systematického zberu štatistických dát na úrovni VÚC;
- upravenie legislatívy smerom k odstráneniu prekážok zabraňujúcich využívaniu vodných plôch a štrkovísk na rekreačné účely;
- nastavenie spôsobu spolupráce pri riešení rozvojových aktivít turizmu na národnej úrovni a posilnenie postavenia KOČR v rámci národnej agentúry pre cestovný ruch ,
- nastavenie pravidiel pre budovanie doplnkovej infraštruktúry turizmu, nastavenie pravidiel pre umiestňovanie a prevádzkovanie systému ubytovacích domčekov na stromoch a nastavenie pravidiel pre umiestňovanie, výstavbu a prevádzkovanie odstavných miest pre karavany.

8.2.5. Integrovaný projektový balíček - Podpora systémových zmien v oblasti zdravotnej starostlivosti

Komplementárne projekty:

- Nastavenie systému spolupráce UNB, polikliník a poisťovní pre zabezpečenie dostatočnej kapacity všeobecných a odborných lekárov pre potreby obyvateľov kraja,
- zintenzívnenie komunikácie so vzdelávacími inštitúciami (SZU, lekárskou fakultou UK, UNB a strednými školami) s cieľom podpory štúdia a následného uplatnenia v oblasti zdravotnej starostlivosti;
- vytvorenie objednávkového systému pre primárnu a špecializovanú zdravotnú starostlivosť na území kraja,
- nastavenie siete všeobecných lekárov pre dospelých a všeobecných lekárov pre deti a dorast, ambulantnej GYN a špecializovanej ambulantnej zdravotnej starostlivosti; zabezpečenie dostatočných kapacít a pokrytia územia lekárskeho a iným zdravotníckym personálom, napr. aj vytvorením vhodných podmienok pre prijímanie lekárov a zdravotníckeho personálu zo zahraničia (akceptácia vzdelania dosiahnutého v domovskej krajine, a pod.);
- vytvorenie systému sociálno-zdravotnej starostlivosti (prijatie zákona o dlhodobej starostlivosti);
- zabezpečenie podmienok pre paliatívnu starostlivosť;
- podpora osvetu zdravotnej prevencie a zdravého životného štýlu všetkých vekových kategórií, vrátane obyvateľov marginalizovaných komunít;
- zabezpečenie dostupnej zdravotnej starostlivosti pre ľudí bez domova;
- zabezpečenie univerzálnej prístupnosti pri modernizácii a budovaní zdravotníckych zariadení,
- zmena legislatívy v oblasti poskytovania zdravotnej starostlivosti s presahom na cezhraničné územie (Maďarsko, Rakúsko),
- vytvorenie podmienok pre lepšie ohodnocovanie zamestnancov (vyššie odmeňovanie) a tvorba benefitov pre zamestnancov pracujúcich v rámci oblasti zdravotníctva (ubytovanie, celoživotné vzdelávanie),
- zmena podmienok pri zriaďovaní alebo prevzatí ambulancií, organizačná podpora pre zriaďovanie ambulancií (podpora združených praxí),
- vytvorenie vhodných podmienok pre prijímanie lekárov a zdravotníckeho personálu zo zahraničia (akceptácia vzdelania dosiahnutého v domovskej krajine, a pod.),
- vytvorenie výskumno-vzdelávacieho zdravotníckeho centra,

- informačné, propagačné a rezidenčné programy pre absolventov na zdravotníckych školách a univerzitách,
- vytvorenie platformy pre zlepšenie prístupu k dátam (chorobnosť, demografia, geografia, rozsah zmluvných vzťahov jednotlivých poskytovateľov a poisťovní, vyťaženosť poskytovateľov a pod.),
- zvyšovanie povedomia pacientov a poskytovateľov zdravotnej starostlivosti o ich právach, povinnostiach a celkových znalostiach o zdravotníckom systéme; aktivity zamerané na osvetu, predchádzanie a prevenciu chorôb; zintenzívnenie pohybových aktivít žiakov, zmena systému školského stravovania.

8.2.6. Integrovaný projektový balíček - Podpora systémových zmien v oblasti dostupnej sociálnej starostlivosti

Komplementárne projekty:

- Zintenzívnenie komunikácie so vzdelávacími inštitúciami (strednými, vysokými školami) s cieľom podpory štúdia a následného uplatnenia v sociálnej oblasti a starostlivosti;
- vytvorenie adekvátnych podkladov pre prijatie zákona o dlhodobej starostlivosti – vplyv na zabezpečenie sociálno-zdravotnej starostlivosti;
- zabezpečenie legislatívnej definície človeka bez domova a zabezpečenie dostupnej sociálnej starostlivosti pre ľudí bez domova;
- potreba špecifikácie cieľovej skupiny v domovoch sociálnych služieb (v záujme zabezpečenia adresnosti prístupu a starostlivosti);
- podpora neformálnych opatrovateľov (odľahčovacia služba, iné),
- vytvorenie systematickej podpory fungovania sociálnych podnikov a chránených dielní,
- nastavenie spôsobu spolupráce na rozvoji komunitných služieb – zvýšenie relevantnosti a kvality komunitných plánov obcí ako strategických plánovacích dokumentov na obecnej úrovni;
- zabezpečenie rovnakých podmienok v systéme financovania (personál vs. výkon) medzi verejnými a neverejnými poskytovateľmi sociálnych služieb;
- doriešenie finančnej podpory strešných organizácií, organizácií zabezpečujúcich špecializované sociálne poradenstvo, agentúr osobnej asistencie a i. (napr. možnosť úhrady prevádzkových nákladov);
- zabezpečenie fungovania agentúr podporovaného zamestnávania na podporu pracovnej integrácie ľudí so zdravotným znevýhodnením v súlade so zákonom č. 5/2004 Z. z. o službách zamestnanosti (vrátane zabezpečenia podpory absolventom stredných odborných škôl so zdravotným znevýhodnením na trhu práce);
- realizácia systému hodnotenia podmienok kvality poskytovaných sociálnych služieb;
- zabezpečenie komplexnej bezbariérovosti (fyzickej prístupnosti, ale tiež napr. s využitím ľahko-čitateľného textu) ako nevyhnutnej podmienky integrácie osôb so zdravotným postihnutím, vrátane ďalších skupín (rodičia s deťmi, seniori, ľudia po úraze, a pod.) do spoločnosti;
- zabezpečenie inklúzie detí cudzincov o. i. umožnením vzdelávania na stredných školách aj v inom ako slovenskom jazyku, resp. ponukou jazykového vzdelávania;
- podpora aktivít na získanie, vzdelávanie a udržanie zamestnancov zariadeniach sociálnych služieb (tvorba benefitov pre zamestnancov zariadení sociálnych služieb (ubytovanie, vyššie odmeňovanie), stáže pre budúcich zamestnancov, komunikácia so vzdelávacími inštitúciami - podpora štúdia v oblasti opatrovateľstva, sociálnej práce, a pod. sieťovanie aktérov a vznik platforiem aktérov vstupujúcich do procesu sociálnej inklúzie.

8.2.7. Integrovaný projektový balíček - Podpora systémových zmien v oblasti technickej infraštruktúry a bezpečnosti

Komplementárne projekty:

- Riešenie problematiky telekomunikačného zákona (večné bremeno na vysielateľ umiestnený na verejnej budove), ktorý spôsobuje problémy pri rekonštrukciách a modernizáciách objektov,
- zriadenie a systémová podpora pre fungovanie regionálnych centier udržateľnej energetiky (RCUE) - koordinačné a plánovacie kapacity pre samosprávy na podporu rozvoja udržateľnej energetiky na úrovni subregiónov, resp. území mestského rozvoja,
- systémové riešenia na budovanie spoločných kolektorov technickej infraštruktúry za účelom združenia rozvodov TI, jednoduchšej údržby a uvoľnenia verejných priestorov od zaťaženia sieťami,
- automatizovať proces udeľovania pokút za dopravné priestupky na území obcí,
- posilnenie zložiek krízového riadenia na úrovni VÚC, regionálnych úradov verejného zdravotníctva, zefektívnenie, posilnenie a flexibilita nastavenia kompetencií relevantných aktérov v závislosti od typu rizika a pod.

8.2.8. Integrovaný projektový balíček - Podpora systémových zmien v oblasti efektívneho financovania a komplexného rozvoja

Komplementárne projekty:

- Nové nastavenie kompetencií a zodpovedností pri obstarávaní a schvaľovaní územnoplánovacej dokumentácie miest a obcí (posilnenie kompetencií samosprávy, príp. nastavenie delby kompetencií jednotlivých úrovní samosprávy na úrovni kraja, mesta a mestskej časti a pod.),

- komplexné zjednodušenie a zrýchlenie procesov územného a stavebného konania, vrátane posudzovania vplyvov na životné prostredie (SEA/EIA),
- jednoznačnejšie nastavenie procesov, kde sa delia kompetencie medzi mestské časti a hlavné mesto SR Bratislava,
- zmena financovania (daňový mix) a kompetencií územnej samosprávy, vrátane zmeny financovania hl. m. SR Bratislava,
- zjednodušenie procesov a administratívnej náročnosti prípravy a implementácii projektov financovaných prostredníctvom EŠIF,
- zjednotenie pravidiel a zosúladenie dotačných mechanizmov na území kraja a zabezpečenie ich previazanosti so strategickým smerovaním kraja,
- nastavenie efektívnejších riešení problematiky majetkovo-právnych vzťahov (pozemkové úpravy, riešenie problematiky odpredaja/prenájmu pozemkov vo vlastníctve štátu pre samosprávu, zjednodušenie vysporiadania pozemkov pod verejnými zariadeniami v intraviláne a extraviláne),
- efektívnejšie riešenie problematiky neprihlásených obyvateľov v obciach,
- komplexné zjednodušenie postupov v rámci zákona o verejnom obstarávaní a zavádzanie inovatívnych postupov ako napr. „zelené verejné obstarávanie“, verejné obstarávanie inovatívnych riešení,
- nastavenia pravidiel vo vzťahu samospráv a developerov, nastavenie pravidiel a vytvorenie nástrojov zameraných na osvetu miestnych obyvateľov pri realizácii regionálne významných investícií (centrum zhodnocovania odpadov, cyklomost, cestné spojenia a železničné trate...),
- efektívnejšie nastavenie fondu opráv pri nájomných bytoch,
- nastavenie systému kompenzácie pre obce susediace s vojenským obvodom,
- riešenie problematiky zaradenia cirkví a náboženských spoločností a právnických osôb, ktoré svoju právnu subjektivitu odvodzujú od registrovaných cirkví a náboženských spoločností, vrátane ich majetku-budov v nadväznosti na dotácie z verejných financií, resp. európskych štrukturálnych a investičných fondov,
- efektívne nastavenie procesov „zeleného“ úradovania v samospráve.

8.2.9. Integrovaný projektový balíček - Podpora poľnohospodárstva a lokálnych produktov

Komplementárne projekty:

- Riešenie problematiky rozdrobenosti poľnohospodárskej pôdy,
- nastavenie pravidiel pre efektívnejšie financovanie malých farmárov vrátane podpory ekologického poľnohospodárstva,
- riešenie problému neefektívneho nastavenia pravidiel a vysokej administratívnej záťaže fungovania miestnych akčných skupín (MAS),
- podpora vzniku výskumných centier špecializovaných na poľnohospodársky výskum (testovanie odrôd ovocných stromov, vinohradov, testovanie škodcov),
- nastavenie kompenzácií pri poškodzovaní úrody poľnohospodárov zvieratami a rôznymi novými škodcami,
- nastavenie podporných mechanizmov pre sezónnych pracovníkov v poľnohospodárstve (napríklad zníženie daňového zaťaženia),
- podpora zavádzania inovatívnych „podnikateľských“ modelov a mechanizmov do územia v oblasti lokálnej ekonomiky (ako napr. odbytové družstvá),
- posilnenie ochrany vinohradníckych plôch,
- medzinárodná propagácia Slovenskej republiky ako vinárskej krajiny (vrátane propagácie Malokarpatskej vinohradníckej oblasti),
- zlepšenie postavenia odborného vzdelávania, ktoré má pripravovať pracovníkov v oblasti poľnohospodárstva,
- identifikácia chýbajúcich zručností pre potreby lokálnej ekonomiky, kariérové poradenstvo a podpora vzdelávacích príležitostí,
- zavedenie systematickej propagácie regionálnych produktov a značiek.

8.2.10. Integrovaný projektový balíček - Cezhraničná a medzinárodná spolupráca

Komplementárne projekty:

- efektívnejšia podpora inštitucionálnej spolupráce v prihraničnej oblasti (Rakúsko, Maďarsko) najmä v nadväznosti na turizmus, dopravu a mobilitu, poskytovanie zdravotnej a sociálnej starostlivosti, vzdelávanie, prírodné a kultúrne dedičstvo;
- efektívnejšia podpora pri tvorbe a zavádzaní cezhraničných služieb pre obyvateľov,
- podpora služieb a nástrojov pre lepšie plánovanie aktivít v prihraničnom území,
- informačné a podporné aktivity pre účasť subjektov v rámci cezhraničnej a medzinárodnej spolupráce.

Identifikovaná investičná podpora: neurčená

Nositelia projektov: BSK (IRP BK), štát a štátne organizácie, ZMOS, Únia miest, SK8, Hl. m. SR Bratislava, MAS, MSP

Predpokladané finančné zdroje: Európske štrukturálne a investičné fondy, štátny rozpočet, rozpočet BSK, rozpočet Hl. m. SR Bratislavy, súkromné zdroje a iné

Kľúčové projekty na úrovni priority

Na úrovni priority boli zadefinované kľúčové projekty, bez ktorých nie je možné dosiahnuť strategický cieľ danej priority.

A. Digitálne konto občana mesta Bratislava

Zodpovední: Hl. m. SR Bratislava

Suma: 750 tis. EUR

B. Prehodnotenia financovania hlavného mesta SR a prerozdelenia daní

Zodpovední: Hl. m. SR Bratislava, mestské časti. Hl. m. SR Bratislavy

Suma: bez dodatočnej finančnej potreby

C. Budovanie analyticko-strategických kapacít Hl. mesta SR Bratislava a Bratislavského samosprávneho kraja

Zodpovední: Bratislavský samosprávny kraj, Hl. m. SR Bratislava

Suma: 14 mil. EUR

Priorita nadväzuje na **národné priority** „Smerovanie k znalostnej a environmentálne udržateľnej ekonomike pri demografických zmenách a meniacom sa globálnom prostredí“, „Udržateľné sídla, regióny a krajina v kontexte zmeny klímy“ a „Právny štát, demokracia a bezpečnosť“ v zmysle implementácie (napĺňania cieľov) Agendy 2030, ku ktorej sa Slovenská republika prihlásila.

Strategický investičný balíček zameraný na riešenie systémových zmien vychádza z výsledkov pracovných skupín, resp. stretnutí s jednotlivými sociálno-ekonomickými aktérmi.

C.5 Územná prioritizácia - územná a tematická koncentrácia

Nasledujúci text predstavuje prehľad priorít a k nim prislúchajúce hlavné problémy, resp. výzvy a adekvátne riešenia PHRSR BSK, ktoré sú územne a tematicky koncentrované pre špecifické cieľové územie – tzv. spoločný plánovací región. Územná (vymedzenie spoločného plánovacieho regiónu) a tematická (špecifikácia nosných projektov a aktivít) koncentrácia vyplynula počas tvorby PHRSR BSK zo stretnutí s jednotlivými sociálno-ekonomickými partnermi ako aj z predložených projektových zámerov jednotlivých sociálno-ekonomických partnerov. Uvedený výsledok predstavuje podklad pre následnú implementáciu (realizáciu) PHRSR BSK. Zároveň je však nevyhnutné informácie o potrebách a projektových zámeroch udržiavať aktuálne, priebežne vyhodnocovať a prípadné nové zistenia vhodným spôsobom zapracovať.

Následná implementácia PHRSR BSK sa bude realizovať už prostredníctvom konkrétnych projektov (kľúčových a komplementárnych), ktoré budú definované v rámci procesu výberu projektov. Výber projektov bude realizovaný na základe princípu partnerstva a viacúrovňového riadenia prostredníctvom tzv. Rady partnerstva.

Pre účely PHRSR BSK boli definované nasledovné spoločné plánovacie územia:

- Územie hl. m. SR Bratislava,
- Okres Malacky,
- Okres Pezinok a
- Okres Senec.

C.5.1 Územie hl. m. SR Bratislava

C.5.1.1 Priorita 1 Udržateľná mobilita

Kľúčové problémy a výzvy

- Nevyhovujúca deľba dopravnej práce – individuálna automobilová doprava : verejná osobná doprava (73:27);
- Nadmerné zaťaženie ciest smerujúcich do centra Bratislavy, najmä počas dopravnej špičky a neustále zvyšovanie intenzity dopravy na dopravných vstupoch do Bratislavy;
- Nevyriešená statická doprava v Bratislave, nízky počet parkovísk P+R/B+R/K+R;
- Nedostatočne rozvinutá sieť cyklistických trás mimo horských častí regiónu;
- Zvýšenie intenzity prepravy tovaru v rámci transeurópskych dopravných koridorov prechádzajúcich územím Bratislavského kraja;
- Slabšia atraktivita verejnej dopravy;
- Malý podiel nízkoemisných dopravných systémov.

Kľúčové projekty a riešenia

- Podpora koľajovej dopravy ako nosného dopravného systému;
- Budovanie záchytných parkovísk na hranici mesta, ako aj prestupných terminálov na železničných tratiach;
- Zabezpečenie plynulosti a odstránenie kolíznych bodov v cestnej doprave na území mesta Bratislava (skapacitnenie cesty II/505 v Devínskej Novej Vsi, predĺženie Eisnerovej ulice; Rača – Pionierska);
- Realizácia parkovacej politiky;
- Budovanie cyklo dopravných prepojení (hlavné dopravné trasy, najmä radiály a okruhy);
- Budovanie nadradenej cestnej infraštruktúry;
- Rozvoj integrovaného dopravného systému;
- Podpora realizácie nízkoemisných dopravných systémov (budovanie električkovej infraštruktúry, trolejbusovej infraštruktúry, elektrobussy) vrátane infraštruktúry zázemia a prestupných bodov.
- Rozvoj vodnej dopravy a bratislavského prístavu a zavedenie pravidelnej vnútroštátnej osobnej lodnej dopravy po Dunaji.

Identifikovaná investičná potreba: 2,84 mld. EUR

C.5.1.2 Priorita 2 Kvalitné a udržateľné životné prostredie

Kľúčové problémy a výzvy

- Ohrozenie území environmentálnymi záťažami (skládka CHZJD Vrakuňa, areál chemických závodov Istrochem,...);
- Rastúca miera urbanizácie a z toho vyplývajúci tlak na prírodné územia (znečistenie vody, pôdy, ovzdušia);
- Zastaraný stav a nedostatočná kapacita verejnej kanalizačnej siete a modernizačný dlh verejnej vodovodnej siete;
- Negatívne dôsledky klimatických zmien, najmä v intenzívne zastavaných územiach (otepľovanie, privalové dažde, sucho, časté a intenzívne zmeny počasia, ...);
- Vysoká energetická náročnosť verejných budov;
- Vysoká produkcia komunálneho odpadu na obyvateľa;
- Znečistenie ovzdušia z dopravy a stavebnej/priemyselnej činnosti;

Kľúčové projekty a riešenia

- **Ochrana povrchových a podzemných vôd** (obnova a dobudovanie verejnej a vodovodnej siete, vrátane súvisiacej infraštruktúry, ekologizácia spracovania odpadových vôd, monitorovanie a hodnotenie odpadových)
- **Adaptačné a mitigačné opatrenia zamerané na zmenu klímy primárne na sídelnom prostredí** (konceptná výsadba zelene, Bratislavský Dunajský park, realizácia vodozádržných opatrení, realizácia zelených striech);
- **Zvyšovanie energetickej efektívnosti budov a podpora prechodu na nízkouhlíkové hospodárstvo** (Smart verejné osvetlenie, zvyšovanie energetickej efektívnosti verejných s dôrazom na využitie obnoviteľných zdrojov energie);

- **Budovanie a modernizácia infraštruktúry odpadového hospodárstva** (zavádzanie moderných technológií a inovatívnych riešení prispievajúcich k vybudovaniu obehového hospodárstva);
- **Odstraňovanie environmentálnych záťaží** (skládky CHZJD Vrakuňa, Istrochem,...);
- **Environmentálne plánovanie a monitorovanie** (identifikácia priemyselných znečisťovateľov, monitoring znečistenia ovzdušia z mobilných zdrojov, monitoring prúdenia podzemných vôd, zavádzanie smart riešení).

Identifikovaná investičná potreba: 1,4 mld. EUR

C.5.1.3 Priorita 3 Moderné školstvo, vzdelávanie a šport a kvalitná veda, výskum a inovácie

Kľúčové problémy a výzvy

- Nedostatočná kapacita škôl (MŠ, ZŠ) a školských zariadení (ZUŠ, CVČ) na území mesta;
- Slabé prepojenie systému vzdelávania s potrebami praxe a trhu práce v regióne, chýbajúci absolventi najmä v technických a prírodovedných odboroch;
- „Odliv mozgov“ - odliv vysokokvalifikovaného ľudského kapitálu (pracovná sila, výskumní pracovníci, študenti a absolventi VŠ) do zahraničia
- Nízky podiel súkromných zdrojov na výskum a vývoj, nízka inovačná aktivita MSP a nižší prílev priamych zahraničných investícií výskumného a inovačného charakteru s vysokou pridanou hodnotou;
- Nedostatočná výška národných zdrojov na financovanie vedy, výskumu a inovácií;
- Nenaplnený výskumný a inovačný potenciál akumulovaný najmä v oblastiach výskumu nových materiálov, nanotechnológií, chémie a zdravia, biotechnológií a informačno-komunikačných technológií;
- Nízka úroveň spolupráce medzi akademickým sektorom, priemyslom a územnou samosprávou a transferu poznatkov a výsledkov medzi nimi;
- Nízka miera internacionalizácie prostredia VŠ, vedy a výskumu, využívania komunitárnych programov (Horizon a rámcový program) a programov Európskeho strategického fóra o výskumných infraštruktúrach a napojenia na výskumné inštitúcie európskeho a svetového významu;
- Nízky záujem o celoživotné vzdelávanie a rozširovanie zručností;
- Nedostatok a nízka úroveň športovísk a zariadení pre voľnočasové aktivity.

Kľúčové projekty a riešenia

- **Rozširovanie a rozvoj kapacít MŠ v rámci existujúcich objektov a budovanie nových zariadení MŠ** (v súlade s konceptom budovania SMART škôl na území BSK);
- **Rozširovanie a rozvoj kapacít ZŠ v rámci existujúcich objektov v súlade s konceptom budovania SMART škôl na území BSK** (na území všetkých mestských častí);
- **Budovanie nových zariadení ZŠ v súlade s konceptom budovania SMART škôl** (najmä na území mestskej časti Bratislava-Čunovo, Bratislava-Jarovce, Bratislava-Rača, Bratislava-Devínska Nová Ves, Bratislava-Záhorská Bystrica);
- **Podpora inkluzívneho vzdelávania na všetkých úrovniach vzdelávacieho systému;**
- **Podpora vzniku nových a rozvoja súčasných centier odborného vzdelávania a prípravy;**
- **Optimalizácia štruktúry študijných odborov na stredných školách vrátane modernizácie ich infraštruktúry a vybavenia v súlade s princípmi konceptu SMART škôl** (budovanie integrovaných špecializovaných vzdelávacích centier "kampusov", zavádzanie nových ŠO, rozširovanie duálneho vzdelávania, podpora špecializácie gymnázií, budovanie odborných a jazykových učební, modernizácia MTV);
- **Tvorba a zavádzanie inovatívnych foriem vzdelávania v oblasti prírodných a technických vied na všetkých úrovniach vzdelávacieho systému a popularizácia STEM odborov;**
- **Modernizácia vzdelávacej a inej infraštruktúry vysokých škôl vrátane ich vybavenia v súlade s princípmi konceptu SMART škôl** (zelené, digitálne, inkluzívne opatrenia a opatrenia zamerané na otvorenosť a využiteľnosť areálov)
- **Podpora výskumných aktivít a ďalší rozvoj výskumnej infraštruktúry v oblastiach RIS3, STEM a doménach inteligentnej špecializácie** (dobudovanie výskumných infraštruktúr ACCORD a výskumné činnosti v STEM, Modernizácia areálu SAV, podpora prepájania výskumných aktivít viacerých aktérov v oblasti Patrónka-Mlynská dolina-Lafranconi);
- **Podpora transferu technológií od univerzít, vedeckých ústavov a inovatívnych podnikov** (vznik regionálneho inovačného klastra a inovačného ekosystému pre startupy a inovatívne MSP [HUB, inkubátor, resp. akcelerátor], zriadenie centra špičkového výskumu pokrývajúcej základný aj aplikovaný výskum)
- **Popularizácia vedy a techniky so zameraním na domény inteligentnej špecializácie kraja;**
- **Budovanie a modernizácia športovísk a priestorov pre voľnočasové aktivity, vrátane CVČ a ZUŠ.**

Identifikovaná investičná potreba: 845,6 mil. EUR

C.5.1.4 *Priorita 4 Udržateľný turizmus a rozmanitá kultúra*

Kľúčové problémy a výzvy

- Prevaha jednodenného a krátkodobého turizmu - predovšetkým pre zahraničných návštevníkov je Bratislava zväčša jednodennou destináciou;
- Obmedzené využitie potenciálu vodného bohatstva pre potreby turizmu;
- Slabý rozvoj konferenčného a kongresového (MICE) turizmu, chýbajúca infraštruktúra pre kongresy, konferencie a veľké eventy;
- Nedostatočná ponuka a relatívne nízka kvalita poskytovateľov turistických atrakcií, „turistifikácia“ centra mesta, chýbajúce prvky turistickej infraštruktúry;
- Modernizačný dlh kultúrnych inštitúcií, nízka atraktivita múzeí a ďalších kultúrnych objektov, slabá úroveň digitalizácie;
- Zlý stavebno-technický stav viacerých kultúrnych pamiatok, ich nedostatočné využitie pre potreby domácich obyvateľov i návštevníkov mesta;
- Chýbajúca infraštruktúra pre rozvoj kreatívneho priemyslu;
- Nízka úroveň profesionalizácie v kultúre a turizme, nízka kvalita služieb, zanedbanie profesionálnej prípravy (najmä ďalšieho vzdelávania) pracovníkov v oblasti turizmu.

Kľúčové projekty a riešenia

- **Rozvoj inovatívnej turistickej ponuky** (sieťovanie aktérov v oblasti turizmu, podpora tvorby produktov zameraných na návštevníkov i na rezidentov, tvorba alternatívnych turistických trás, marketing, digitalizácia, podpora „zelených“ riešení, rozvoj udržateľnej mobility v cestovnom ruchu);
- **Lepšie využitie potenciálu rieky Dunaj** (z hľadiska lodného turizmu i z pohľadu využitia nábrežia pre domácich i návštevníkov), **modernizácia infraštruktúry bratislavských jazier, štrkovísk a kúpalísk;**
- **Vznik nového kongresovo – kultúrno – spoločenského centra;**
- **Obnova národných kultúrnych pamiatok vrátane ich zatraktívnenia a komplexného využitia** (Kúpele Grössling, Hrad Devín, Múzeum Antickej Gerulaty, Kaštieľ Rusovce, pamiatky v historickom centre mesta a ďalšie);
- **Zlepšovanie podmienok pre rozvoj kultúrneho a kreatívneho priemyslu**, budovanie nových a podpora existujúcich kreatívnych centier;
- **Profesionalizácia ľudských zdrojov v cestovnom ruchu a kultúre** (zvyšovanie kvalifikácie pracovníkov v týchto oblastiach, podpora odborného vzdelávania predovšetkým na úrovni stredného školstva).

Identifikovaná investičná potreba: 500 mil. EUR

C.5.1.5 *Priorita 5 Kvalitná a dostupná zdravotná starostlivosť*

Kľúčové problémy a výzvy

- Nepriaznivý demografický vývoj – starnutie obyvateľstva, rastúci počet ľudí v dôchodkovom veku;
- Nedostatok štátnych ambulancií pre deti/dorast/dospelých;
- Vysoký vek všeobecných lekárov a pediaterov;
- Nedostatok zamestnancov v zdravotníckych službách;
- Využitie sociálnych, zdravotníckych kapacít a potenciálu turizmu v nadväznosti na striebornú ekonomiku.

Kľúčové projekty a riešenia

- **Výstavba novej Univerzitnej nemocnice v Bratislave;**
- **Zriadenie zariadení poskytujúcich paliatívnu starostlivosť (hospic);**
- **Budovanie nových a nadstavba, prístavba a modernizácia existujúcich zdravotných stredísk a ambulancií;**

- **Finančná podpora pre zriaďovanie ambulancií, organizačná podpora pre zriaďovanie ambulancií** (podpora združených praxí);
- **Informačné, propagačné a rezidenčné programy pre absolventov na zdravotníckych školách a univerzitách**

Identifikovaná investičná potreba: 10,6 mil. EUR

C.5.1.6 *Priorita 6 Podpora sociálnej inklúzie a dostupná sociálna starostlivosť*

Kľúčové problémy a výzvy

- Neuspokojivá kvalita služieb veľkokapacitných zariadení sociálnych služieb a SPODaSK;
- Nedostatočná podpora vzniku a udržateľnosti sociálnych služieb na komunitnej úrovni (najmä špecializovaných) vrátane služieb poskytovaných ambulantnou a terénnou formou;
- Nedostatok ľudských zdrojov v zariadeniach sociálnych služieb;
- Nedostatočná kapacita zariadení a služieb pre seniorov, rodiny s deťmi, mládež, cudzincov;
- Nedostatočná kapacita zariadení a služieb pre ľudí v kríze (rodiny s deťmi, obeť násillia, sexbiznisu, so závislosťami, a pod.), so zdravotným znevýhodnením, bez domova (osobitne so zdravotným znevýhodnením, po prepustení z nemocnice, resp. nízkoprahových), z vylúčených komunít/lokality;
- Nedostatok pracovných príležitostí pre ľudí bez domova a ľudí so zdravotným znevýhodnením;
- Početná skupina pracujúcich s nízkym príjmom a vysokými životnými nákladmi – problémy pri zabezpečení cenovo dostupného bývania, či starostlivosti o deti do 3 rokov veku.

Kľúčové projekty a riešenia

- Deinštitucionalizácia a transformácia zariadení sociálnych služieb a SPODaSK na komunitné zariadenia;
- Zvyšovanie kapacít zariadení sociálnych služieb poskytujúcich najmä špecializované služby (napr. centrum včasnej intervencie, pre osoby s poruchami autistického spektra), rozširovanie ambulantných a terénnych služieb; aktivity pri sanácii rodiny - výkony opatrení sociálno-právnej ochrany detí;
- Zvyšovanie atraktivity zamestnania v oblasti sociálnych služieb (tvorba benefitov pre zamestnancov zariadení sociálnych služieb [ubytovanie, vyššie odmeňovanie, celoživotné vzdelávanie]);
- Zvyšovanie ponuky služieb pre začlenenie ohrozených skupín obyvateľov, najmä seniorov, rodiny s deťmi, mládež, cudzincov;
- Zvyšovanie kapacít a služieb pre ľudí v kríze, so znevýhodnením, bez domova, z vylúčených komunít/lokality;
- Vytvorenie podmienok pre vznik a fungovanie sociálnych podnikov pracovnej integrácie (poskytovanie investičnej a nefinančnej pomoci) a agentúr podporovaného zamestnávania ;
- Výstavba a modernizácia nájomných bytov; zvýšenie dostupnosti zariadení starostlivosti o deti do 3 rokov veku (jasle).

Identifikovaná investičná potreba: 221 mil. EUR

C.5.1.7 *Priorita 7 Moderná technická infraštruktúra a účinná bezpečnosť obyvateľov*

Kľúčové problémy a výzvy

- Modernizačný dlh budov (vo mesta);
- Zavádzanie inteligentných riešení pre verejnú správu a samosprávu (Smart cities, Smart regions);
- Vysoká miera kriminality;
- Nedostatočné kapacity cintorínov;
- Neudržiavaná sústava CO krytov;
- Rozširovanie pokrytia siete 5G;
- Znižovanie energetickej náročnosti jednotlivých odvetví;
- Zvyšovanie účinnosti a zdrojov centrálného zásobovania teplom;
- Nedostatočná infraštruktúra pre rozvoj elektromobility.

Kľúčové projekty a riešenia

- **Modernizácia technickej infraštruktúry** (projekt obmeny aktívnych sieťových prvkov a rozšírenia mestskej optickej siete; aktualizácia a rozvoj aplikácii - kybernetická bezpečnosť);
- **Obnova a modernizácia špecifických objektov a technického vybavenia v majetku mesta pre nekomerčné využitie** (obnova CO krytov a rozširovanie kapacít cintorínov);
- **Systémové riešenia na budovanie spoločných kolektorov technickej infraštruktúry** za účelom združenia rozvodov TI, jednoduchšej údržby a uvoľnenia verejných priestorov od zataženia sieťami;
- **Modernizácia systémov verejného osvetlenia, osvetlenia prechodov pre chodcov a kamerových systémov** za účelom vyššej bezpečnosti.

Identifikovaná investičná potreba: 50 mil. EUR

C.5.1.8 Priorita 8 Efektívne financovanie a komplexný rozvoj regiónu

Kľúčové problémy a výzvy

- Negatívne efekty suburbanizácie najmä v regionálnych rozvojových póloch mesta Bratislavy ako jeden dôsledkov absencie koordinovaného a integrovaného územného rozvoja miest a obcí na území kraja, budovanie monofunkčných obytných suburbií v okolitých sídlach mimo Bratislavy bez potrebnej vybavenosti;
- Najsilnejšia koncentrácia v SR prechodne prítomných osôb, najmä v Bratislave;
- Chýba pružné zabezpečenie súladu územnoplánovacích dokumentácií obcí a miest s územným plánom regiónu a súladu územného plánu mesta a územných plánov zón pre umožnenie vydávania rozhodnutí stavebných úradov;
- Zvýšenie miery participácie pri správe vecí verejných;
- Digitalizácia verejných služieb;
- Budovanie kapacít verejnej správy pre efektívnejší manažment služieb a lepšie rozhodovanie o veciach verejných;
- Úprava financovania a kompetencií samosprávy pre efektívnejšie riadenie verejných vecí (financovanie miest a obcí, VÚC, školstvo, zdravotníctvo, sociálne veci a ďalšie).

Kľúčové projekty a riešenia

- **Vytváranie podmienok pre skvalitnenie rozhodovacích procesov verejnej správy a rozvoj procesu participatívneho plánovania** (digitálne konto občana, digitalizácia služieb samosprávy, manažment dát, budovanie kapacít samosprávy);
- **Podpora systémových zmien** (prehodnotenie financovania hlavného mesta SR a prerozdelenia daní, úprava financovania stredných škôl, identifikáciu skutočných nákladov preneseného výkonu štátnej správy, posilnenie postavenia územného plánu regiónu v prípade verejnoprospešného zamerania projektu);
- **Prehodnotenia financovania hlavného mesta SR a prerozdelenia daní a prehodnotenia financovania hlavného mesta SR.**

Identifikovaná investičná potreba: 15,9 mil. EUR

C.5.2 Okres Malacky

C.5.2.1 *Priorita 1 Udržateľná mobilita*

Kľúčové problémy a výzvy

- Nevyhovujúca deľba dopravnej práce – individuálna automobilová doprava: verejná osobná doprava (73 : 27);
- Zvyšujúci sa podiel individuálnej automobilovej dopravy;
- Nadmerné zaťaženie ciest smerujúcich do centra Bratislavy, najmä počas dopravnej špičky a neustále zvyšovanie intenzity dopravy na dopravných vstupoch do Bratislavy;
- Nevyhovujúci technický stav ťažiskových ciest I. triedy a mostov;
- Chýbajúce cestné obchvaty miest a obcí s najväčšou intenzitou dopravy (Malacky, Stupava);
- Preťažená cestná sieť v centre mesta Stupava;
- Absencia mimoúrovňových križovaní železnice s cestnými komunikáciami;
- Kolízne body na vstupoch do obcí;
- Nedobudovaná infraštruktúra pre peších (najmä v nových lokalitách);
- Nevyriešená statická doprava na území mesta Malacky, nízky počet parkovísk P+R / B+R / K+R;
- Nedostatočne rozvinutá sieť cyklistických trás aj v nadväznosti na cezhraničné prepojenia;
- Slabé cestné prepojenie s Rakúskom;
- Slabšia atraktivita verejnej dopravy (o. i. odlišné označovanie liniek verejnej dopravy v rôznych zdrojoch, neprehľadnosť cestovných poriadkov, slabá koordinácia medzi MHD a PAD, absencia preferencie vozidiel MHD a PAD).

Kľúčové projekty a riešenia

- Budovanie TIOPOV na trati 110 – Zohor, Plavecký Štvrtok, Závod;
- Modernizácia trate 110 Bratislava – Malacky - Kúty
- Zabezpečenie plynulosti a odstránenie kolíznych bodov v cestnej doprave na území okresu (budovanie nových diaľničných križovatiek, modernizácia úsekov ciest, rekonštrukcia a budovanie mostov, budovanie obchvatu okresného mesta);
- Budovanie cyklo dopravných prepojení vrátane doplnkovej vybavenosti pre cyklistov (najmä bezpečné odstavné zariadenia pre bicykle);
- Zahustenie spojov IDS BK a modernizácia zastávok;
- Vybudovanie prestupného terminálu vo Veľkých Levároch;
- Modernizáciu autobusovej stanice v Stupave;
- Rozvoj ostatných druhov dopravy.

Identifikovaná investičná potreba: 448 mil. EUR

C.5.2.2 *Priorita 2 Kvalitné a udržateľné životné prostredie*

Kľúčové problémy a výzvy

- Negatívne dôsledky klimatických zmien (ohrozenie územia povodňami a privalovými dažďami; otepľovanie)
- Nedostatočná sieť a kapacita verejnej kanalizačnej siete a nedostatočná kapacita ČOV;
- Veľké množstvo nelegálnych skládok odpadu a environmentálnych záťaží na území regiónu;
- Vysoká energetická náročnosť budov (najmä vo vlastníctve verejnej správy);
- Vysoká produkcia komunálneho odpadu na obyvateľa; vysoká miera skládkovania, nedostatočná miera separácie a zhodnocovania odpadov
- Znečistenie ovzdušia z dopravy a stavebnej/priemyselnej činnosti;
- Klesajúci význam poľnohospodárstva.

Kľúčové projekty a riešenia

- **Ochrana povrchových a podzemných vôd na území regiónu** (budovanie verejnej kanalizácie vrátane ČOV a vodovodnej siete);
- **Adaptačné a mitigačné opatrenia zamerané na zmenu klímy, udržateľné využívanie lesov a protipovodňová ochrana a podpora biodiverzity** (konceptná výsadba stromov a zelene, realizácia vodozádržných opatrení, realizácia zelených striech, protipovodňové opatrenia);

- **Zvyšovanie energetickej efektívnosti budov a podpora prechodu na nízkouhlíkové hospodárstvo** (zvyšovanie energetickej efektívnosti budov v majetku samospráv s dôrazom na využitie obnoviteľných zdrojov energie; energeticke efektívne verejné osvetlenie, rekonštrukcia zdrojov tepla);
- **Dekontaminácia a odstraňovanie environmentálnych záťaží** (rekultivácia uzavretej skládky odpadu Stupava);
- **Budovanie a modernizácia infraštruktúry odpadového hospodárstva** (zberné dvory a zberné miesta, kapacitné kontajnery; podpora kompostovania, podpora energetického zhodnocovania odpadov);
- **Podpora poľnohospodárstva a rozvoj vidieka** (obnova a zachovanie tradičných odrôd ovocných stromov, podpora miestnych výrobcov v oblasti poľnohospodárstva, organizácia podujatí na podporu lokálnych producentov).

Identifikovaná investičná potreba: 151 mil. EUR

C.5.2.3 *Priorita 3 Moderné školstvo, vzdelávanie a šport a kvalitná veda, výskum a inovácie*

Kľúčové problémy a výzvy

- Nedostatočná kapacita škôl (MŠ, ZŠ) a školských zariadení (ZUŠ, CVČ) na území regiónu;
- Malý počet stredných škôl na území regiónu;
- Slabé prepojenie systému vzdelávania s potrebami praxe a trhu práce v regióne;
- Nízka inovačná aktivita MSP a nižší prílev priamych zahraničných investícií výskumného a inovačného charakteru s vysokou pridanou hodnotou;
- Nízky záujem o celoživotné vzdelávanie a rozširovanie zručností;
- Nedostatok a nízka úroveň športovísk a zariadení pre voľnočasové aktivity.

Kľúčové projekty a riešenia

- **Rozširovanie a rozvoj kapacít MŠ v rámci existujúcich objektov a budovanie nových zariadení MŠ** (v súlade s konceptom budovania SMART škôl na území BSK);
- **Rozširovanie a rozvoj kapacít ZŠ v rámci existujúcich objektov v súlade s konceptom budovania SMART škôl na území BSK** (najmä na území mesta Stupava a na území obce Borinka, Jablonové, Jakubov, Lozorno, Marianka, Plavecké Podhradie a Zohor);
- **Budovanie nových zariadení ZŠ v súlade s konceptom budovania SMART škôl** (najmä na území mesta Malacky, Stupava, na území obce Plavecký Štvrtok a Kostolište);
- **Podpora inkluzívneho vzdelávania na všetkých úrovniach vzdelávacieho systému;**
- **Optimalizácia štruktúry študijných odborov na stredných školách vrátane modernizácie ich infraštruktúry a vybavenia v súlade s princípmi konceptu SMART škôl** (podpora špecializácie gymnázií, budovanie odborných a jazykových učební, modernizácia MTV);
- **Budovanie a modernizácia športovísk a priestorov pre voľnočasové aktivity, vrátane CVČ a ZUŠ.**

Identifikovaná investičná potreba: 50,5 mil. EUR

C.5.2.4 *Priorita 4 Udržateľný turizmus a rozmanitá kultúra*

Kľúčové problémy a výzvy

- Málo využívané územie na pobyty dlhodobého charakteru;
- Vzhľadom na vhodné podmienky iba slabo rozvinutý vidiecky turizmus, gastroturizmus a agroturizmus;
- Nevyužitie možnosti na rozvoj vodnej rekreácie (rieka Morava, jazerá - štrkoviská);
- Nastavenie verejnej dopravy prednostne na prepravu osôb do/zo zamestnania, menej vyhovujúce potrebám CR a voľnočasovým aktivitám; slabo rozvinutá sieť cyklistických chodníkov a cykloturistických trás mimo horských častí regiónu;
- Nízka miera spolupráce medzi aktérmi cestovného ruchu, malá úroveň profesionalizácie, nízka kvalita služieb;
- Zlý stav viacerých národných kultúrnych pamiatok, nedobudovaná infraštruktúra historických kaštieľov a ich parkov, hradov, sakrálnych objektov;
- Modernizačný dlh kultúrnych inštitúcií, chýbajúca infraštruktúra pre kultúrno-kreatívny priemysel.

Kľúčové projekty a riešenia

- **Rozvoj turizmu v prírode a turizmu na vidieku** (podpora tvorby produktov spojených so zážitkovými aktivitami, rozvoj gastroturizmu – Dni zelá v Stupave, lokálne farmy a ranče ako turistické atrakcie, podpora regionálnej značky);
- **Budovanie a modernizácia infraštruktúry vodného turizmu** (modernizácia infraštruktúry pre rekreáciu pri vode, rozvoj vodáckeho a výletného turizmu na rieke Morava, výstavba novej infraštruktúry [akvapark]);
- **Rozvoj udržateľnej mobility v cestovnom ruchu** (budovanie rekreačných cyklociest a cyklochodníkov, podpora turistického vlaku na Záhorie [Záhoráčik], úprava grafikonov verejnej dopravy);
- **Obnova národných kultúrnych pamiatok vrátane ich zatraktívnenia a komplexného využitia, budovanie doplnkovej infraštruktúry** (Pálffiovský kaštieľ v Malackách, Rímska stanica v Stupave, Habánsky dvor a múzeum vo Veľkých Levároch, Plavecký hrad, Hrad Pajštún a ďalšie);
- **Podpora vzniku kreatívnych centier, modernizácia kultúrnych inštitúcií;**
- **Profesionalizácia ľudských zdrojov v cestovnom ruchu a kultúre** (zvyšovanie kvalifikácie pracovníkov v týchto oblastiach, podpora odborného vzdelávania predovšetkým na úrovni stredného školstva).

Identifikovaná investičná potreba: 38,7 mil. EUR

C.5.2.5 Priorita 5 Kvalitná a dostupná zdravotná starostlivosť

Kľúčové problémy a výzvy

- Nepriaznivý demografický vývoj – starnutie obyvateľstva, rastúci počet ľudí v dôchodkovom veku;
- Nedostatok štátnych ambulancií pre deti/dorast/dospelých;
- Vysoký vek všeobecných lekárov a pediatrov;
- Nedostatok zamestnancov v zdravotníckych službách;
- Vysoké hodnoty dostupnosti (najmä východných a západných) okrajových obcí okresu k najbližšej nemocnici;
- Problém s dostupnosťou ambulantnej starostlivosti na území regiónu;
- Využitie sociálnych, zdravotníckych kapacít a potenciálu turizmu v nadväznosti na striebornú ekonomiku.

Kľúčové projekty a riešenia

- **Budovanie nových a nadstavba, prístavba a modernizácia existujúcich zdravotných stredísk a ambulancií;**
- **Vybudovanie Centra Integrovannej zdravotnej starostlivosti na území mesta Malacky;**
- **Finančná podpora pre zriaďovanie ambulancií, organizačná podpora pre zriaďovanie ambulancií** (podpora združených praxí);
- **Informačné, propagačné a rezidenčné programy pre absolventov na zdravotníckych školách a univerzitách.**

Identifikovaná investičná potreba: 3,8 mil. EUR

C.5.2.6 Priorita 6 Podpora sociálnej inklúzie a dostupná sociálna starostlivosť

Kľúčové problémy a výzvy

- Obmedzené možnosti zvyšovania kvality sociálnych služieb vzhľadom z dôvodu veľkokapacitnosti zariadení sociálnych služieb;
- Nedostatočná podpora vzniku a udržateľnosti komunitných sociálnych (a špecializovaných) služieb, a tiež služieb poskytovaných terénou a ambulantnou formou;
- Nedostatok ľudských zdrojov pracujúcich v zariadeniach sociálnych služieb;
- Limitované možnosti zamestnania ŽZP;
- Nedostatok cenovo dostupného bývania a nájomných bytov, ktorý pociťuje najmä početná skupina nízkopríjmových pracujúcich, vysokými životnými nákladmi (pracujúca chudoba) a zadlženosťou;
- Existencia občanov nedodržiavajúcich pravidiel špecificky v segregovaných rómskych komunitách.

Kľúčové projekty a riešenia

- **Deinštitucionalizácia a transformácia zariadení** (DSS a ZpS Kaštieľ Stupava, príp. ďalšie);
- **Zvyšovanie kapacít komunitných zariadení sociálnych služieb** (vrátane špecializovaných) a rozširovanie terénnych a ambulantných služieb;
- **Zvyšovanie atraktivity zamestnania v oblasti sociálnych služieb** (tvorba benefitov pre zamestnancov zariadení sociálnych služieb [ubytovanie, vyššie odmeňovanie, celoživotné vzdelávanie]);
- **Podpora vzniku a udržateľnosti sociálnych podnikov**
- **Výstavba a modernizácia nájomných bytov**
- **Riešenie problematiky neprispôsobivých občanov na území obce Plavecký Štvrtok, príp. ďalších.**

Identifikovaná investičná potreba: 44,6 mil. EUR

C.5.2.7 Priorita 7 Moderná technická infraštruktúra a účinná bezpečnosť obyvateľov

Kľúčové problémy a výzvy

- Na území kraja je evidovaných najviac trestných činov v rámci SR;
- Modernizačný dlh budov (vo vlastníctve miest a obcí);
- Zavádzanie a modernizácia kamerových systémov za účelom zvýšenia bezpečnosti;
- Zavádzanie inteligentných riešení pre verejnú správu a samosprávu (Smart cities, Smart regions);
- Znižovanie energetickej náročnosti jednotlivých odvetví;
- Podpora infraštruktúry pre rozvoj elektromobility;
- Nedostatočné kapacity cintorínov;
- Rozširovanie pokrytia siete 5G;
- Budovanie novej technickej infraštruktúry pri rozširovaní obcí.

Kľúčové projekty a riešenia

- **Modernizácia technickej infraštruktúry** (budovanie a modernizácia kamerových systémov, modernizácia IKT vybavenia pre zabezpečenie elektronických služieb, SMART systémy a rozhlas, doplnková technickú infraštruktúru [napr. bezpečné uzamykateľné cykloprístrešky]);
- **Moderná infraštruktúra v oblasti energetiky** (obnova a modernizácia zariadení tepelného hospodárstva, zariadení pre distribúciu plynu, zariadení pre distribúciu elektriny a zariadení ropovodov a produktovodov, prípojky nabíjajúcich staníc pre elektromobily do elektrickej siete);
- **Systémové riešenia na budovanie spoločných kolektorov technickej infraštruktúry** za účelom združenia rozvodov TI, jednoduchšej údržby a uvoľnenia verejných priestorov od zaťaženia sieťami;
- **Modernizácia systémov verejného osvetlenia, osvetlenia prechodov pre chodcov a kamerových systémov** za účelom vyššej bezpečnosti.

Identifikovaná investičná potreba: 18,1 mil. EUR

C.5.2.8 Priorita 8 Efektívne financovanie a komplexný rozvoj regiónu

Kľúčové problémy a výzvy

- Negatívne efekty suburbanizácie najmä v regionálnych rozvojových póloch mesta Bratislavy ako jeden dôsledkov absencie koordinovaného a integrovaného územného rozvoja miest a obcí na území kraja, budovanie monofunkčných obytných suburbií v okolitých sídlach mimo Bratislavy bez potrebnej vybavenosti;
- Chýba pružné zabezpečenie súladu územnoplánovacích dokumentácií obcí a miest s územným plánom regiónu, pre umožnenie vydávania rozhodnutí stavebných úradov;
- Zvýšenie miery participácie pri správe vecí verejných;
- Digitalizácia verejných služieb;
- Budovanie kapacít verejnej správy pre efektívnejší manažment služieb a lepšie rozhodovanie o veciach verejných;
- Úprava financovania a kompetencií samosprávy pre efektívnejšie riadenie verejných vecí (financovanie miest a obcí, VÚC, školstvo, zdravotníctvo, sociálne veci a ďalšie).

Kľúčové projekty a riešenia

- **Vytváranie podmienok pre skvalitnenie rozhodovacích procesov verejnej správy a rozvoj procesu participatívneho plánovania** (digitalizácia služieb samosprávy, budovanie kapacít samosprávy);
- **Podpora systémových zmien** (prehodnotenie financovania samospráv vo vzťahu ku kompetenciám a prerozdeleniu daní, identifikáciu skutočných nákladov preneseného výkonu štátnej správy, posilnenie postavenia územného plánu regiónu v prípade verejnoprospešného zamerania projektu).

Identifikovaná investičná potreba: 1,3 mil. EUR

C.5.3 Okres Pezinok

C.5.3.1 Priorita 1 Udržateľná mobilita

Kľúčové problémy a výzvy

- Nevyhovujúca deľba dopravnej práce – individuálna automobilová doprava: verejná osobná doprava (73 : 27);
- Zvyšujúci sa podiel individuálnej automobilovej dopravy;
- Nadmerné zaťaženie ciest smerujúcich do centra Bratislavy, najmä počas dopravnej špičky a neustále zvyšovanie intenzity dopravy na dopravných vstupoch do Bratislavy;
- Nevyhovujúci technický stav niektorých ciest II. a III. triedy a niektorých mostov;
- Chýbajúce cestné obchvaty miest a obcí s najväčšou intenzitou dopravy (Pezinok, Modra, Svätý Jur, Vínosady, Dubová, Častá Dolná);
- Kolízne body na vstupoch do obcí;
- Nedobudovaná infraštruktúra pre peších (najmä v nových lokalitách);
- Nevyriešená statická doprava na území miest Pezinok a Modra, nízky počet parkovísk P+R / B+R / K+R;
- Nedostatočne rozvinutá sieť cyklistických trás;
- Slabšia atraktivita verejnej dopravy (o. i. odlišné označovanie liniek verejnej dopravy v rôznych zdrojoch, neprehľadnosť cestovných poriadkov, slabá koordinácia medzi MHD a PAD, absencia preferencie vozidiel MHD a PAD).

Kľúčové projekty a riešenia

- **Modernizácia a skapacitnenie koľajovej dopravy na trati 120 (smer Pezinok)** (zmena zabezpečovacieho zariadenia; zvyšovanie kapacity formou budovania nových koľají, TIOP Báhoň, TIOP Pezinok-Grinava);
- **Zabezpečenie plynulosti a odstránenie kolíznych bodov v cestnej doprave na území okresu** (skapacitnenie diaľnice D1, modernizácia úsekov ciest, rekonštrukcia mostov, preložka cesty II/502 [vybudovanie cestného obchvatu Pezinka a Modry]);
- **Budovanie cyklo dopravných prepojení vrátane doplnkovej vybavenosti pre cyklistov** (najmä bezpečné odstavné zariadenia pre bicykle) s dôrazom na budovanie segregovaných cyklotrás;
- **Zahustenie spojov IDS BK a zastávok a modernizácia autobusových prestupných terminálov** (Modra).

Identifikovaná investičná potreba: 427 mil. EUR

C.5.3.2 Priorita 2 Kvalitné a udržateľné životné prostredie

Kľúčové problémy a výzvy

- Negatívne dôsledky klimatických zmien (ohrozenie územia povodňami a privalovými dažďami; otepľovanie, sucho, časté a intenzívne zmeny počasia)
- Rastúca miera urbanizácie a z toho vyplývajúci tlak na prírodné územia (znečistenie vody, pôdy, ovzdušia);
- Nedostatočná sieť a kapacita verejnej kanalizačnej siete; nedostatočná kapacita ČOV;
- Veľké množstvo nelegálnych skládok odpadu a environmentálnych záťaží na území regiónu;
- Vysoká energetická náročnosť budov (najmä vo vlastníctve verejnej správy);
- Vysoká produkcia komunálneho odpadu na obyvateľa; vysoká miera skládkovania, nedostatočná miera separácie a zhodnocovania odpadov
- Znečistenie ovzdušia z dopravy a stavebnej/priemyselnej činnosti;
- Klesajúci význam poľnohospodárstva;
- Pokles výmery viníc a zvyšovanie výmery zanedbaných viníc spôsobené najmä nejasnými majetkovými vzťahmi.

Kľúčové projekty a riešenia

- **Ochrana povrchových a podzemných vôd** (budovanie verejnej kanalizácie vrátane ČOV);
- **Adaptačné a mitigačné opatrenia zamerané na zmenu klímy, udržateľné využívanie lesov a protipovodňová ochrana a podpora biodiverzity** (koncepčná výsadba stromov a zelene, realizácia vodozádržných opatrení, realizácia zelených striech, protipovodňové opatrenia, obnova lesných porastov);
- **Zvyšovanie energetickej efektívnosti budov a podpora prechodu na nízkouhlíkové hospodárstvo** (zvyšovanie energetickej efektívnosti budov v majetku samospráv s dôrazom na využitie obnoviteľných zdrojov energie, energeticky efektívne verejné osvetlenie, podpora budovania OZE, rekonštrukcia zdrojov tepla);
- **Dekontaminácia a odstraňovanie environmentálnych záťaží** (Pezinok);

- **Budovanie a modernizácia infraštruktúry odpadového hospodárstva** (zberné dvory a zberné miesta, kapacitné kontajnery; podpora kompostovania, podpora energetického zhodnocovania odpadov);
- **Podpora poľnohospodárstva a rozvoj vidieka** (obnova a zachovanie vinohradov a tradičných odrôd ovocných stromov [obnova ovocných alejí], podpora miestnych výrobcov v oblasti poľnohospodárstva, organizácia podujatí na podporu lokálnych producentov, spracovania krajinnoekologických plánov a aktualizácie MÚSES regionálneho charakteru, prípadne niekoľkých mikroregiónov).

Identifikovaná investičná potreba: 79,2 mil. EUR

C.5.3.3 *Priorita 3 Moderné školstvo, vzdelávanie a šport a kvalitná veda, výskum a inovácie*

Kľúčové problémy a výzvy

- Nedostatočná kapacita škôl (MŠ, ZŠ) a školských zariadení (ZUŠ, CVČ) na území regiónu;
- Slabé prepojenie systému vzdelávania s potrebami praxe a trhu práce v regióne, chýbajúci absolventi najmä v technických a prírodovedných odboroch;
- Nízka inovačná aktivita MSP a nižší prílev priamych zahraničných investícií výskumného a inovačného charakteru s vysokou pridanou hodnotou;
- Nízky záujem o celoživotné vzdelávanie a rozširovanie zručností;
- Nedostatok a nízka úroveň športovísk a zariadení pre voľnočasové aktivity.

Kľúčové projekty a riešenia

- **Rozširovanie a rozvoj kapacít MŠ v rámci existujúcich objektov a budovanie nových zariadení MŠ** (v súlade s konceptom budovania SMART škôl na území BSK);
- **Rozširovanie a rozvoj kapacít ZŠ v rámci existujúcich objektov v súlade s konceptom budovania SMART škôl na území BSK** (najmä na území mesta Modra, Pezinok a na území obce Dubová, Častá, Limbach, Šenkvice, Vinosady);
- **Budovanie nových zariadení ZŠ v súlade s konceptom budovania SMART škôl** (najmä na území mesta Pezinok a obce Viničné a Slovenský Grob);
- **Podpora inkluzívneho vzdelávania na všetkých úrovniach vzdelávacieho systému;**
- **Optimalizácia štruktúry študijných odborov na stredných školách vrátane modernizácie ich infraštruktúry a vybavenia v súlade s princípmi konceptu SMART škôl** (zavádzanie nových ŠO, rozširovanie duálneho vzdelávania, podpora špecializácie gymnázií, budovanie odborných a jazykových učební, modernizácia MTV);
- **Budovanie a modernizácia športovísk a priestorov pre voľnočasové aktivity, vrátane CVČ a ZUŠ;**
- **Modernizácia vzdelávacej a inej infraštruktúry vysokých škôl vrátane ich vybavenia v súlade s princípmi konceptu SMART škôl (zelené, digitálne, inkluzívne opatrenia a opatrenia zamerané na otvorenosť a využiteľnosť areálov)** (vzdelávacie centrum Modra-Harmónia).

Identifikovaná investičná potreba: 125 mil. EUR

C.5.3.4 *Priorita 4 Udržateľný turizmus a rozmanitá kultúra*

Kľúčové problémy a výzvy

- Málo využívané územie na pobyty dlhodobého charakteru;
- Nenaplnený turistický potenciál Malých Karpát, chýbajúce zážitkové atrakcie, nedobudovaná infraštruktúra
- Nastavenie verejnej dopravy prednostne na prepravu osôb do/zo zamestnania, menej vyhovujúce potrebám CR a voľnočasovým aktivitám; nedostatočne rozvinutá sieť cyklistických chodníkov a cykloturistických trás mimo horských častí regiónu;
- Slabé prepojenie kultúrneho turizmu a vinárskeho turizmu, resp. agroturizmu,
- Nízka miera spolupráce medzi aktérmi cestovného ruchu, malá úroveň profesionalizácie, nízka kvalita služieb
- Zlý stav viacerých národných kultúrnych pamiatok, ich obmedzené využitie pre potreby domácich i návštevníkov, nedobudovaná infraštruktúra;
- Modernizačný dlh kultúrnych inštitúcií, chýbajúca infraštruktúra pre kultúrno-kreatívny priemysel.

Kľúčové projekty a riešenia

- **Rozvoj prírodného turizmu a vidieckeho turizmu** (budovanie náučných chodníkov a turistických trás, podpora vínneho a vinohradníckeho turizmu, rozvoj pamiatok spojených s historickými komunitami huncokárov a habánov);
- **Rozvoj Geoparku Malé Karpaty;**
- **Obnova národných kultúrnych pamiatok vrátane ich zatraktívnenia a komplexného využitia, budovanie doplnkovej infraštruktúry** (Modra, Pezinok, Svätý Jur, Doľany, Hrad Červený Kameň a ďalšie);
- **Podpora inovatívnej turistickej ponuky** (sieťovanie aktérov v oblasti turizmu, marketing, podpora tvorby unikátnych produktov v nadväznosti na viacdenný turizmus);
- **Podpora vzniku kreatívnych centier, modernizácia kultúrnych inštitúcií**
- **Rozvoj udržateľnej mobility v cestovnom ruchu** (budovanie rekreačných cyklociest a cyklochodníkov, úprava grafikonov verejnej dopravy, podpora špecifických turistických dopravných projektov);
- **Profesionalizácia ľudských zdrojov v cestovnom ruchu a kultúre** (zvyšovanie kvalifikácie pracovníkov v týchto oblastiach, podpora odborného vzdelávania predovšetkým na úrovni stredného školstva).

Identifikovaná investičná potreba: 31 mil. EUR

C.5.3.5 Priorita 5 Kvalitná a dostupná zdravotná starostlivosť

Kľúčové problémy a výzvy

- Nepriaznivý demografický vývoj – starnutie obyvateľstva, rastúci počet ľudí v dôchodkovom veku;
- Nedostatok štátnych ambulancií pre deti/dorast/dospelých;
- Vysoký vek všeobecných lekárov a pediátrov;
- Nedostatok ľudských zdrojov v zdravotníckych službách;
- Problém s dostupnosťou ambulantnej starostlivosti na území regiónu;
- Využitie sociálnych, zdravotníckych kapacít a potenciálu turizmu v nadväznosti na striebornú ekonomiku.

Kľúčové projekty a riešenia

- **Budovanie nových a nadstavba, prístavba a modernizácia existujúcich zdravotných stredísk a ambulancií;**
- **Finančná podpora pre zriaďovanie ambulancií, organizačná podpora pre zriaďovanie ambulancií** (podpora združených praxí);
- **Informačné, propagačné a rezidenčné programy pre absolventov na zdravotníckych školách a univerzitách.**

Identifikovaná investičná potreba: 2,4 mil. EUR

C.5.3.6 Priorita 6 Podpora sociálnej inklúzie a dostupná sociálna starostlivosť

Kľúčové problémy a výzvy

- Obmedzenie zvyšovania kvality sociálnych služieb vzhľadom z dôvodu veľkokapacitnosti zariadení sociálnych služieb;
- Nedostatočná podpora vzniku a udržateľnosti komunitných sociálnych (a špecializovaných) služieb, a tiež služieb poskytovaných terénnou a ambulatnou formou;
- Nedostatok ľudských zdrojov pracujúcich v zariadeniach sociálnych služieb;
- Limitované možnosti zamestnania ŤZP a nedostatok aktívnych foriem začleňovania (pracovné príležitosti) ľudí bez domova, či z vylúčených lokalít;
- Nedostatok cenovo dostupného bývania, ktorý pociťuje najmä početná skupina nízkopríjmových pracujúcich s vysokými životnými nákladmi (pracujúca chudoba) a zadlženosťou;
- Nedostatočné kapacity zariadení na podporu zosúladzovania rodinného života a pracovného života prostredníctvom zariadení starostlivosti od detí do 3 rokov veku.

Kľúčové projekty a riešenia

- Deinštitucionalizácia a transformácia zariadení (DSS pre dospelých Báhoň, príp. ďalšie);
- Zvyšovanie kapacít komunitných zariadení sociálnych služieb (vrátane špecializovaných) a rozširovanie terénnych a ambulantných služieb;
- Zvyšovanie atraktivity zamestnania v oblasti sociálnych služieb (tvorba benefitov pre zamestnancov zariadení sociálnych služieb [ubytovanie, vyššie odmeňovanie, celoživotné vzdelávanie]);
- Podpora sociálneho podnikania (napr. Pezinok – Glejovka)
- Výstavba a modernizácia nájomných bytov;
- Zvyšovanie kapacít zariadení starostlivosti o deti do 3 rokov veku (jasle).

Identifikovaná investičná potreba: 46,5 mil. EUR

C.5.3.7 *Priorita 7 Moderná technická infraštruktúra a účinná bezpečnosť obyvateľov*

Kľúčové problémy a výzvy

- Na území kraja je evidovaných najviac trestných činov v rámci SR;
- Modernizačný dlh budov (vo vlastníctve miest a obcí);
- Zavádzanie a modernizácia kamerových systémov za účelom zvýšenia bezpečnosti;
- Zavádzanie inteligentných riešení pre verejnú správu a samosprávu (Smart cities, Smart regions);
- Znižovanie energetickej náročnosti jednotlivých odvetví;
- Nedostatočné kapacity cintorínov;
- Rozširovanie pokrytia siete 5G;
- Podpora infraštruktúry pre rozvoj elektromobility;
- Budovanie novej technickej infraštruktúry pri rozširovaní obcí.

Kľúčové projekty a riešenia

- **Modernizácia technickej infraštruktúry** (budovanie a modernizácia kamerových systémov, modernizácia IKT vybavenia pre zabezpečenie elektronických služieb, SMART systémy a rozhlas, doplnková technická infraštruktúra [napr. bezpečné uzamykateľné cykloprístrešky]);
- **Moderná infraštruktúra v oblasti energetiky** (zariadení pre distribúciu plynu, zariadení pre distribúciu elektriny a zariadení ropovodov a produktovodov, prípojky nabíjajúcich staníc pre elektromobily do elektrickej siete);
- **Systémové riešenia na budovanie spoločných kolektorov technickej infraštruktúry** za účelom združenia rozvodov TI, jednoduchšej údržby a uvoľnenia verejných priestorov od zaťaženia sieťami.

Identifikovaná investičná potreba: 15 mil. EUR

C.5.3.8 *Priorita 8 Efektívne financovanie a komplexný rozvoj regiónu*

Kľúčové problémy a výzvy

- Negatívne efekty suburbanizácie najmä v regionálnych rozvojových póloch mesta Bratislavy ako jeden dôsledok absencie koordinovaného a integrovaného územného rozvoja miest a obcí na území kraja, budovanie monofunkčných obytných suburbií v okolitých sídlach mimo Bratislavy bez potrebnej vybavenosti;
- Chýba pružné zabezpečenie súladu územnoplánovacích dokumentácií obcí a miest s územným plánom regiónu, pre umožnenie vydávania rozhodnutí stavebných úradov;
- Zvýšenie miery participácie pri správe vecí verejných;
- Digitalizácia verejných služieb;
- Budovanie kapacít verejnej správy pre efektívnejší manažment služieb a lepšie rozhodovanie o veciach verejných;
- Úprava financovania a kompetencií samosprávy pre efektívnejšie riadenie verejných vecí (financovanie miest a obcí, VÚC, školstvo, zdravotníctvo, sociálne veci a ďalšie).

Kľúčové projekty a riešenia

- **Vytváranie podmienok pre skvalitnenie rozhodovacích procesov verejnej správy a rozvoj procesu participatívneho plánovania** (digitalizácia služieb samosprávy, budovanie kapacít samosprávy);
- **Podpora systémových zmien** (prehodnotenie financovania samospráv vo vzťahu ku kompetenciám a prerozdeleniu daní, identifikáciu skutočných nákladov preneseného výkonu štátnej, posilnenie postavenia územného plánu regiónu v prípade verejnoprospešného zamerania projektu).

Identifikovaná investičná potreba: 3,6 mil. EUR

C.5.4 Okres Senec

C.5.4.1 Priorita 1 Udržateľná mobilita

Kľúčové problémy a výzvy

- Nevyhovujúca deľba dopravnej práce – individuálna automobilová doprava: verejná osobná doprava (73 : 27);
- Zvyšujúci sa podiel individuálnej automobilovej dopravy;
- Nadmerné zaťaženie ciest smerujúcich do centra Bratislavy, najmä počas dopravnej špičky a neustále zvyšovanie intenzity dopravy na dopravných vstupoch do Bratislavy;
- Nevyhovujúci technický stav ciest I. triedy a niektorých mostov;
- Absencia mimoúrovňových križovaní železnice s cestnými komunikáciami;
- Kolízne body na vstupoch do obcí;
- Nedobudovaná infraštruktúra pre peších (najmä v nových lokalitách);
- Nevyriešená statická doprava na území mesta Senec, nízky počet parkovísk P+R / B+R / K+R;
- Nedostatočne rozvinutá sieť cyklistických trás;
- Slabšia atraktivita verejnej dopravy (o. i. odlišné označovanie liniek verejnej dopravy v rôznych zdrojoch, neprehľadnosť cestovných poriadkov, slabá koordinácia medzi MHD a PAD, absencia preferencie vozidiel MHD a PAD).

Kľúčové projekty a riešenia

- **Modernizácia a skapacitnenie koľajovej dopravy na tratiach 130 (smer Senec) a 131 (smer Dunajská Streda)** vrátane bezkolíznych prepojení (podjazdy) a budovania TIOPop Veľký Biel, Miloslavov, Ivanka pri Dunaji, Nové Košariská a rekonštrukcia železničnej stanice Senec;
- **Zabezpečenie plynulosti a odstránenie kolíznych bodov v cestnej doprave na území okresu** (skapacitnenie diaľnice D1, skapacitnenie cesty I/61);
- **Budovanie cyklo dopravných prepojení vrátane doplnkovej vybavenosti** (najmä bezpečné odstavné zariadenia pre bicykle) **pre cyklistov s dôrazom na budovanie segregovaných cyklotrás;**
- **Prestupný terminál Bernolákovo;**
- **Zahustenie spojov IDS BK a modernizácia zastávok;**
- **Rozvoj ostatných druhov dopravy.**

Identifikovaná investičná potreba: 879 mil. EUR

C.5.4.2 Priorita 2 Kvalitné a udržateľné životné prostredie

Kľúčové problémy a výzvy

- Negatívne dôsledky klimatických zmien (ohrozenie územia povodňami a privalovými dažďami; otepľovanie, erózia pôdy)
- Rastúca miera urbanizácie a z toho vyplývajúci tlak na prírodné územia (znečistenie vody, pôdy, ovzdušia);
- Nedostatočná sieť a kapacita verejnej kanalizačnej siete; nedostatočná kapacita ČOV (Chránená vodohospodárska oblasť Žitný ostrov)
- Veľké množstvo nelegálnych skládok odpadu a environmentálnych záťaží na území regiónu (skládka na území mesta Senec);
- Vysoká energetická náročnosť budov (najmä vo vlastníctve verejnej správy);
- Vysoká produkcia komunálneho odpadu na obyvateľa; vysoká miera skládkovania, nedostatočná miera separácie a zhodnocovania odpadov
- Strata vzácnych ekosystémov vyskytujúcich sa na území kraja;
- Znečistenie ovzdušia z dopravy a stavebnej/priemyselnej činnosti;
- Klesajúci význam poľnohospodárstva (významné kvalitné poľnohospodárske pôdy na území okresu).

Kľúčové projekty a riešenia

- **Ochrana povrchových a podzemných vôd** (budovanie verejnej kanalizácie vrátane ČOV najmä obce na území Chránenej vodohospodárskej oblasti Žitný ostrov);
- **Adaptačné a mitigačné opatrenia zamerané na zmenu klímy, udržateľné využívanie lesov a protipovodňová ochrana a podpora biodiverzity** (konceptná výsadba stromov a zelene, realizácia vodozádržných opatrení, realizácia zelených striech, protipovodňové opatrenia, obnova lesných porastov);

- **Zvyšovanie energetickej efektívnosti budov a podpora prechodu na nízkouhlíkové hospodárstvo** (zvyšovanie energetickej efektívnosti budov v majetku samospráv s dôrazom na využitie obnoviteľných zdrojov energie, energeticke efektívne verejné osvetlenie, podpora budovania OZE, rekonštrukcia zdrojov tepla);
- **Dekontaminácia a odstraňovanie environmentálnych záťaží;**
- **Systémové riešenie organizácie zberu odpadu na území okresu;**
- **Budovanie a modernizácia infraštruktúry odpadového hospodárstva** (zberné dvory a zberné miesta, kapacitné kontajnery; podpora kompostovania, podpora energetického zhodnocovania odpadov);
- **Podpora poľnohospodárstva a rozvoj vidieka** (obnova a zachovanie vinohradov a tradičných odrôd ovocných stromov, podpora miestnych výrobcov v oblasti poľnohospodárstva, organizácia podujatí na podporu lokálnych producentov).

Identifikovaná investičná potreba: 167 mil. EUR

C.5.4.3 *Priorita 3 Moderné školstvo, vzdelávanie a šport a kvalitná veda, výskum a inovácie*

Kľúčové problémy a výzvy

- Nedostatočná kapacita škôl (MŠ, ZŠ) a školských zariadení (ZUŠ, CVČ) na území regiónu;
- Slabé prepojenie systému vzdelávania s potrebami praxe a trhu práce v regióne, chýbajúci absolventi najmä v technických a prírodovedných odboroch;
- Nízka inovačná aktivita MSP a nižší prílev priamych zahraničných investícií výskumného a inovačného charakteru s vysokou pridanou hodnotou;
- Nízky záujem o celoživotné vzdelávanie a rozširovanie zručností;
- Nedostatok a nízka úroveň športovísk a zariadení pre voľnočasové aktivity.

Kľúčové projekty a riešenia

- **Rozširovanie a rozvoj kapacít MŠ v rámci existujúcich objektov a budovanie nových zariadení MŠ** (v súlade s konceptom budovania SMART škôl na území BSK);
- **Rozširovanie a rozvoj kapacít ZŠ v rámci existujúcich objektov v súlade s konceptom budovania SMART škôl na území BSK** (najmä na území mesta Senec a obce Bernolákovo, Hamuliakovo, Chorvátsky Grob, Kostolná pri Dunaji, Tomášov);
- **Budovanie nových zariadení ZŠ v súlade s konceptom budovania SMART škôl** (najmä na území mesta Senec a na území obce Dunajská Lužná, Hamuliakovo, Zálesie, Hrubá Borša, Chorvátsky Grob);
- **Podpora inkluzívneho vzdelávania na všetkých úrovniach vzdelávacieho systému;**
- **Optimalizácia štruktúry študijných odborov na stredných školách vrátane modernizácie ich infraštruktúry a vybavenia v súlade s princípmi konceptu SMART škôl** (zavádzanie nových ŠO, rozširovanie duálneho vzdelávania, podpora špecializácie gymnázií, budovanie odborných a jazykových učební, modernizácia MTV);
- **Tvorba a zavádzanie inovatívnych foriem vzdelávania v oblasti prírodných a technických vied na všetkých úrovniach vzdelávacieho systému, popularizácia STEM odborov;**
- **Budovanie a modernizácia športovísk a voľnočasových atrakcií.**

Identifikovaná investičná potreba: 152 mil. EUR

C.5.4.4 *Priorita 4 Udržateľný turizmus a rozmanitá kultúra*

Kľúčové problémy a výzvy

- Zastaralá alebo nedobudovaná infraštruktúra spojená s rekreáciou pri vode (Senecké jazerá, Košariská, prírodné kúpaliská a štrkoviská);
- Nedostatočné využitie potenciálu Malého Dunaja pre rozvoj vodáckeho turizmu;
- Slabo rozvinutý vidiecky turizmus, gastroturizmus a agroturizmus;
- Nastavenie verejnej dopravy prednostne na prepravu osôb do/zo zamestnania, menej vyhovujúce potrebám CR a voľnočasovým aktivitám; slabo rozvinutá sieť cyklistických chodníkov a cykloturistických trás;
- Nízka miera spolupráce medzi aktérmi cestovného ruchu, malá úroveň profesionalizácie, nízka kvalita služieb
- Zlý stav viacerých národných kultúrnych pamiatok, nedobudovaná infraštruktúra historických kaštieľov a ich parkov, hradov, sakrálnych objektov;
- Modernizačný dlh kultúrnych inštitúcií, chýbajúca infraštruktúra pre kultúrno-kreatívny priemysel.

Kľúčové projekty a riešenia

- **Budovanie a modernizácia infraštruktúry turizmu pri vode** (modernizácia infraštruktúry Seneckých jazier, rozvoj vodáckeho a výletného turizmu na rieke Malý Dunaj, dobudovanie infraštruktúry súvisiacej s rekreáciou pri vode vrátane prírodných kúpalísk a štrkovísk, podpora wellnes turizmu);
- **Rozvoj projektu Danube Islands – Dunajské ostrovy;**
- **Rozvoj turizmu v prírode a turizmu na vidieku** (podpora tvorby produktov spojených so zážitkovými aktivitami, včelársky skanzen v Kráľovej pri Senci, lokálne farmy a ranče ako turistické atrakcie);
- **Rozvoj udržateľnej mobility v cestovnom ruchu** (budovanie rekreačných cyklociest a cyklochodníkov, prepájanie cykloturizmu s vodáckym turizmom, podpora špecifických turistických dopravných projektov, úprava grafikonov verejnej dopravy);
- **Obnova národných kultúrnych pamiatok vrátane ich zatraktívnenia a komplexného využitia, budovanie doplnkovej infraštruktúry** (Kaštieľ a park Malinovo, Synagóga Senec, Hrad Čeklís a ďalšie);
- **Podpora vzniku kreatívnych centier, modernizácia kultúrnych inštitúcií;**
- **Profesionalizácia ľudských zdrojov v cestovnom ruchu a kultúre** (zvyšovanie kvalifikácie pracovníkov v týchto oblastiach, podpora odborného vzdelávania predovšetkým na úrovni stredného školstva).

Identifikovaná investičná potreba: 50,2 mil. EUR

C.5.4.5 Priorita 5 Kvalitná a dostupná zdravotná starostlivosť

Kľúčové problémy a výzvy

- Nepriaznivý demografický vývoj – starnutie obyvateľstva, rastúci počet ľudí v dôchodkovom veku;
- Nedostatok štátnych ambulancií pre deti/dorast/dospelých;
- Vysoký vek všeobecných lekárov a pediatrov;
- Nedostatok zamestnancov v zdravotníckych službách;
- Problém s dostupnosťou ambulantnej starostlivosti na území regiónu;
- Využitie sociálnych, zdravotníckych kapacít a potenciálu turizmu v nadväznosti na striebornú ekonomiku.

Kľúčové projekty a riešenia

- **Modernizácia, rozšírenie polikliniky na území mesta Senec;**
- **Budovanie nových a nadstavba, prístavba a modernizácia existujúcich zdravotných stredísk a ambulancií;**
- **Finančná podpora pre zriaďovanie ambulancií, organizačná podpora pre zriaďovanie ambulancií** (podpora združených praxí);
- **Informačné, propagačné a rezidenčné programy pre absolventov na zdravotníckych školách a univerzitách.**

Identifikovaná investičná potreba: 12,6 mil. EUR

C.5.4.6 Priorita 6 Podpora sociálnej inklúzie a dostupná sociálna starostlivosť

Kľúčové problémy a výzvy

- Nedostatočná podpora vzniku a udržateľnosti komunitných sociálnych (a špecializovaných) služieb, a tiež služieb poskytovaných terénou a ambulantnou formou;
- Nedostatok ľudských zdrojov pracujúcich v zariadeniach sociálnych služieb;
- Limitované možnosti zamestnania ŤZP
- Nedostatok cenovo dostupného bývania, ktorý pociťuje najmä početná skupina nízkopríjmových pracujúcich s vysokými životnými nákladmi (pracujúca chudoba) a zadlženosťou;
- Nedostatočné kapacity zariadení na podporu zosúladzovania rodinného života a pracovného života prostredníctvom zariadení starostlivosti od detí do 3 rokov veku.

Kľúčové projekty a riešenia

- Zvyšovanie kapacít komunitných zariadení sociálnych služieb (vrátane špecializovaných) a rozširovanie terénnych a ambulancných služieb;
- Zvyšovanie atraktivity zamestnania v oblasti sociálnych služieb (tvorba benefitov pre zamestnancov zariadení sociálnych služieb [ubytovanie, vyššie odmeňovanie, celoživotné vzdelávanie]);
- Podpora sociálneho podnikania;
- Výstavba a modernizácia nájomných bytov;
- Zvyšovanie kapacít v zariadeniach sociálnych služieb poskytujúcich špecializované služby;
- Zvyšovanie kapacít zariadení starostlivosti o deti do 3 rokov veku (jasle).

Identifikovaná investičná potreba: 21,4 mil. EUR

C.5.4.7 Priorita 7 Moderná technická infraštruktúra a účinná bezpečnosť obyvateľov

Kľúčové problémy a výzvy

- Na území kraja je evidovaných najviac trestných činov v rámci SR;
- Modernizačný dlh budov (vo vlastníctve miest a obcí);
- Zavádzanie a modernizácia kamerových systémov za účelom zvýšenia bezpečnosti;
- Zavádzanie inteligentných riešení pre verejnú správu a samosprávu (Smart cities, Smart regions);
- Znižovanie energetickej náročnosti jednotlivých odvetví;
- Nedostatočné kapacity cintorínov;
- Rozširovanie pokrytia siete 5G;
- Podpora infraštruktúry pre rozvoj elektromobility;
- Budovanie novej technickej infraštruktúry pri rozširovaní obcí.

Kľúčové projekty a riešenia

- **Modernizácia technickej infraštruktúry** (budovanie a modernizácia kamerových systémov, modernizácia IKT vybavenia pre zabezpečenie elektronických služieb, SMART systémy a rozhlas, doplnková technická infraštruktúra [napr. bezpečné uzamykateľné cykloprístrešky]);
- **Moderná infraštruktúra v oblasti energetiky** (zariadení pre distribúciu plynu, zariadení pre distribúciu elektriny a zariadení ropovodov a produktovodov, prípojky nabíjajúcich staníc pre elektromobily do elektrickej siete);
- **Systémové riešenia na budovanie spoločných kolektorov technickej infraštruktúry** za účelom združenia rozvodov TI, jednoduchšej údržby a uvoľnenia verejných priestorov od zaťaženia sieťami.

Identifikovaná investičná potreba: 19,6 mil. EUR

C.5.4.8 Priorita 8 Efektívne financovanie a komplexný rozvoj regiónu

Kľúčové problémy a výzvy

- Negatívne efekty suburbanizácie najmä v regionálnych rozvojových póloch mesta Bratislavy ako jeden dôsledok absencie koordinovaného a integrovaného územného rozvoja miest a obcí na území kraja, budovanie monofunkčných obytných suburbií v okolitých sídlach mimo Bratislavy bez potrebnej vybavenosti;
- Chýba pružné zabezpečenie súladu územnoplánovacích dokumentácií obcí a miest s územným plánom regiónu, pre umožnenie vydávania rozhodnutí stavebných úradov;
- Zvýšenie miery participácie pri správe vecí verejných;
- Digitalizácia verejných služieb;
- Budovanie kapacít verejnej správy pre efektívnejší manažment služieb a lepšie rozhodovanie o veciach verejných;
- Úprava financovania a kompetencií samosprávy pre efektívnejšie riadenie verejných vecí (financovanie miest a obcí, VÚC, školstvo, zdravotníctvo, sociálne veci a ďalšie).

Kľúčové projekty a riešenia

- **Vytváranie podmienok pre skvalitnenie rozhodovacích procesov verejnej správy a rozvoj procesu participatívneho plánovania** (digitalizácia služieb samosprávy, budovanie kapacít samosprávy);
- **Podpora systémových zmien** (prehodnotenie financovania samospráv vo vzťahu ku kompetenciám a prerozdeleniu daní, identifikáciu skutočných nákladov preneseného výkonu štátnej správy, posilnenie postavenia územného plánu regiónu v prípade verejnoprospešného zamerania projektu).

Identifikovaná investičná potreba: 1 mil. EUR

C.6 Prílohy

C.6.1 Zdôvodnenie výberu cieľov a identifikácia kľúčových problémov a výziev

Uvedený text bol zostavený na základe výsledkov analytickej časti prác a výsledkov pracovných stretnutí so zástupcami socioekonomických partnerov a zároveň zohľadňuje aj prípadné úpravy, ktoré vznikli počas osobných moderovaných rozhovorov. Prehľad najväčších problémov, výziev je štruktúrované rozdelený podľa jednotlivých priorit definovaných v rámci rozvojovej stratégie kraja.

C.6.1.1 Kľúčové problémy a výzvy v oblasti Udržateľná mobilita

- **Dobudovanie chýbajúcich úsekov diaľničnej siete** (diaľničná križovatka D2 Rohožník, D2 Studienka, vybudovanie mimoúrovňovej križovatky Triblavina na D1, vybudovanie rýchlostnej cesty R7 v úseku Bajkalská – hranica kraja BSK – Hubice, rozšírenie diaľnice D1 v úseku Vajnory – Senec – východ, rozšírenie diaľnice D2 Lamač – Stupava, D2 Križovatka Čunovo, D4 Devínska Nová Ves – štátna hranica SR/RR, Diaľnica D4 Bratislava, Rača - Záhorská Bystrica);
- **Chýbajúce obchvaty okresných miest** (Pezinok-Modra, Senec, Malacky-južný obchvat, Stupava);
- **Rekonštrukcie komunikácií I. II. a III. triedy** (cesta II/502, cesta II/503, vybudovanie novej regionálnej cesty – napojenie na križovatku Triblavina – Chorvátsky Grob [Teplý prameň], cesta I/61 Bratislava – Senec, skapacitnenie);
- **Systém statickej dopravy-parkovacie/garážové domy a záchytné parkoviská** (Bratislava, sídla okresov, ostatné mestá a obce v nadväznosti na železničnú, prípadne autobusovú dopravu);
- **Hľadanie riešenia Investičného dlhu na úrovni miestnych komunikácií;**
- **Rekonštrukcia a rozširovanie miestnych komunikácií na území hl. m. SR Bratislavy** (predĺženie Eisnerovej ulice, rozšírenie Harmincovej ulice, modernizácia cesty I. triedy I/63 [Gagarinova] v úseku Bajkalská - ul. Svornosti, predĺženie Galvaniho ulice, rozšírenie cesty II/505 v DNV);
- **Zvýšenie kapacity prepravy na železnici a modernizácia úsekov železničných tratí** (modernizácia ŽST Bratislava hl. st., modernizácia úseku Devínska Nová Ves – Bratislava-Lamač a Bratislava-Lamač - Bratislava hl. st., elektrifikácia a skapacitnenie železničnej trate na úseku Devínska Nová Ves – Marchegg, prestavba prestupového uzla Vinohrady/predmestie, skapacitnenie úseku Bratislava hl. st. - Bratislava-Nové Mesto, Bratislava-Nové Mesto – Podunajské Biskupice [skapacitnenie], Bratislava hl. stanica – Bratislava-Rača/Bratislava-Vajnory, odb. Vinohrady - Bratislava predmestie, odb. Močiar - Bratislava predmestie, Bratislava predmestie-Bratislava Filiálka (s prepojením na Nivy, resp. do Petržalky), rekonštrukcia ŽST ÚNS, Bratislava-Nové Mesto – Bratislava-Petržalka, skapacitnenie úseku Petržalka – hranice AT, Bratislava-Petržalka – Rusovce – Rajka, napojenie letiska M.R. Štefánika novým traťovým úsekom, modernizácia železničnej trate 110 Devínska Nová Ves – Kúty, zvýšenie priepustnosti na trati 120 Bratislava - Rača – Trnava, modernizácia železničnej trate 130 BA – Senec – Galanta – Nové Zámky – Štúrovo, modernizácia trate Podunajské Biskupice – Kvetoslavov – Dunajská Streda);
- **Budovanie terminálov integrovanej dopravy (TIOP)** (ŽSR v spolupráci s obcami a mestami);
- **Rozvoj koľajovej dopravy na území hl. m. SR Bratislavy** (modernizácia električkových tratí - Ružinovská radiála, Vajnorská radiála, Račianska radiála, predĺženie električkovej trate na juh Petržalky [Bosákova – Janíkov Dvor], predĺženie električkovej trate zo zastávky Chlumeckého po TIOP Ružinov, predĺženie električkovej trate z Dúbravky-Pri križi k TIOP Lamačská brána, vybudovanie električkovej trate v úseku Šafárikovo námestie - Pribinova - Košická – Saleziáni, predĺženie električkovej trate z Košickej [Električková trať Pribinova] do Podunajských Biskupíc);
- **Modernizácia vozového parku DPB** (nízkopodlažné električky pre MHD v Bratislave, veľkokapacitné a hybridné trolejbusy pre MHD v Bratislave);
- **Ďalší rozvoj integrovaného systému dopravy** (kvalitatívny aj územný [smerom do Trnavského kraja]) a budovanie autobusových/prestupných terminálov (modernizácia prestupného uzla Patrónka; Račianske mýto, centrum mobility, podpora elektromobility);
- **Výstavba hlavných (segregovaných) cyklo dopravných trás prioritne v intravilánoch miest a ich priamom spojení s okolitými obcami;**
- **Zriadenie služby zdieľaných bicyklov v ostatných mestách územia kraja a jej integrácia do IDS;**
- **Rozvoj ďalších druhov dopravy** (vodná, letecká, kombinovaná).

K hlavným problémom, resp. výzvam, na ktoré treba v rámci rozvoja dopravy prihliadať patria najmä:

Nevyhovujúca deľba prepravnej práce (v neprospech verejnej dopravy 27:73) / zaťaženie dopravy v smere do Bratislavy / Zvyšujúci sa podiel individuálnej automobilovej dopravy (vysoký počet registrovaných vozidiel na území kraja/motorizácia) / klimatická zmena (rast teploty) / rast počtu obyvateľov v okrajových častiach Bratislavy a v okolí (ročný prírastok približne 9 tis. obyvateľov, veľké rozvojové plány/development) / rozvoj tranzitu nákladnej dopravy.

C.6.1.2 *Kľúčové problémy a výzvy v oblasti Kvalitné a udržateľné životné prostredie*

- **Ochrana podzemných a povrchových zdrojov vody (najmä Žitný ostrov), environmentálne záťaže** (najmä na území hl. m. SR Bratislavy) (podpora k odstráneniu skládky CHZJD, monitoring odpadových vôd, rekultivácia uzavretých skládok odpadu, likvidácia nelegálnych skládok);
- **Dobudovanie chýbajúcej kanalizačnej siete a súvisiacej infraštruktúry (ČOV)** (niektoré obce nie sú vôbec odkanalizované-najmä na území Podunajska);
- **Dobudovanie chýbajúcej vodovodnej siete a súvisiacej infraštruktúry a modernizácia existujúcej siete** (sanácia vodovodov);
- **Podpora modernej infraštruktúry pre odpadové hospodárstvo** (budovanie zberných dvorov, separácia odpadu, polopodzemné kontajnery);
- **Energetické zhodnocovanie odpadov** (vybudovanie zariadenia na zhodnocovanie biologicky rozložiteľného komunálneho odpadu, ktorý vzniká na území mesta Bratislava [kompostáreň], riešenie problematiky aj na území mimo hl. m. SR Bratislavy);
- **Obehové hospodárstvo a predchádzanie vzniku odpadov**
- **Zvýšenie energetickej efektívnosti, podpora prechodu na nízkouhlíkové hospodárstvo a zníženie uhlíkovej stopy** (pri prevádzke budov [najmä budovy vo vlastníctve samospráv] a pri prevádzke verejného osvetlenia, podpora využívania OZE);
- **Ubúdanie lesov a bonitnej poľnohospodárskej pôdy, zmena klímy, husto zastavané územia, rast priemernej teploty** (príprava územia na dopady zmeny klímy, obnova ovocných alejí, lesné porasty a viníc)
- **Podpora revitalizácie a budovania prvkov zelenej a modrej infraštruktúry na verejných priestranstvách ako aj komplexná revitalizácia verejných priestranstiev** (rekonštrukcie a revitalizácie verejných priestorov adaptáciou urbanizovaného prostredia na zmenu klímy ako aj zavádzaním systémových prvkov znižovania znečistenia ovzdušia a hluku);
- **Vodozádržné opatrenia** a využívanie zadržanej vody; protipovodňová ochrana;
- **Revitalizácie vodných plôch;**
- **Environmentálne vzdelávanie a osвета** (budovanie ekocentier a environmetálnych centier a systematická podpora environmentálne výchovy a vzdelávania).

C.6.1.3 *Kľúčové problémy a výzvy v oblasti Moderné školstvo, vzdelávanie a šport a kvalitná veda, výskum, inovácie a umenie*

- **Rozširovanie a modernizácia školskej infraštruktúry v súlade s konceptom budovania SMART škôl na území kraja** (s ohľadom na adaptáciu na zmenu klímy, digitalizáciu, koncept otvorenej a inkluzívnej školy a komplexný rozvoj územia) (budovanie nových zariadení a rozširovanie kapacít v rámci existujúcich zariadení MŠ a ZŠ [problém dvojzmených prevádzok], obnova zastaranej infraštruktúry školských zariadení [najmä jedálne, telocvične], ale aj budovanie ZUŠ);
- **Podpora odborného vzdelávania** (nové študijné a učebné odbory zapojené do duálneho vzdelávania, osvetová činnosť na ZŠ, podpora spolupráce SŠ so zamestnávateľmi v oblasti realizácie praxe a následne úspešného zamestnania sa, vyhľadávať nových zamestnávateľov so záujmom podpory študentov pri získavaní praxe a zapojení sa do duálneho vzdelávania, podpora zavádzania špecializovaných študijných a učebných odborov [zameraných na IKT, biotechnológie, biomedicína a pokročilé materiály]);
- **Lepšie postavenie pedagogických a odborných zamestnancov škôl** (zvyšovanie finančného ohodnotenia, možnosti pre zvyšovanie kvalifikácie, ponuka dostupnejšieho bývania [nájomné bývanie]);
- **Propagácia vzdelávania na stredných školách** (osвета rodičov a žiakov, propagačné aktivity, podpora kariérového vzdelávania na ZŠ);
- **Zlepšenie spolupráce jednotlivých aktérov v oblasti výskumu, inovácií a umenia** (podpora účasti subjektov zo SR v Európskom výskumnom priestore, najmä v programe Horizon Europe);
- **Podpora transferu technológií od univerzít, vedeckých ústavov a inovatívnych MSP a posilnenie regionálnej spolupráce VŠ a univerzít** (zriadenie centra špičkového výskumu, ktorý by koncentroval najkvalitnejšie vedecké kapacity Bratislavského kraja naprieč vednými odbormi, pokrývajúc základný aj aplikovaný výskum, vznik regionálneho inovačného klastra ako platformy, vybudovanie inovačného hubu, co-workingového centra);
- **Podpora začínajúcich malým a stredným podnikom** (mikropôžičkové centrum, vzdelávacie podujatia, podnikateľský inkubátor, podpora podnikateľských zručností na stredných školách, internacionalizácia MSP, revitalizácia „brownfieldov“ [vrátane nevyužívaných objektov] na nový účel pre podnikateľov, vznik „co-workingových priestorov“);
- **Podpora rozvoja produktov v oblasti poľnohospodárskej výroby - rozvoj vidieka;**

- **Modernizácia objektov a súvisiacej infraštruktúry VŠ, univerzít a SAV** (o. i. dobudovanie výskumných infraštruktúr ACCORD a výskumné činnosti v STEM, výstavba novej budovy pre FM UK, výstavba nového archívu UK, výstavba nového pavilónu spoločenských vied-SAV, modernizácia areálu SAV na Patrónke [vedecký kampus], modernizácia materiálo-technického vybavenia);
- **Popularizácia vedy a umenia** (spolupráca s hlavným mestom SR Bratislavou a BSK) (prestavba / rekonštrukcia budovy mesta, resp. BSK pre účely umiestnenia a prevádzky Zážitkového centra vedy Aurelium, popularizácia umenia);
- **Chýbajúci absolventi niektorých odborov** (technické zameranie)-tvorba a zavádzanie inovatívnych foriem vzdelávania v oblasti prírodných a technických vied na všetkých úrovniach vzdelávacieho systému, popularizácia STEM odborov;
- **Udržanie líderstva Bratislavského kraja vo výskume a inováciách na Slovensku** a zvýšenie významnosti v medzinárodnom porovnaní (koncentrácia VaV základne na území Bratislavy);
- **Skvalitňovanie/inovovanie procesu výroby** (v podnikoch);
- **Digitalizácia podnikania;**
- **Nedostatok väčších športových areálov** (najmä Petržalka, Devínska Nová Ves, Malacky, Senec, Modra);
- **Zvýšenie zdravia obyvateľov prostredníctvom podpory športových a pohybových aktivít, rekonštrukcia a budovanie športovísk** (akvapark, kúpalisko, plaváreň, športové letisko, amfiteáter, detské ihriská, multifunkčná plocha, vonkajšia ľadová plocha, skatepark, hokejová hala, komplexná rekonštrukcia zimného štadióna V. Dzurillu);
- **Celoživotné vzdelávanie;**
- **Aktivity v oblasti športu týkajúce sa mládeže.**

C.6.1.4 *Kľúčové problémy a výzvy v oblasti Udržateľný turizmus a rozmanitá kultúra*

- **Rozšírenie ponuky udržateľnej mobility v nadväznosti na rozvoj turizmu** (Cyklovlak Záhoračik, prepojenie cyklocest cez Moravu s Malokarpatskými regiónom, Malokarpatský expres, výletné spojenia v okolí Senca a Malého Dunaja, odstavné plochy pre karavany);
- **Využitie potenciálu vodnej turistiky** (Dunaj, Malý Dunaj, Morava, prírodné vodné plochy) - skvalitnenie existujúcej a dobudovanie novej infraštruktúry nevyhnutnej pre rozvoj vodného turizmu v podmienkach BSK;
- **Zlepšenie podmienok pre rozvoj prírodného turizmu a vidieckeho turizmu v podmienkach Bratislavského kraja** (o. i. Revitalizácia náučného chodníka CHKO Dunajské luhy „Biskupické luhy“, obnova Snežienky, budovanie siete ubytovacích domčekov v korunách stromov);
- **Podpora rozvoja lokálnych produktov vidieckeho turizmu a agroturizmu - rozvoj vidieka;**
- **Obnova kultúrnych pamiatok** (vrátane NKP) a zaujímavostí vrátane doplnkovej infraštruktúry (NKP Devín; NKP kúpele Grössling, rekonštrukcia Michalskej veže, obnova kultúrnych pamiatok budov UK (Filozofická fakulta, Lekárska fakulta atď., obnova kultúrnych pamiatok NKP Horná brána a historická radnica v Modre);
- **Obnova a rozvoj kultúrnych zariadení** (trvalý depozitár pre zbierkové predmety - nová budova (BA), nová budova pre kultúru v Bratislave (nové PKO), depozitáre pre Múzeum mesta Bratislavy a Galériu mesta Bratislavy v KSP, Divadlo Aréna, Bratislavské bábkové divadlo, sprevádzkovanie Múzeum F. Kostku v Stupave, kultúrne centrum Pezinok, Modra, Malacky, Chorvátsky Grob, Ivanka pri Dunaji, rekonštrukcie kultúrnych domov);
- **Budovanie novej infraštruktúry pre zachovanie prírodného a kultúrneho dedičstva** (múzeum, centrum histórie);
- **Inovatívna ponuka informácií a cieľná propagácia nových produktov turizmu** (rozvoj siete tematických ciest zameraných na historické a technické pamätihodnosti, prírodné jedinečnosti, turistiku a golf, eko a geoturizmus [Geopark Malé Karpaty, Sanbersko-Pajštunský geopark], vínný turizmus a lokálne produkty, zriadenie a prevádzkovanie oficiálnej destinačnej karty a aplikácií umožňujúcich online rezervácie a predaj produktov);
- **Podpora kreatívneho priemyslu** (o. i. rekonštrukcia objektu Konej železnice (kreatívne centrum)-Nové Mesto, rekonštrukcia objektu Vernost - Kreatívne centrum-Nové Mesto, Centrum kreatívnej keramiky, Slovenská ľudová majolika);
- **Nižšia kvalita poskytovaných služieb v turizme**, nízka úroveň debarierizácie vo všeobecnosti - atraktivít v meste a regióne, budov, priestranstiev a pod.,
- **Podpora mestského turizmu, podpora MICE produktov;**
- **Slabé prepojenie kultúrnych a turistických aktivít so športovými aktivitami (s ohľadom na viacdnňové podujatia).**

C.6.1.5 *Kľúčové problémy a výzvy v oblasti Efektívna a dostupná zdravotná starostlivosť*

- **Zvyšujúci sa počet lekárov v seniorskom veku**
- **Nedostatok zdravotníckeho personálu (a s ňou spojená aktuálna prepracovanosť personálu v nemocniciach)**

- **Nedostatočný záujem absolventov zdravotníckych škôl a univerzít o prácu v BSK**
- **Prekážky pri prijímaní zdravotníckeho personálu zo zahraničia**
- **Nedostatočná spolupráca UNB, polikliník a poisťovní**
- **Nedostatok lekárov prvého kontaktu a odborných lekárov**
- **Nárast počtu ľudí v seniorskom veku, predlžovanie priemernej dĺžky života a s nimi spojené zvyšujúce sa požiadavky na zdravotnú a sociálnu starostlivosť**
- **Dlhé čakacie lehoty na vyšetrenia v ambulanciách**
- **Mesačný limit na počty vyšetrení v odborných ambulanciách**
- **Nerovnomerná dostupnosť k poskytovateľom zdravotnej starostlivosti**
- **Nedostatočná/nevýhovujúca infraštruktúra zariadení poskytujúcich zdravotnú starostlivosť (nemocnice, zdravotné strediská, chýbajúce komplexné zdravotné stredisko na území mesta Senec)**
- **Nedostatočná informovanosť pacientov**
- **Nedostatočná informovanosť medzi zdravotnými poisťovňami (v súvislosti s legislatívnymi obmedzeniami napr. GDPR a pod.)**
- **Nedostatočná osвета o zdravom životnom štýle**
- **Obezita u detí a mládeže**
- **Neadekvátne finančné ohodnotenie zdravotníckeho personálu**
- **Nedostatočný prístup k aktuálnym dátam (chorobnosť, demografia, geografia, rozsah zmluvných vzťahov jednotlivých poskytovateľov a poisťovní, vyťaženosť poskytovateľov a pod.)**

C.6.1.6 Kľúčové problémy a výzvy v oblasti Podpora sociálnej inklúzie a dostupná sociálna starostlivosť

- **Zlepšenie dostupnosti a kvality sociálnych služieb** (budovanie nových a zvyšovanie kapacity existujúcich zariadení [špecializované zariadenia, komunitné sociálne služby, sociálne služby pre špecifikované cieľové skupiny], podpora terénnej sociálnej starostlivosti);
- **Zmena charakteru poskytovania sociálnej služby z inštitucionalizovanej na komunitnú** (deinštitucionalizácia a transformácia);
- **Podpora rozvoja ľudských zdrojov v sociálnych službách a ich udržateľnosť** (tvorba pracovných miest a benefitov pre zamestnancov zariadení sociálnych služieb [ubytovanie, vyššie odmeňovanie, celoživotné vzdelávanie], sťažie pre budúcich zamestnancov);
- **Podpora služieb pre rodiny s deťmi** (podpora centier včasnej intervencie, podpora materských a rodinných centier, programová podpora detí a mládeže, podpora rozvoja služieb starostlivosti o dieťa do veku troch rokov [jasle], projekty zamerané na poskytovanie služieb v domácej starostlivosti [odborné ošetrovanie a liečebná rehabilitácia u pacientov a pod.]);
- **Zlepšenie dostupnosti služieb pre nízkoprijemové alebo špecifické skupiny obyvateľov** (budovanie nájomného bývania, monitoring nízkopriemových domácností);
- **Vytváranie fungujúceho organizačného prostredia pre integráciu ďalších ohrozených skupín obyvateľstva** (MRK, cudzinci, bezdomovci, drogový alebo inak závislí) (komunitné centrá);
- **Podpora sociálneho podnikania** (zriaďovanie a podpora fungovania sociálnych podnikov a chránených dielní).
- **Zrovnoprávnenie financovania verejných a neverejných poskytovateľov sociálnych služieb;**
- **Potreba legislatívnej úpravy/definície človeka bez domova;**
- **Potreba posilnenia osobnej a domácej starostlivosti (legislatívna úprava tzv. zákona o sociálnych službách);**
- **Potreba zjednotenia a zjednodušenia procesu posudkovej činnosti** (zdravotnej, sociálnej) – kompetenčne jeden úrad, v ktorom bude občan posúdený na všetky účely;
- **Potreba špecifikácie cieľovej skupiny v domovoch sociálnych služieb;**
- **Potreba prijatia zákona o dlhodobej starostlivosti** (najmä legislatívna úprava sociálno-zdravotnej služby);
- **Nevyhnutnosť trvať na univerzálnej prístupnosti** - nielen infraštruktúrnej, ale aj s ohľadom na všetky druhy znevýhodnení;
- **Potreba zvýšenia dôležitosti/výpovednej hodnoty a záväznosti komunitných plánov obcí** ako významných strategických plánovacích dokumentov.

C.6.1.7 Kľúčové problémy a výzvy v oblasti Moderná technická infraštruktúra a účinná bezpečnosť obyvateľov

- **Modernizačný dlh budov (vo vlastníctve mesta);**
- **Zavádzanie inteligentných riešení pre verejnú správu a samosprávu (Smart cities, Smart regions);**

- **Modernizácia technickej infraštruktúry (projekt obmeny aktívnych sieťových prvkov a rozšírenia mestskej optickej siete; aktualizácia a rozvoj aplikácii - kybernetická bezpečnosť);**
- **Obnova a modernizácia špecifických objektov a technického vybavenia v majetku mesta pre nekomerčné využitie (dom smútku, rozširovanie cintorínov a súvisiacej infraštruktúry, hasičská zbrojnica, obecný úrad, obecná polícia, strelnica a pod.);**
- **Lepšia ochrana osôb a majetku** (budovanie inteligentných kamerových systémov, obnova CO krytov, krízový manažment, digitálna bezpečnosť);
- **Systémové riešenia na budovanie spoločných kolektorov technickej infraštruktúry za účelom združenia rozvodov technickej infraštruktúry, jednoduchšej údržby a uvoľnenia verejných priestorov od zaťaženia sieťami.**

C.6.1.8 *Kľúčové problémy a výzvy v oblasti Efektívne financovanie a komplexný rozvoj regiónu*

- **Efektívne riadenia verejnej správy založené na princípe partnerstva a dátach** a podpora v oblasti získavania a zverejňovania „big data“;
- **Posilnenie procesu participatívneho plánovania v samospráve** (pravidelné podujatia);
- **Sieťovanie aktérov z verejného, občianskeho a súkromného sektora** za účelom rozvoja ekonomických aktivít;
- **Spoločné úradovne** (odborné personálne zabezpečenie miestnej samosprávy);
- **Revitalizácia verejných priestorov;**
- **Podklady pre lepšie rozhodovanie** (vytváranie a udržiavanie analyticko-strategických kapacít na úrovni samosprávy, pasportizácia majetku, databáza mikroprojektov, podpora tvorby územných plánov);
- **Mestské laboratórium** tzv. Living Lab a digitalizácia verejnej správy.

C.6.2 Tematické priority v rámci cezhraničnej spolupráce

Definovanie kľúčových oblastí cezhraničnej spolupráce zohľadňuje priority a strategické investičné balíčky definované v rámci PHRSR BSK na roky 2021-2027 (s výhľadom do roku 2030).

Kľúčové oblasti v rámci cezhraničnej spolupráce:

- A. **Turizmus** (tematické prírodné, kultúrne a historické cesty ako napr. cesty aristokratických rodov, cesta Železnej opony, prírodné vodné cesty [Dunaj, Morava, Malý Dunaj], židovská kultúra, geopark Malé Karpaty)
- Zodpovední: Bratislavský samosprávny kraj, obce a mestá, hl. m. SR Bratislava, mestské časti hl. m. SR Bratislavy, cirkev, neverejné subjekty pôsobiace v oblasti turizmu a kultúry, OOCR, KOOCR
- B. **Prírodné dedičstvo a životné prostredie** (spolupráca ekocentier, národných parkov a chránených území, Bratislavský Dunajský park, projekty zamerané na boj s klimatickou zmenou)
- Zodpovední: Bratislavský samosprávny kraj, obce a mestá, hl. m. SR Bratislava, mestské časti hl. m. SR Bratislavy, neverejné subjekty pôsobiace v oblasti ochrany prírody a životného prostredia
- C. **Kultúrne dedičstvo** (kultúrno-kreatívny priemysel, spolupráca múzeí, historické parky)
- Zodpovední: Bratislavský samosprávny kraj, obce a mestá, hl. m. SR Bratislava, mestské časti hl. m. SR Bratislavy, neverejné subjekty pôsobiace v oblasti kultúry a kultúrno-kreatívneho priemyslu
- D. **Udržateľná mobilita** (cyklomosty, cestný most smerom do Rakúska, cykloturistická infraštruktúra, turistické výpožičné systémy pre bicykle, infraštruktúra pre e-mobilitu, rozvoj integrovaného dopravného systému)
- Zodpovední: Bratislavský samosprávny kraj, obce a mestá, hl. m. SR Bratislava, mestské časti hl. m. SR Bratislavy, BID, subjekty pôsobiace v oblasti energetiky
- E. **Vzdelávanie** (spolupráca materských, základných a stredných škôl v oblasti dvojjazyčného vzdelávania)
- Zodpovední: Bratislavský samosprávny kraj, obce a mestá, hl. m. SR Bratislava, mestské časti hl. m. SR Bratislavy, neverejné subjekty pôsobiace v oblasti vzdelávania
- F. **Veda, výskum, inovácie a umenie**
- Zodpovední: Bratislavský samosprávny kraj, obce a mestá, hl. m. SR Bratislava, mestské časti hl. m. SR Bratislavy, výskumné inštitúcie, vysoké školy a univerzity, SAV, malé a stredné podniky
- G. **Sociálna** (strieborná ekonomika, sociálne služby)
- Zodpovední: Bratislavský samosprávny kraj, obce a mestá, hl. m. SR Bratislava, mestské časti hl. m. SR Bratislavy, neverejné subjekty pôsobiace v oblasti sociálnej starostlivosti, neziskové organizácie
- H. **Zdravotná starostlivosť**
- Zodpovední: Bratislavský samosprávny kraj, obce a mestá, hl. m. SR Bratislava, mestské časti hl. m. SR Bratislavy, neverejné subjekty pôsobiace v oblasti zdravotnej starostlivosti, neziskové organizácie
- I. **Inštitucionálna spolupráca a budovanie kapacít**
- Zodpovední: Bratislavský samosprávny kraj, obce a mestá, hl. m. SR Bratislava, mestské časti hl. m. SR Bratislavy, neverejné subjekty, neziskové organizácie

C.6.3 Národné priority implementácie Agendy 2030

Štruktúra Národných priorít implementácie Agendy 2030

Priorita	Podporuje ciele udržateľného rozvoja	Hlavné výzvy
Vzdelanie pre dôstojný život	Kvalitné vzdelanie (4); Dôstojná práca a ekonomický rast (8); Zníženie nerovností (10)	<ol style="list-style-type: none"> Zvýšenie kvality vzdelávania a posilnenie spoločenského statusu učiteľa v kontexte medzinárodného porovnania, globálnych megatrendov a uplatňovania princípov znalostnej spoločnosti. Posilnenie princípov inkluzívnosti vo vzdelávacom systéme a zabezpečenie rovných príležitostí pre všetky deti, žiakov a študentov, bez ohľadu na ich sociálny status, zdravotné postihnutie alebo národnostnú/etnickú príslušnosť, s dôrazom na zvyšovanie príležitostí pre uplatňovanie pozitívnej sociálnej mobility. Vytváranie podmienok dostupnosti kvalitných pracovných príležitostí na otvorenom trhu práce pre všetky skupiny obyvateľov. Prekonanie štrukturálnych nerovností medzi ponukou pracovnej sily a dopytom trhu práce, zvýšenie pripravenosti pracovnej sily na aktuálne, ako aj budúce potreby trhu práce a zabezpečenie dostatočných príležitostí pre celoživotné vzdelávanie jednotlivca. Podpora spoločenských podmienok, ktoré zabezpečia stabilizáciu talentov a kvalifikovanej pracovnej sily.
Smerovanie k znalostnej a environmentálne udržateľnej ekonomike pri demografických zmenách a meniacom sa globálnom prostredí	Dostupná a čistá energia (7); Dôstojná práca a ekonomický rast (8); Priemysel, inovácie a infraštruktúra (9); Znižovanie nerovností (10); Zodpovedná spotreba a výroba (12)	<ol style="list-style-type: none"> Prechod na intenzívne zdroje ekonomického rozvoja - domáci výskum, vývoj a inovácie. Reštrukturalizácia hospodárstva smerom k vyššej pridanej hodnote a k udržateľnému využívaniu domácich zdrojov. Posilnenie ekonomickej sebestačnosti regiónov a rozvoj regiónov podporujúci napĺňanie potrieb ich obyvateľov. Smerovanie k environmentálne a sociálne udržateľnej výrobe a spotrebe, k obehovej ekonomike, za znížovania dotácií do problematických odvetví a internalizácie externých sociálnych a environmentálnych nákladov. Budovanie infraštruktúry udržateľnej energetiky a dopravy. Rozvoj nízko-uhlíkového energetického hospodárstva postaveného na princípoch udržateľnej energetiky. Rozvoj nízko-emisného dopravného a logistického systému, posilňujúceho ekonomickú sebestačnosť regiónov. Adaptácia konkurencieschopného poľnohospodárstva a lesníctva na zmenu klímy, s minimalizáciou negatívnych dopadov na zdravie, životné prostredie a biodiverzitu. Zabezpečenie fiškálnej udržateľnosti demografických zmien. Generovanie verejných príjmov na udržanie sociálnych služieb štátu pri starnutí populácie a na stimuláciu smerovania ekonomiky.
Znižovanie chudoby a sociálna inklúzia	Žiadna chudoba (1); Žiadny hlad (2); Zníženie nerovností (10)	<ol style="list-style-type: none"> Zníženie sociálnych a ekonomických nerovností medzi jednotlivými skupinami obyvateľstva. Zvýšenie miery integrácie marginalizovanej rómskej populácie. Zlepšenie rovnosti príležitostí ľudí ohrozených chudobou a sociálnym vylúčením aj prostredníctvom zlepšovania kvality a

		<p>dostupnosti verejných služieb a boja proti diskriminácii, vrátane inštitucionálnej.</p> <p>4. Posilnenie princípu solidarity pri prerozdelení disponibilných zdrojov.</p> <p>5. Zabezpečenie prístupu k primeranému bývaniu pre ľudí ohrozených chudobou a sociálnym vylúčením.</p>
<p>Udržateľné sídla, regióny a krajina v kontexte zmeny klímy</p>	<p>Čistá voda a hygiena (6); Dostupná a čistá energia (7); Udržateľné mestá a komunity (11); Ochrana klímy (13); Život na pevnine (15)</p>	<p>1. Inkluzívny a udržateľný sídelný a regionálny rozvoj a integrované, participatívne územné a strategické plánovanie.</p> <p>2. Zabezpečenie prístupu k základným službám a zdrojom, vrátane cenovo dostupnej mobility, energie, pitnej vody a sanitácie pre všetkých, pri rešpektovaní environmentálnej udržateľnosti a zásady minimalizácie emisií.</p> <p>3. Adaptácia ľudských sídiel a krajiny na nepriaznivé dôsledky zmeny klímy, s cieľom zvyšovania kvality života obyvateľov a zachovania stabilných a zdravých ekosystémov.</p> <p>4. Významné zníženie znečistenia a kontaminácie všetkých zložiek životného prostredia, pri zachovaní princípu znečisťovateľ platí.</p> <p>5. Ochrana prírody a krajiny tvorba, zameraná na zabezpečenie zdravia a stability ekosystémov, schopnosti krajiny poskytovať potrebné ekosystémové služby a zastavenie poklesu biodiverzity.</p>
<p>Právny štát, demokracia a bezpečnosť</p>	<p>Rodová rovnosť (5); Mier, spravodlivosť a silné inštitúcie (16)</p>	<p>1. Zlepšenie vymožitelnosti práva, prístupu k spravodlivosti pre všetkých a ochrany a podpory ľudských práv.</p> <p>2. Transparentný, profesionálny a efektívny výkon verejnej správy na všetkých úrovniach zameraný na dosahovanie výsledkov. Prijímanie rozhodnutí a tvorba politík na základe relevantných a dôveryhodných dát prístupných odbornej i laickej verejnosti a implementácia konceptu hodnoty za peniaze.</p> <p>3. Zabezpečenie účinného systému kontroly verejnej moci, vrátane transparentných a nezávislých kontrolných inštitúcií a orgánov ochrany práv a slobôd. Posilnenie mechanizmov a metód odhaľovania a potierania závažnej korupcie.</p> <p>4. Podpora občianskej spoločnosti, vzdelávania k demokratickému občianstvu a mechanizmov participácie na tvorbe, implementácii a kontrole verejných politík.</p> <p>5. Zabezpečenie prístupu verejnosti k objektívnym a pluralitným zdrojom informácií, posilnenie nezávislosti verejnoprávnych médií, kritického myslenia a mediálnej gramotnosti.</p> <p>6. Efektívna identifikácia a systematické zvyšovanie reziliencie spoločnosti voči hrozbám pre právny štát, demokraciu, vnútornú i vonkajšiu bezpečnosť.</p>
<p>Dobré zdravie</p>	<p>Kvalita zdravia a života (3); Zníženie nerovností (10)</p>	<p>1. Podpora zdravého životného štýlu, prevencie a zodpovednosti za vlastné zdravie.</p> <p>2. Zabezpečenie kvalitnej zdravotnej starostlivosti pre celú populáciu tak, aby bola dostupná geograficky, časovo i finančne.</p> <p>3. Identifikácia nerovností v zdravotnom stave obyvateľstva, odhalenie príčin a ich adresné riešenie.</p>

Zdroj: Návrh národných priorit implementácie Agendy 2030, 2019, ÚPVII SR

Schéma prepojenia priorít PHRSR BSK a **národných priorít implementácie Agendy 2030**

